

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Desiderius. Dialogvs Vere Pius, & Comprimis Iucundus, De
Expedita Ad Dei Amorem Via**

Comalada, Miguel

Elvaci, 1685

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60062](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60062)

DESIDERIUS.

* * *

DIALOGVS

VERE PIUS, & COMPRIMIS
JUCUNDUS,

DE

EXPEDITA AD DEI
AMOREM VIA.

*Ex Hispanico in Italicum,
Gallicum, Germanicum, Belgicum,
& Latinum Sermonem conversus, ac
demum varijs collatis versionibus
recognitus.*

ELVACI

Apud SEBASTIANUM HAUSER,
Typographum Aulicum.

M. DC. LXXV.

DESIDERIUS

DIALOGVS

INTER HUNC & COMPTONEM

J. B. B. B.

DE

EXPLICIT AD DEI

GLORIAM VIA

...
...
...
...
...

AD

PIUM LECTOREM.

DI ALOGUM Hunc
Hispanus quidam
sermone Hispanico
primum edidit, qui deinde
ab alijs in Italicum, Galli-
cum, Germanicum, Belgi-
cum & Latinum est idioma
translatus, ut scilicet vel
hoc ipso testatum sit omni-
bus, quantus ex illius le-
ctione sit sperandus fructus,
qui bonorum studio virorum

A2 tam

tam diversis est nationibus
evulgatus. Spectat verò
eò totus, ut compendiariam
ad veram obtinendam cha-
ritatem, quæ juxta Aposto-
lum est plenitudo legis, tra-
dat viam: idque tanta cum
venustate, lepore, pruden-
tia, ordine & suavitate fa-
cit, ut Lectorem quamvis
fastidiosum retinere, quæ
dicuntur, queant. Non-
nunquam subobscurus est,
propter brevitatem, ita ut
non passim quibuslibet, quid
velit, obvium sit: sed maxi-
ma ex parte perspicuus & fa-
cilis

cilis est. Virum Religiosum
fuisse, qui eum conscripse-
rit, dubium non est: sed no-
men suum suppressit, fugiens
hominum laudes, vel nescio
quã aliam ob causam. Eum
ante annos centum triginta
duos Latine convertit Fr.
Laurent. Surius, vir summè
pius, & sempiternâ memoriâ
dignissimus, qui Germanicũ
exemplar penè semper secu-
tum se fatetur. Eundem
eodem tempore Latine item
interpretatus est Arnoldus
Vander Meer Naeldovice-
nus, Juris Licentiatus, qui

A3 pra-

præter Gallicum & Belgicum, Hispanico etiam exemplari, autographo scilicet ipso, usum se esse scribit. Nos, collatis exemplaribus, quod optimum visum est, in hac editione secuti sumus, sententiarum magis quam verborum studiosi. Atque utinam Christiani omnes talium potius scriptorū lectione delectarentur, quam meris nugis, immo & perniciosis ac pestiferis vanorum hominum lucubrationibus, à quibus tamen avelli non possunt: cum è diverso quidquid

quid pietatem sapit, fasti-
diant, non aliam utique ob
causam, nisi quòd animi sto-
machum corruptis plenum
humoribus gerant, sicq; in-
star eorum qui febribus aestu-
ant, salutaria recusent, &
amplectantur noxia. Mul-
ta sanè de virtutibus scri-
pta sunt, sed nescio, si quid-
quam aequè jucundum, atq;
hic Dialogus, unquam pro-
dierit. Raro quodam ver-
borum compendio, & qua ra-
tione vitia profliganda, &
virtutes obtinendæ sint, de-
clarat: idque, ut dixi, tan-

ta cum festiuitate, ut miro modo Lectoris, quamvis aliud agentis, animum demulceat. Eum Interpretes, alij THESAURUM Deuotionis, alij COMPENDIUM verae salutis, alij, cum primo ejus Auctore, DESIDERIUM inscripserunt: quem tu bone Lector facito, ut cum desiderio legas. Vale.

PRO-

PROLOGUS AUCTORIS.

Digna reprehensione
est accepti alicujus
beneficij notitia,
cui debita erga Auctorem
gratitudo non respondet.
Nam qui beneficium acce-
ptum probè agnoscit, is eti-
am jure naturali magis largi-
torem ejus amare debet. Et
nunc, dulcissime JESU,
codices omnes eâ tuæ sacra-
tissimæ Majestatis & Divi-
As nita-

nitatis, æternique Patris tui
notitiâ abundant, quâ nos
præditos esse convenit: Ex-
tat Sanctissimum Evangeli-
um tuum, præstantissimæ
humanitatis tuæ sanguine
tinctum & exaratum, quo
teipsum, nobilitatem & per-
fectionem tuam, ingentem-
que amorem, quo nos sem-
per prosequutus es, atque
etiamnum prosequeris, co-
piosè perspecta habemus.
Ita mi Domine, libri ubique
hisce rebus pleni sunt. Mun-
dus plenus Concionatori-
bus, veluti tubis quibusdam,
quæ

quæ tuam nobis virtutem & excellentiam prædicent & annuncient, ad tui nos amorem & venerationem, & ad laudes gratésque tibi agendas incitent & permoveant, efficiántque, ut te creatorem & longè amantissimum Patrem nostrum agnoscamus. At nihilominus tanta est nostra ingratitude, oblivio, tuiq; incuria & contemptus, ut nemo penè sit, qui te quærat, sed cuncti in obscuros ac tenebrosos peccatorum angulos & latebras fugiamus. Quamobrem Domine DEUS
A 6 meus,

meus, indignus hic servus
tuus, tuâ fretus gratiâ & ope,
quo à tuis creaturis melius
cognoscaris, ameris, co-
laris ac honereris, exiguum
hoc Opusculum suscepit &
confecit, ut servos tuos tibi
deditos, ad virtutem & san-
ctimoniam extimulet & in-
vitet. Cuncta autem quæ
hîc dicentur, rectius sen-
tientium iudicio & sanctissi-
mæ & immaculatæ Catho-
licæ Fidei Regulæ submissa
sunt. Et quia hisce tempo-
ribus propter nostra peccata
tam ingens est tepor & desi-
dia

dia nostra, veriq; amoris tui
 affectus & desiderium tam
 nullum & exiguum, varijs
 Domine auxilijs & incita-
 mentis cumprimis habemus
 opus, quibus ad tui amo-
 rem excitemur & urgeamur.
 Quapropter & totus hic li-
 bellus parabolis & similitu-
 dinibus est refertus, eam sci-
 licet sequens rationem, quâ
 tu DOMINE potissimum
 usus es, parabolas in altissi-
 mis institutionibus & do-
 ctrinis tuis, adhibere
 solitus.

* *

*

PARS

PARS I.

Desiderius peregrinatur.

CAPUT I.

IN vastâ quâdam soli-
tudine degebat vir qui-
dam sanctus ac pius, je-
junijs, obsecrationibus,
& vigilijs serviens DEO. Hunc
quandoque ingens incessit cupido
veram absolutamque sapientiam &
Amorem DEI, quatenus quidem
possibile foret, adipiscendi. Itaq; se-
cum statuit totum peragrare orbem,
exploraturus, si quem uspiam re-
perire liceret hujus rei magistrum.
Mox è sua egressus cellula, magno
cum

cum desiderio cœpit iter capessere.
 Et posteaquam vir pius (dicebatur
 autem Desiderius) multo jam tem-
 pore in itinere positus fuerat, ob-
 vium habuit pastorem quemdam,
 in medio prato suas pascentem oves,
 cuius aspectu exhilaratus est. Jam
 enim prolixa emensus erat itinera,
 nec tamen quemquam unquam vi-
 dere contigerat. Gratias, inquit
 Desiderius, ago Omnipotenti DEO
 Frater mi, quòd te hîc reperio. Et
 Pastor, advenisse te, ait, gratula-
 mur: Ecquid verò in hac perquiris
 solitudine? Cui Desiderius respon-
 dit: Equitem quemdam, qui
 hâc profectus est,
 inquirò.

Instruit Prælatos ac Pastores Spirituales.

CAPUT II.

INterim non sine admiratione Desiderius Pastoris hujus erga officium suum curam ac studium contemplabatur. Tenebat enim virgam manu, pera vel sportula ad dextrum appendebat latus, soleas ligneas gerebat in pedibus, tunicam promissam vestitus erat, ad lævam è zona corniculum, ad dextram aliud majus cornu pendebat: utrumque latus stipabant duo canes prægrandes, nec longè aberat tugurium ejus, vepribus ac sentibus undique septum ac communitum. Pastor, verò cogitabundus stetit, cernens Desiderium intenta acie se contueri, aitque ad eum: Quid me sic aspectas? Nullumne antehac pastorem aut opilionem vidisti? **DESIDERIUS.**
Mul.

Multos equidem mi Frater vidi, sed
 neminem adhuc tam benè instru-
 ctum. Quæso, ne molestum tibi
 sit causam mihi reddere eorum, quæ
 ex te sciscitaturus sum. PASTOR.
 Minimè verò id molestum erit, mo-
 dò ea mihi constiterint. DESIDER.
 Quam ob rem baculum geris? PAST.
 Miror sanè, quì id scisciteris. Cùm
 enim ipse itidem sis pastor, quomo-
 do hujus te fugit ratio? Equidem
 propterea baculum hunc circumfe-
 ro, ut illi innitar, eoque me su-
 stentem, ne, dum cum oviculis
 meis circumeo, alicubi impingam
 & labar: tum etiam ut oves mode-
 rer, rectoque deducam itinere, ne
 per devia oberrent, sed maneant
 conjunctæ semper, ne singulæ pro
 suo arbitrato diversum sibi iter eli-
 gant. Siqua namque à cæteris sese
 abjungat, aut hæreat post alias, hoc
 eam baculo pulso vel impello, do-
 nec alias comitetur. DESIDERIUS.
 Quid verò in pera vel sporta hac ha-
 bes?

bes? PASTOR. Quatuor quædam : Nempe igniarium, id est, ferrum & silicem, quo ignem excitem, ad quem me, dum frigus urget, calefaciam, itémque quo mihi & socijs cibos parem. Deinde etiam panem, cepas, lecythum, sive ampullam oleariam, & sal circumfero, unde sapiùs ovibus meis, maximè verò è sale, porrigo. DESIDERIUS. Cur soleis ligneis uteris? PASTOR. Uti brumali tempore, dum ningit & frigus est, pedes calidos conservem. Si enim calceis uterer cultioribus ac arte elaboratis, celeriter frustatim attererentur. DESIDERIUS. Quid sibi vult promissa hæc, quâ indutus es, tunica? PASTOR. Hic meus habitus est, quo nisi utar, nemo me pastorem agnoscet. DESIDERIUS. Quæso te unde hic habitus confectus est? PASTOR. Ex ovium pellibus. DESIDERIUS. Licuissetne ex lupinis, aut aliarum bestiarum pellibus eum

COR-

conficere? PASTOR. Nequaquam.
 Facile namque oves lupinas pelles
 ad oratu perferrent, iisque percep-
 ptis, à me diffugerent. Dum verò
 suis me pellibus tectum conspiciunt,
 amant & sequuntur me. DESIDER.
 Oro te, quid habes in corniculo è
 zona ad lævam pendente? PASTOR.
 Unguentum quoddam, quo oves,
 dum scabie infestantur, perungam.
 DESIDER. Quid est in majori cor-
 nu ad dextrum latus appenso? PAST.
 Cretæ genus, quo signem oves me-
 as, ne alienis sese immisceant. DESID.
 Canes hosce quorsum habes? PAST.
 Ij noctibus larratus edunt, fugantq;
 & perterrefaciunt lupos, quo ovi-
 culæ sint magis in tuto, mihiq;
 quietiori ac securiori liceat somno
 perfrui. DESIDERIUS. Quamobrem
 isthæc omnia tam probè curas? PAST.
 Quòd benignum ac liberalem habe-
 am Dominum, qui magnam, eamq;
 minimè contemnendam, mihi mer-
 cedem pollicitus est: quanquam
 non

non tam mercedis, quam ab eo ex-
pecto, contemplatione, quam ex
amore. quo illum prosequor, ita
me gero.

De Eodem.

CAPUT III.

Mirabatur ista secum Desiderius,
atque impendio illi placebat,
quod pastor cuncta ex amore ageret;
aitque ad eum: Quandoquidem
frater mi in campo hoc potissimum
versaris, possesne aliquo indicio
certiorem me reddere de equite quo-
dam, qui solus huc illucque vaga-
tur, eò quod è suis sedibus ejectus
sit, nolintque eum subditi sui agno-
scere aut recipere, atque ea ex causa
explorat & perquirat, si quem of-
fendat usquam, qui ipsum suscipere
velit, & apud quem demorari pos-
sit? PASTOR. Ecquod hujus equi-
tis vocabulum est? DESIDERIUS.

Amor

Amor DEI. PASTOR. Novi sanè
 ubi demoretur. Quòd si oviculas
 meas perinde ut ego, pascere nòsset,
 cordèque & animo ad eas pascendas
 firmo ac robusto satis fores, jam te
 ad ipsum perducerem, ne deinceps
 ut antea, illius perquirendi causa,
 errabundus ultrò citròque discurrere
 cogereris. Amat namque pastores,
 & libenter apud illos versatur. Et
 licet præclarus ac nobilis sit eques,
 tamen pastoris filius est. Atqui pla-
 nè animadverto, hominem te esse,
 delicatum, ac teneræ habitudinis
 sive complexionis, neque toti gre-
 gi huic servando unum te sufficere,
 neque per hanc solitudinem cum
 oviculis ingredi posse. Unde ne-
 cesse est, ut aliud arripias iter. DE-
 SIDERIUS. Quod me vis iter, bone
 Pater, arripere? PASTOR. Per
 hanc pergendum tibi est solitudi-
 nem, invenièsque haud ita procul
 insignes ædes, in quibus nonnisi
 virgines degunt, ex quibus de hoc
 equi-

equite poteris certior fieri. Eamque ingenij ac naturæ amabilitate, suavitate ac probitate præditus est, ut ad quoslibet sese adjungat. Satis isthæc dicta arridebant Desiderio, maxime quòd reperiendi Amoris DEI spem illi præberet, aitque ad illum : DESIDERIUS. Obsecro frater, ut quâ pergendum sit, me edoceas, ne de via per errorem decedam. PASTOR. Non licet mihi oves deserere ; at tamen commodum itineris socium tibi adhibebo, quo comite, faventibus superis, poteris rectâ gradi viâ. En canem istum tecum ducito. DESIDERIUS. Quî vocatur? PASTOR. Bona voluntas. DESIDERIUS. Vale mi frater. PASTOR. Et tu itidem rectè valeas, prosperoq; utaris itinere.

De

De Humilitatis Domo.

CAPUT IV.

Igitur relicto Pastore, Desiderius iter ingressus est, unà cum cane suo juxta ipsum cursitante, eúmque in itinere haud mediocriter confirmante & consolante. Ubi aliquamultos dies atque noctes eundo exegerat, Dominica die ad pratum quoddam pervenit, ingens sanè, elegans ac jucundum, sed in arida ac petrosa regione, vel solo, situm. Quæ res non parvum illi stuporem ingessit, quòd tam elegans, viride, floridumque conspiceret pratum in loco usque adeò sicco, lapidoso, spinis ac tribulis obsito. Porro in hujus prati medio eximiæ erant constructæ ædes, quod illi magnam attulit voluptatem & lætitiã. Accedens autem propiùs, vidit fores clausas, & virginem quamdam ad eas foris consistentem, habitu quidem

dem

dem. & gestu ac moribus, ut videbatur, honestam. Quæ ubi Desiderij canem contuita est, timore ac terrore cœpit corripì. Ad quam Desiderius: Nihil, ait, timeas: namque canis meus nemini nocere novit. Mirabatur intereà vehementer Desiderius, videns virginem hanc solam præ foribus consistere, dixitque illi: Quid hîc agis aut præstolaris sola, mea soror? Cui illa: Expecto, inquit, dum fores patefiant, ut intrò me recipiam. Et Desiderius: Quo, inquit, vocaris nomine? Ad quod illa: Vana Gloria appellor. Interim non parùm diu præstolabatur Desiderius, priusquam porta recluderetur atque pateficeret. Cernens autem se diu frustra morari, pulsare atque clamitare cœpit. Habebant namque fores malleum ferreum, quo pulsaretur, isque longanimitas dicebatur. Confestim autem vir quidam prodiit grandævus ac venerabilis, portamque

que aperuit. Siquidem ostiarius
 & totius domûs illius custos erat,
 noménque illi erat, Timor DEI.
 Vilo hoc tam egregio, cordato ac
 venerando sene, exhilaratus est De-
 siderius, & post debitum illi impen-
 sum honorem, manúmque deoscu-
 latam, ita eum affatus est: Eâ gratiâ,
 mi Domine, huc accessi, ut equitem
 quendam, vocabulo Amorem DEI,
 perquiram: dictumque mihi est,
 eum per hanc profectum eremum,
 atque ad has ædes appulisse. Quare
 scire velim, sitne intus apud vos.
 Ad hanc inquisitionem ostiarius gau-
 dio perfusus, quippe qui Amorem
 DEI, utpotè germanum suum, im-
 pensè diligeret, ait ad Desiderium:
 Quamobrem, fili mi, hunc equi-
 tem requiris? quid ad illum negotij
 habes? DESIDERIUS. Ea re,
 Domine Pater, illum inquiri, quòd
 mihi non modò placeat plurimùm,
 sed etiam cum primis necessarius sit.
 TIMOR DEI: Quid est igitur?
 B Num

Num tale aliquid habes, quod non sis ausus edicere? DESID. Nimirum hoc est, Domine, quod illius frui consuetudine, apud ipsum famuli loco demorari, eoque præceptore ac Domino uti percipiam: siquidem in cunctis hisce regionibus necdum quemquam, qui meo sederet animo, Moderatorem aut Dominum adipisci potui, tametsi per plures me expetierint ac obsecrarint. Cæterum de hoc Amore DEI ab alijs didici, perquam nobilem, benignum, & commodum eum esse Dominum, servisque suis magna largiri præmia, eò quod locuples ac liberalis sit. TIMOR DEI sive Ostiarius: Verum quidem est, eum hæc transisse, sed paucis comitatum. Atqui in præsentiarum non est in his rectis. Sed parumper expecta, dum virginem huc ad te evocem, quæ, ubinam sit, certis indiciis tibi
 declaret.

* *

U

*Ut Vana Gloria ad fores
excubârit.*

CAPUT V.

Desiderius intereà lætus reditum Ostiarij, & Virginis adventum sustinebat : neque multò post modestissima quædam atque honestissima advenit virgo, quæ eum familiariter salutans, ab eo vicissim salutata est : dixitque illi Desiderius : Nomen tuum, obsecro, edicas mihi. Quæ ait : Equidem Nihilipensio vocor, quia non admisceo neq; occupo me rebus supervacaneis. Quî verò, ait Desiderius, Domus hæc appellatur? At illa, Domus, inquit, Humilitatis, siquidem multæ hîc intus virgines sub unius Humilitatis magisterio sive imperio commoramur. Quæ igitur, ait Desiderius, est virgo illa, quæ foris ad ostium subsistit? Respondit Virgo : Ea nimirum Vana Gloria est,

B 2. quæ

que perpetim ad fores residet, donec patefiant. Quamobrem si Ostiarius sit negligens, neque strenue suum curet officium, aut fores sinat apertas, potest utique huc irrepere. Cur eam non intromittitis, inquit Desiderius, quando verbis, habitu, gestu bene morata & honesta videtur? Neutiquam, ait virgo, eam nosti, mi Frater. Fera profecto pessima est. Nam quanto habitu ac moribus honestior ac religiosior videtur, tanto deterior est. Ecquid, ait Desiderius, mali vobis irrogat? Ad quod Virgo: Quantum, inquit, maxime potest. Namque improbissimo patre progenita est, qui Amor sui appellatur: & matre nequissima, nempe sui reputatione vel existimatione immodica. Hoc autem patre & matre, itemque eorum filia, nullos magis perniciosos toto orbe hostes experimur: iidemque Equiti cuidam, qui praecipuus noster Paterfamilias est, &

Amor

Amor DEI dicitur, multò sunt infestiores. Et ut noveris, quæ nobis mala inferat Vana Gloria, ubi semel intrò irrepsit, usque adeò vorax & gulosa est, ut cum primis ad hortum sese recipiat, fructusque omnes arboris, omnium, quas habemus, pulcherrimæ & optimæ, tollat ac devoret, cùm tamen illis fructibus vitam sustentemus, neque nisi unicam duntaxat, quæ hos ferat fructus, arborem habeamus, eamque tam parcos producentem fructus, ut vix sustentandis nobis sufficiant. His autem ablatis per Vanam Gloriam fructibus, tam inopes ac pauperes remanemus, ut nihil omnino nobis sit reliquum. Et quod his pejus est, tam versipellis est adulatrix, ut posteaquàm semel huc ingressa est, nemo sit, qui multo sudore eam possit foras ejicere, præter solam præcipuam Matrem nostram: quâ visâ, mox in pedes sese conjicit. Unde satius est, nullam ei huc in-

troeundi copiam facere. Atque ea re consultissimum nobis visum est, senem hunc ostiarium nobis perpetuum retinere. Nam valde durus & rigidus est, moxque illi fores præcludit, agitque satis, ne huc possit ingredi. Adeoque precatæ eum sumus, ut, quoties porta reseranda est, circumspectus sit, nec ostium unquam apertum manere sinat. Stupebat hæc Virginis dicta Desiderius, aitque ad eam: Magnoperè sanè curandum vobis est, quandoquidem tam vobis pernicialis est, ne in has ædes ullus ei unquam aditus patefiat.

Qua ratione ad Humilitatem perveniatur.

CAPUT VI.

AIt porrò Desiderius: Quisnam te in has elegantes, honestas, & virtutibus conspicuas perduxit ædes? Duæ, illa respondit, virgines

gines huc me introduxerunt, quarum una dicitur Contemptio Mundi, quæ erat pia admodum: Altera Contemptio sui, quæ priori sanctior est. Hæ virgines intrò me deducentes, supremam Matrem & Dominam nostram, ut me reciperet, precabantur: quod tamen non fecisset, nisi ob amorem Equitis cujusdam, qui nobis in itinere venit obviam, nobiscumque huc intravit, cujus causâ hac me donavit veste, atque in virginum suarum contubernium me admisit. Quòd si ea nobis divinitus gratia præstita non fuisset, ut Eques ille nobiscum intraret, totum hoc iter frustra confecissemus. Neque enim me unquam suscepissent, totiusque laboris mei jacturam ipsa fecissem. DESID. Quod illi Equiti nomen est? VIRGO. Amor DEI. Gratum valde erat. Desiderio, Amorem DEI tantæ esse existimationis, ut ejus causâ tot tantaque fierent, majorique illius

desiderio accensus est. **DESID.** Oro te soror mea, quibus parentibus prognatae erant virgines illae duae, quae te huc introduxerunt? Non enim parum confert ad alicujus probitatem ac honestatem, si honesto ac virtutibus ornato patre editus sit. Ut plurimum enim arbor ex radice virtutem trahit. **VIRG.** Non me illarum progenitores latent: quippe quae praecclaris ortae natalibus sunt, earumque parens in Regis nostri palatio ex praecipuis unus est, diciturque **Cognoscere.** Itidemque earum avum bene novi, cujus est nomen, **Considerare,** estque revera intelligens, prudens, ac strenuus vir, officio suo probe perfungens. Isque uxorem duxit, nomine Sapientiam vel Prudentiam. **DESID.** Eques in itinere vobis factus obviam, solusne ad vos advenit? **VIRG.** Minimè gentium. Enimvero puerum quemdam impensè ipsi charum secum habuit, vocabulo, Amorem proximi.

DESID.

DESID. Possisne certum me efficere,
 quonam Eques abiêrit? VIRG.
 Possim equidem. Sed jam intrò in-
 grediamur, ducamque te ad quas-
 dam, quæ te hinc certiùs edocere
 poterunt. Atqui, O DEUS bone l-
 ait, quid sibi vult canis hic tam gran-
 dis, quem tecum ducis? quorsum
 illo uteris? DESID. Datus est mihi
 ab alijs. Principio namque parvum
 apud me catellum habebam nutritum
 in cubiculo meo, donec ad quem-
 dam perveni pastorem, à quo gran-
 dem hunc canem accepi, qui me,
 per hanc vastam sylvam & solitudi-
 nem comitaretur, in qua multos
 aliorum relatu didici serpentes & fe-
 ras degere, quas ille fugare novit.
 VIRG. Quinam vocatur? DESID.
 Bona voluntas. VIRG. Canis pro-
 fectò optimus is est, modò eum be-
 nè servare nôris; certus esto, donec
 tecum erit, nihil tibi patietur mali
 accidere, neque est, quòd per de-
 via aberraturum te verearis. L.

B5 Dic

Dic mihi, obsecro: ex quo potero de hoc Equite certior fieri? VIRG. Frater mi, procul hinc habitat, longumque tibi per hanc eremum conficiendum est iter, antequam ad illum pervenias. Ad minus septem dierum iter agendum est. Septem namque in hoc deserto domus sunt, neque præter hanc alia via superest: Attamen ob Amorem DEI, cuius te avidum conspicio, compendiarium quamdam semitam tibi indicabo, qua celerius multò ad illum pertinges. Sed meo pareas consilio necesse est. Desiderius his auditis lætabatur, maximè quòd se solùm ob Amorem DEI id facturam assereret, dixitque illi: DESIDER. Quidquid voles faciam, tantùm ut DEI Amorem consequi liceat. VIRG. In hac solitudine octo domus sunt, quarum ista, nempe Humilitatis, prima est, altera Justitiæ, tertia Prudentiæ, quarta Fortitudinis, quinta Temperantiæ, sexta Fidei, septi-

septima Spei, octava Charitatis est. In hac extrema DEI Amor commoratur, atque inibi ostiarij fungitur officio. Atque totum hoc iter peragendum est, modò rectè proficisci velis. Verùm, ut antè dixi, itineris quoddam compendium te docebo, quo citiùs ad eum pervenias. At nihilo minùs aliquamdiu hisce in ædibus demoreris oportet, quò cuncta instituta nostra probè addiscas, animadvertas, ac memoriâ completaris, ut cum Domina nostra ejusq; Filiabus amicitiam contrahas, nominaque & gestus ac vitam earum firmiter retineas, & diligenter ediscas. Deinde ubi cuncta hujus domûs bene explorâris, atque ad DEI Amorem quædam à nobis documenta pertuleris, ob eximiam illam, quâ has ædes præ cæteris domibus prosequitur, dilectionem, absque mora libentissimè te suscipiet, maximè si à Domina nostra litteras ad eum apportâris. DESID. Quare

B 6 præ

præ cæteris chariores vos habet.
Eques, quando (ut mihi videtur)
omnium pauperrimæ, longè infimæ
& paucissimæ estis? *VIRG.*
Domus hæc prima in hac eremo ex-
ædificata est, cæteræque omnes huic
subjectæ sunt: præcipuusque Pater-
familiâs & Præfectus noster, hujus
Domus opifex & architectus, apud
nos commoratur. Et licet per hoc
desertum cæteras ædes invisurus,
atque in bono servaturus ordine ob-
ambulet, non tamen aliter, quàm
hujus domûs filium, sese patitur ap-
pellari. Atque adeò primùm hîc à
nobis habitu donatus est. Magno-
pere hisce vitginis hujus dictis Desi-
derius delectabatur: adeò ut cor su-
um amore transfigi atque inflammari
sentiret. Siquidem verborum illius
mentem probè capiebat, dixitque
illi, optatissimum sibi esse etiam
multo tempore inibi degere, & cun-
ctâ diligenter explorare. Tum
verò

verò manu illius apprehensâ, dixit illi virgo : Jam igitur pergamus intrò.

*De Humilitatis proposito, & ejusdem cum Desiderio collo-
cutione.*

CAPUT VII.

DOmûs hujus structura Desiderio cumprimis arridebat, ejusque stupebat pulchritudinem, quandoquidem simplex, minimeque fucata erat. Non enim in altum asurgebat, neque curiosis picturis, aut coloribus admodum ornata, sed humilis & commoda erat, neque super arenam, sed petram vivam collocata. Deinde ubi in Oratorio precem dixerat, ad Dominae cubiculum virgo eum perduxit, quæ eum humanissimè excepit, quòd admodum pius & DEO devotus esse videretur: jussitque eum apud se re-
sede-

fidere, aitque illi: Quæ te res per-
movit, Fili, ut ad nos accederes,
cùm tamen inopes, simplices & ab-
jectæ simus? *DESID.* Domina Ma-
ter, Equitem quemdam, cujus est
nomen Amor DEI, perquiro: atq;
ut ab alijs accepi, invenire eum non
licebit, nisi priùs aliquamdiu hïc
apud vos intùs demoratus ero.
Unde nisi molestum est, sub tua obe-
dientia tuoque imperio vivere per-
quam velim. *HUMILITAS.* De-
siderium tuum & bona voluntas mi-
hi sanè gratissima sunt: tamen pri-
mùm dispicias, ac diligenter expen-
das tecum, quid suscepturus aut ag-
gressurus sis, ne postmodum facti
te pœniteat. *DESID.* Gratiã suã
in bonis omnibus, omniq; virtu-
te perseverandi mihi ut præstet,
DEUM oro. *HUMIL.* Amen,
idemq; bonum hoc, quod in te cœ-
pit, opus etiam absolvat & con-
summet. Atqui insuper necessum
est, ut & ipse pro viribus id, quod
po-

poteris, adhibere ne omittas, quò
 DEUS tandem perficiat. DESIDER.
 Ecquid mihi agendum censes?
 HUMILITAS. Dicam tibi fili. Si
 quidem apud nos permanere cupis,
 neque à meis virginibus foras ejici,
 isthanc filiam meam minimam, quæ
 te huc introduxit, amicam & mo-
 deratricem sive magistram tibi assu-
 mas oportet: quæ quidem Nihili-
 pensio (id est, omnis curæ super-
 vacanæ contemptio) dicitur, cui
 ea de re id à nobis demandatum offi-
 cij est, ut hospites excipiat: & ipsa
 Novitiorum semper moderatrix est.
 Ejus autem imperio quotquot subja-
 cere nolunt, nunquam perseverant.
 DESID. Lætus sanè eam mihi ma-
 gistram accipio. Interim oro, Do-
 mina Mater, tuum nomen, genus,
 conditiones, statumque mihi indi-
 ces, & qua ratione hisce virginibus
 præfecta sis: ut enim mihi relatum
 est, cunctarum tibi parentium vir-
 ginum proprietates, conditionem,

ac

statum nôsse oportet, idque eò, ut dum eas perspectas habuero, tantò ferventiùs amem : atque ubi hinc discessero, eis, qui ex me fortè sciscitaturi sunt, rectiùs possim respondere, ac plenius eos edocere.

HUMIL. Nomen mihi Humilitas est. Pater meus, Contemptus sui dicitur. Avus meus, Cognoscere seipsum vocatur. Ejus conjux, Cognitio DE I appellatur. Avus hic meus ex quadam civitate duxit originem, cujus est vocabulum, Attendere vel Considerare quid sim, quid fuerim, quid futurus sim. Ejus conjux, id est, Avia mea, ex alio prognata est oppido, nempe Consideratione Amoris DEI. Ad antedictam verò Avi mei patriam nonnisi duabus pergitur viis, portisque duabus aditus patet. Prima est, Ipsemet Homo : altera, Creaturæ. Ajuntque nemini ad alterutram harum portarum, nisi volitando, patere accessum & ingressum :
ipsum-

ipsumque Dominum nostrum proprijs manibus hanc exaëdicasse civitatem : eò quòd nemo sit præter ipsum unum, qui tam commodam, elegantem, atque firmam possit structuram conficere. DESID. Itane Dominus noster, cujus tanta est majestas & præstantia, ejusmodi extruendis muris, operique lateritio ac luteo efficiendo sese adjungit? HUMIL. Maximè sanè : siquidem insignis est artifex, peritusque cæmentarius & architectus : adeoque gaudio illi est & voluptati, lutea conficere opera, sive ex luto estructuras, murosque efficere. DESID. Quid causæ est, ut isthæc agat, quando nullius prorsus indiget? HUMIL. Ad hæc agenda non nisi immensa illius bonitas eum impellit ac movet, qua fit, ut nunquam velit cessare, quin alijs proffit : nec illis omnibus, quæ efficit ac molitur, nisi singulorum ac omnium salutem, commodum, ac felicitatem spectat & aucu-

pa-

patur: ita tamen, ut honor & laus ipsi uni tribuantur. Hacque de causa tam insignia efficit opera, ex tam vili materia, nempe, è luto vel terra, nimirum ut operum magnificentiam cum materiae vilitate collatam, cuncti ipsum admirentur, laudent, & diligant. *DESID.* Equidem satis admiror, tam præstantem Dominum laudibus velle affici. Periculum sanè maximum est, ne vanam gloriam capiatur. *HUMIL.* Nihil minùs ei metuendum est: quandoquidem ita perfectus & absolutus est, ut nihil ei perfectionis desit: honorque illi impensus & gloria, non vana est, sed illius propria est, eumque decet, ei que jure debetur. Et quantumvis ei magnus habeatur honos, si tamen ad eum spectes honorem, qui illum decet, ei que congruit, ejusque majestati debetur, non potest unquam pro dignitate honorari. Atque ea re laudari ac exaltari vult, non quòd sit gloriae cupidus, sed quòd
ju-

justissimus sit, velitque cuiuslibet, quod suum est, tribui: cumque illi uni, tanquam soli bono, omnis honor, laus & gloria debeat, ea etiam sibi uni vult praestari ac exhiberi. Quod si quis alius ea tanquam sua ac propria ambiat & appetat, eius vana est gloria: praeripitque ac suffuratur eam illi, cuius unius est: potestque pro deliberato ac voluntario fure haberi, quando rem alienam, insciente ac invito domino, contrectat, sibi que usurpare appetit.

Prosequitur inchoatum sermonem Humilitas.

CAPUT VIII.

DESIDERIUS. Posteaquam Domina Mater, genus tuum mihi edixisti, velim explices, quinam hujus domus praefecta sis instituta. Siquidem praclarum quiddam,

dam, eximiusq; honos is mihi videtur: possitq; olim ita evenire, ut & ipse alicujus domûs præfectus efficiar. Multum enim interest, inter iusta dare & accipere. Humilitas his auditis in lacrymas prorupit. Cui Desiderius: Quamobrem, inquit, Domina Mater, lacrymas fundis? **HUMIL.** Lacrymas mihi exprimit Fili hoc ipsum, quod humilitatis habitu foris quidem rectum, intus autem nudum te conspiciam: & quod nomine pius ac devotus videaris, re autem ipsa & animo procul à pietate & devotione absis. Frustrà quidem hætenus necum sermones commiscuisti, quando hujuscemodi cogitatus & desideria mihi, Patriq; meo, & longè amantissimo Domino JESU, qui neque verbis, neque factis unquam dominatum expetiit & ambivit, neque venit ministrari, sed ministrare, prorsus adversantur. A quo itinere quisquis deflectit & aberrat, non Beatitudinis, sed

sed Damnationis amplectitur iter.
 Atq; O ! miseros & calamitosos nos,
 quibus alios regere ac moderari in-
 cumbit, cum satis superque negotij
 nobis facessat nostri ipsorum mode-
 ratio. Talis honor prorsus miser
 est, plenus curis omnigenis, labo-
 re, defatigatione, afflictione, an-
 gustiis, periculis, & horrendo ti-
 more: idemque si non rectè geritur
 ac administratur, sempiternâ igno-
 miniâ, & dedecore commutatur.
 O præfecturæ vel regiminis onus
 grave! ubi nihil nisi labor & mole-
 stia sentitur: & à quibus merita præ-
 mia & gratiarum actio expectanda
 forent, odium, obmurmuratio, ac
 malevolentia recipitur. Siquidem
 aliquamdiu hîc apud nos demoratus
 eris, senties me verum dicere. Por-
 rò quod ad percontationem tuam at-
 tinet, nempe, uti ipsa in Præfe-
 ctam evecta sim, jam mea tibi pan-
 dam secreta, totumque animum ob
 amorem DEI explicabo. Ubi ad
 has

has primùm accessi ædes, ita mecum
constitueram, mihiq̄ue persuase-
ram, me jumentum esse, cætera-
rumq̄ue virginum vilem servam ac
famulam: istudq̄ue propositum tan-
to perè dilexi, appetij, & cordi ani-
moq̄ue impressi, continenter ipsum
mente volvendo, DEUMq̄ue ob-
secrando, mihi id ut charum red-
deret, uti DEUS omnipotens me
illi in matrimonium collocârit,
ejusq̄ue conjugem effecerit: atque
illius procuratione & operâ hoc mu-
neris vel officij adepta sum: tametsi
id ipsa neque vellem, neque appe-
terem. Hæc ubi Desiderius perce-
pit, virginem hanc eximia censuit
virtute præditam, eò quòd se ob
Amorem DEI usque adeò vilipende-
ret ac abjiceret. Cumq̄ue eam ad-
huc virginem esse cerneret, facile
animadvertit, non carnale, sed spi-
ritale eam matrimonium comme-
morare: aitq̄ue ad eam DESIDER.
Quisquis igitur in Superiorem &
Præ-

Præfectum vult erigi ac promoveri, is prius (ut ipsa fecisti) sese abjiciat ac humiliet oportet. HUMIL. Ita planè Fili. Quod si probè capias, senties hanc ipsius summæ veritatis esse sententiam. DESID. Et quæ me hæc capere oportet? HUMIL. Ita videlicet, eum qui se humiliet, exaltari; sic tamen, ut non eò se humiliet, ut idcirco optet exaltari, ita namque superbus erit. Superbia autem & Humilitas sibi mutuò adversantur: & quod plus est, semper sibi invicem contradicunt. Siquidem in opere, quod quis facit, dum sese perfectè humiliat, extollere simul non potest. Qui verò sese humiliat & abjicit eo animo, ut exaltetur, is actu quidem præferet humilitatem, sed in seipso superbus est. Et quia actio ex fine & animi destinatione seu proposito denominatur, talis humilitas superbia dicitur. Ex quo fit, ut humilitas, non una ratione, sed diversa, superbia dica-

dica-

dicatur. Nam quod ad actum ipsum
attinet, foris quidem humilis est,
sed ob finem & animi destinationem,
superbiae obnoxius est. Atque ut
proprie loquamur, humiliatio cum
superbia non pugnat, sed spiritus
humilitatis. Estque impossibile,
ut hæc duo simul permaneant. Hu-
miliatio enim non nisi actus est:
Spiritus autem humilitatis, tum
actum ipsum, tum sese abjiciendi ac
humiliandi propositum consummat
& exequitur.

*Sermonis hujus continuatio,
& de concertatione adversum
vitia.*

CAPUT IX.

HUMILITAS. Iste ergo Mari-
tus meus jam ante commemo-
ratus, (videlicet Propositum hu-
miliandi me ut jumentum & servam
omni-

omnium) mihi suppetias tulit, fidumque se ac commodum & utilem præstitit in quadam simultate ac concertatione, quæ mihi est cum Domina quadam & nonnullis virginibus alterius domûs, nempe Superbiæ, cujus Domina & Præfecta, Superbia vitæ appellatur, quæ quotidie mihi oculos exsculpere molitur, mecumque jurgatur. Adducit autem secum ejusdem domûs tam Subpræfectam, quæ dicitur Carnis Concupiscentia, quàm Procuratricem, vocabulo, Concupiscentiam oculorum. Adjungit autem hisce tribus sese comitem virgo quædam improbissima, harum genitrix atque educatrix, nomine Negligentia, quæ cum sit interdum debilis ac imbecillis, & sine viribus, facile tunc superatur. Interdum verò usque adeò sese cibus ingurgitat, ut robusta, crassa, ac periculosa existat. Habet sibi servam puellam quandam, hebetem, planè deliram, malè in-

C sti-

stitutam, ac parùm edomitam, vocabulo Malitiam: cum qua tres aliæ ancillæ huc adveniunt, quarum prior Ira, altera Acedia, tertia Invidentia appellatur: hisque postremis jungunt sese aliæ duæ, nempe Prava Suspicio, & Judicium Temerarium. Istæ omnes mecum inimicitias exercent, mihi que infestæ sunt atque adversæ, quibuscum mihi pugnandum atque conflictandum est. Cumque huc intrò ingrediuntur, adhibeo mihi maritum meum, sicque e vestigiò foras eas ejicimus, cogimusque præcipites ruere & abscedere. Tum verò hoc solum reformidandum nobis superest, ne virgo, quæ ad fores perpetim observat, puta Vana Gloria, huc irreat. Nam si illi huc intrandi fiat potestas, omnino nos fructu & gaudio, quæ ex alijs devictis ac profligatis contraximus, miserè despoliat, ita ut planè jejuni maneamus, neque labore ac defatigatione nostra perfruamur. *DESID.*
Quî

Quî fit igitur, ut, dum aliæ vobis nocituræ huc ingrediuntur, non etiam ista foris persistens, sese intrò recipiat? **HUMIL.** Eò videlicet, quòd aliæ illæ virgines alis præditæ sint, neque per portam intrent, sed per murum advolitent. Sæpiùs autem ita sese uspiam in his abdunt ædibus, ut, dum nos nihil suspicamur mali, ipsæ alicubi delitescant: maximeq; opportuno tempore, dum nos nihil veremur minùs, ultrò citroque in Castro obambulent ac pervagentur. Unde summoperè necessaria est cura ac circumspèctio pervigil, ne quem ex improvìso invadant & spolient.

DESID. Agè hac de re diligentius colloquamur. Quamobrem hæc vobis um illis lis est & conflictatio, cum utique malum sit, hominibus secularibus perniciosà præbere exempla: id quod fit, ubi inter homines religiosos ac devotos **DEO**, tot diffidia, tantamque improbitatem conspiciunt, quos tamen non

Ignorant mansuetos, benignos, misericordes, ac ob Amorem DEI, erga quosvis amiables esse oportere? HUMIL. Eâ gratiâ nos hac domo eas depellimus ac exturbamus, litesque & jurgia cum eis gerimus, quòd Divino Amori, qui Princeps ac Dominus noster est, prorsus infestæ atque contrariæ, capitalesque hostes sint. Enimverò in illis, quæ Divino adversantur Amori, cum nemine nobis ulla pacis consensio, nec quicquam commercij est.

De Concupiscentia Carnis.

CAPUT X.

INterim Desiderius isthâc, quam erga Amorem DEI gerebat Humilitas, benevolentiam ac ingenti fiducia, mirificè delectabatur, aitque illi: Oratam te velim Domina Mater, ut quibusnam rationibus acad-
mi-

miniculis virgines illas pestiferas,
 hostes vestras superetis & hinc ejicia-
 tis, me docere non graveris. HUM.
 Equidem id probè te edoctum vel-
 lem. Sed quia naturam, vitam,
 habitudines animi ac spiritus tui nec-
 dum funditùs perspectas ac explora-
 tas habeo, sed conjecturas duntaxat
 & indicia quædam, adhuc animi
 dubia sum, num hinc instituendus
 sis. Siquidem ob naturæ multimo-
 das habitudines ac constitutiones,
 non omnibus mel dulce est. DESID.
 Domina Mater, quantusquantus
 hinc sum, & à te conspicio, totum
 me tuæ dedo voluntati, omnem ra-
 tionem ac intellectum meum tuo pe-
 nitùs submittendo ac permittendo
 iudicio: tantùm ut me doceas, qua
 ratione DEI Amor mihi reperiendus
 sit. HUMIL. Faciam id sanè ex ani-
 mo: secretaque mea & exercitatio-
 nes omnes quotidianas, vitamque
 rotam tibi explicabo atque commu-
 nicabo. Principio quidem sanctum

illud Propositum ac Institutum meum, cujus supra memini, me totius mundi, dum eum contemno, Dominam fecit: per castigationes item & jejunia, Dominam corporis mei; & per humiliationem meam spontaneam non modò dæmonis, sed etiam totius plebis meæ & communitatis, ac mei ipsius tandem, quod maximum est, Dominam ac Principem constituit. Enimverò dum plebs mea operam dare atque conniti me conspicit, ut DEI Amori placeam, cum totâ mihi obsistit familiâ meâ. Sola ego cum antè memorato conjuge meo, pace & tranquillitate perpeti fisor. Stupebat intereà Desiderius virtutem ac efficaciam illius, quem Humilitas suum conjugem dicebat, aitque ad eam: DESID. Obsecro Domina Mater, ut per quasdam similitudines hinc me plenius atque apertius instituas. Sum namque sic satis obtuso ingenio, faciliusque per exempla

pla

pla & similitudines horum mentem
 assequi potero. Placebat Humili-
 tati isthæc Desiderij postulatio, quan-
 do quidem modestus ac humilis non-
 nihil effectus videbatur, dum se ru-
 dem ac hebetem agnosceret: dixitq;
 illi: HUMIL. Ubi aliquam ex præ-
 dictis virginibus huc ingressam ani-
 madverto, fili charissime, hac me
 ratione gero: nempe, dum prima
 adventat, ipsa scilicet Carnis Con-
 cupiscentia, jam antè conditiones ac
 habitudinem illius, & cuiusmodi
 ipsa sit, puta quòd admodum sit de-
 dita ingluviei, viresque sibi augeat
 cibi ac potionis adminiculo, neuti-
 quam ignoro. Eam obrem precio-
 sum omnem cibum illi subtraho: sed
 neque de communibus escis ac potu
 rantum illi permitto, quantum ipsa
 velit. Et quia propriæ vires ad eam
 edomandam non satis firmæ ac ro-
 bustæ sunt, maximè quòd domestici
 mei atque familia illi suppetias fe-
 rant, auxilium imploro: atque à

dextris mihi assistit Divina Gratia, quæ cor meum adversus hanc perniciosam virginem muniat & confirmet. Itemq; viri mei posco opem, aioque ad eam: Soror, carnem ipsa meam contempsi, meque jumentum duco: jumentum verò nullas præclaras expetit escas, sed solam corporis simplicem sustentationem: neque etiam petit aut inquirit alia, præterquam quæ Dominus illius ei præbere velit. Quòd si Dominus novit lascivum ac vorax illud esse, fiscella id capistrat, ne, nisi dum ipse velit, & quod illi visum sit, edat. Ita, soror, placet mihi hac in parte jumentum esse, meque ut jumentum gerere. Amor autem DEI capistrum mihi adhibuit, nempe sobrietatem, uti ne cibum capiam, nisi dum in commune administratur: & ne quid aliud inquiram, expetam, exigam, neque aliter apparatus & coctum, atque mihi proponitur: eoque contenta sim. Ad hæc

hæc DEI AMOR adjecit; siquidem ipsi placere ac servire velim, uti etiam ex illis, quæ administrata sunt, solum necessaria cum timore ac mediocritate temperanter accipiam: semperque honestatis causâ quippiam in catino remaneat, uti hoc ipso me gratam significem, tantumque mihi præstitum, ut adhuc aliquid in paropside reliquum sit. Nam dum cuncta absumuntur, tantundem est, ac si dicas: Quæ apposuisti, non mihi sufficiunt, neque ijs contentus sum: igitur jubeas plura apponi. Deinde etiam hæc mihi ob DEI Amorem institutio data est, velle quidem & appetere me debere, ut minus quàm cæteris, & quod pessimè præparatum sit, mihi tribuatur, semperque quippiam mihi desit, atque in hoc ipso ob Amorem DEI gaudeam. Hac nimirum ratione virgo isthæc procax & petulans, quantum quidem ad me attinet, proculcata ac prostrata est.

non mea duntaxat carne, sed etiam personis aliis ad libidinem me provocat ac extimulat, fugio eam quoad possum, ab illis omnibus me abstrahendo ac segregando, quibus me ad amorem & libidinem vel concupiscentiam illicit. Atque hac in parte, tanquam presentissimum remedium, precipuamque artem & antidotum, fugam amplector. Neque tamen solo in corpore me impugnat, sed etiam intus in anima varias & illicitas ingerendo cogitationes & imagines. Hoc casu itidem fugiendi remedium adhibeo, abscondendome in foraminibus petrae, in caverna maceriae, cogitationesque & imaginationes meas ad dulcissimum *JESUM* meum transfero, ejus videlicet sacratissimam vitam, passionem, cruciatum, & mortem nimis acerbam commemorando; itemque ad mentem revocando tormenta inferorum, severum *DEI* iudicium, mortemque meam & extremum vitae
hu-

huius diem, quodque divino me si-
sti tribunali necesse sit, de omnibus
illic rationem reddituram. Hisce
adminiculis virgo nefaria, Subpræ-
fecta Castri Superbiæ, prorsus pes-
sum premitur, forasque ejicitur.

*De concupiscentia oculorum,
& superbia vite.*

CAPUT XI.

POrro ad hanc penitus superan-
dam, necessarium est, sociam
illius, jam sæpè dictæ exitialis Do-
mûs Procuratricem, puta Concupi-
scentiam oculorum, quæ magnas
Concupiscentiæ Carnis præbet alas,
itidem profligari. Ista namque sæ-
pius illi materiam subministrat,
quanquam & ipsa sancto Proposito
meo propulsatur. Siquidem ubi ad-
ventat, ita illi aio: Jumentum sum,
soror, novi que, jumentum non con-

cupiscere ea, quæ non habet coram se, ceterasque res superfluas: solaque necessaria expetere, & iis esse contentum: neque etiam in ipsis necessariis esse curiosum, parvipendendo num ephippium & frænum, cæteraque ejusmodi, inaurata sint, aut præsepe vel stabulum usquequaque ipsi accommodum sit, contentum videlicet, si stare aut decumbere liceat. Cùm igitur causa Amoris DEI, me jumentum loco habeam, etiam corpus meum ceu jumentum tractabo. Sicut ergo jumentorum dormitor, dum ea effrænata nimium, caputque huc atque illuc plus satis attollere conspicit, capistro injecto, cervicem illorum deprimat: ita & AMOR DEI quodam me chamo constrinxit, ipso scilicet Pudore aut Verecundiâ, ne vana isthæc curiosius aspiciam, eaque concupiscam. Non enim licet videre, quod non liceat concupiscere. Docuit autem me Amor DEI, ut, ubi quippiam
pul-

pulchrum, jucundum, rarum, singulare, ac affabrè elaboratum conspexero, mox ita dicam: Amorem meum in te collocare nolo, teque respuo, ac merissimæ vanitatis & nihili loco habeo: itaque memor præstantiæ ac dignitatis meæ, in huiusmodi rem tam vilem, abjectam, futilem, caducam, amorem voluntatemque meam non conferam, sed in unum duntaxat summum ac præcipuum bonum, thesaurum, nobilitatem, neque unquam defecturam pulchritudinem, in ipsum nempe amantissimum JESUM meum, qui amorem ac voluntatem meam, reposcit, eamque suo sibi jure vendicat. Hoc pacto altera virgo enervata succumbit. Hisce autem duabus propulsatis, restat extrema, Domina scilicet, una omnium terribilissima, callidissima ac fallacissima, bonis actionibus semper insidians, nomine Superbia Vitæ, quæ dum huc ingreditur, nunc hac, nunc
 alia

alia stipata pedissequa, quandoque bonam, quandoque malam adducit æmulationem; sed illicò ex me audit, Jumentura non aliter tractandum est, atque jumentum: idemq; nullo honore, nulla existimatione, sed omni potiùs ignominia & contemptu dignum est. Quandoque ceu querula venit ad me, ita dicens: En! ut Superiores mei me habent, uti se erga me gerunt. Ætate & sapientiâ ac ingenio nihilo aliis inferior sum: & tamen cum illâ & illâ secùs atque mecum agitur. Sed illius ego technas mox deprehendo, eamq; antevertens, aio: jumentum non nisi duriter habendum, tundendum, verberandum est. Nam si herus illius benignè illi faciat, quandoque calcitrabit, aut cum eo joculari incipiet, nec debitum illi habebit honorem ac reverentiam. Enimverò cordatus ac intelligens Dominus jumentis suis, quamvis charis, nullam singularem, indebitam superflu-

fluam exhibebit familiaritatem & amicitiam, sed semper quandam præ se feret gravitatem & auctoritatem: quandoquidem ejusmodi familiaritas non humilitati, benignitati, amori, affabilitati, sed incitiæ potiùs ac stultitiæ tribuitur. Si quidem ea ipsa jumentis suis plus incommodi ac detrimenti, quàm utilitatis adfert. Cæterùm prudens ac discretus Dominus, potiùs operam dabit, appetetque, ut jumenta sua recto pergant itinere, oneraque sibi imposita bene ferant, quàm ut ipsis charus sit, piusque & commodus ab eis dominus habeatur, aut eorum vehatur laudibus, ipsaque cum illo bene conveniant. Hac namque ratione accidit, id quod sæpiùs usu venire solet, ut domini in jumenta vel asinos, & jumenta in dominos abeant, quando domini ratione ac moderatione, vel discretione ita, ut oportet, non utuntur: & hoc ipso jumentis latiora captandi spatia, se-

sé-

sèque amplius, quàm deceat, extendendi occasionem præbent: sicque paulatim eò assuescunt, ut non aliò ausint ea domini ducere vel agere, quàm quò ipsa velint. Quòd si ea extimulare aut cædere velint, retrocedunt, & calcibus feriunt. Tum verò si onera abjicere, vel cum ipsis oneribus penitùs ea corruere nolint, conniveant necesse est Domini, finantque, quæ velint, ferre onera, & quæ velint, progredi: sicque ipsi jumentis parere ac obsequi cogantur. Ita nimirum, Soror mea, etiam mihi eveniret, si meis affectibus indulgeri, meque voluptatibus & gaudio affluere contingeret. Atqui is, qui me probè diligit, arguit & castigat me, ne pateam ignominia, penitùsque peream, atque ex amore, quo me prosequitur, optans servare animam meam, corpus meum malè tractat. Neque ipsa aliter, quàm jumentum, tractari peto. Aliàs verò eadem vitæ Superbia, sub
In-

Invidentiæ specie ad me accedens, ait: En! huic id demandatum officij est, illud illi: mei verò nulla habetur ratio vel cura. Alia Præfectæ, alia Sub-Præfectæ, alia Procuratricis fungitur munere: & alia deniq; à secretis est: me verò pro nihilo ducunt, quæ nec ætate, nec bonitate illis inferior sum. Mihi, inquam, nulla committitur functio publica, quò cæteris imperem: sed semper esse me cogunt ceu ancillam culinariam, imò ne id quidem, sed ancillam ancillarum omnium, quando nihil meæ fidei commiserunt. Atque ut jam probè experior, qui plus facit operis, ei minor habetur gratia. Unde posthac nequiter ac improbè me geram. Qui enim ovem se fingit, devoratur à lupis. Id genus multa mihi proponit, perinde ac si mihi cognita non sit, neque unde eæ proficiscantur querimoniam, compertum habeam. Respondeo autem illi: Non eo consilio

filio

filio, soror, mundum reliqui, atque ad hanc me sodalitatem contuli, ut ipsa aliis imperem ac moderer, sed ut aliorum iussa capessam. Siquidem obedientiam pollicita sum: ideóq; faciam id, cujus causâ huc me contuli, húcque vocata sum, quódque me facturam promisi. Non enim à me rationem reposciturus est *DEUS*, neque ex me sciscitaturus, quantum aliis ipsa imperârim, aut quantum honore, officiis, functionibus exaltata fuerim, sed uti præceptis illius obtemperaverim: útq; me Majoribus meis sponte submiserim, animóque me abjecerim ac depresserim. Ego igitur, soror mea, meo fungar officio, eo loco & ordine, quo à *DEO* vocata sum: aliasque alia suis in officiis, eis divinitus demandatis, exequi ac curare sinam. Interim hoc unum certissima sum, me eo in statu degere, qui certæ salutis indicium sit. Is est obedientiæ, submissionis, subjectionis, humili-

litatis status, ex quo nemo potest excidere, nisi qui meditetur scandere sublimiùs. Atque hinc nulla mihi conquerendi causa suppetit, sed potiùs DEUM Opt. Max. laudandi, benedicendi, gratias agendi, magnificèque exultandi, eò quòd maximorum periculorum occasionem mihi subtraxerit ac præcluserit, in quæ nimirum honores & officia pertrahere ac devolvere solent homines imperfectos. Quò facit etiam illa D. Augustini sententia: Nulla re iram DEI in me æquè expertus sum ac didici, quàm quòd me aliis præesse voluit. Et id quidem, Desideri, mirum tibi videri non debet. Ut enim improba isthæc virgo, quæ in ædibus Superbiæ dominatum obrinet, ad omnem malitiam cæteris propensior est; ita ad eam profligandam majori astutia, robore, exercitatione opus est. Et ne te nimiùm protraham, non jam levicula quædam commemorabo: sed
com-

compendiarium quoddam ac generale tradam remedium, quo tum omnes, tum singulas hæc nefarias virgines superare queas. Ubi aliqua earum, qualisqualis ea sit, ad te cum querimoniis venerit, meum imiteris exemplum. Verbi gratia: Dum Concupiscentia carnis queritur, parùm escæ, idque frigidum ac malè præparatum, sibi porrigi, aut vinum acidum esse, atque intra domum res non satis ordine geri, ita illi respondeo: Qui plus habet, quàm meritis sit, non habet, quod queratur. Tu verò nec siliginum panem, aquàmque frigidam mereris, quod etiam Sancti de se senserunt ac professi sunt: siquidem & ita se rei veritas habet. Tu igitur, quæ tam improba, deses, fastidiosa, garrula, omnis devotionis expers, inconstans, atque DEO ingrata es, nec panem ipsum & aquam mereris. Quod cùm ita sit, & tamen nihilominus bonum panem, bonum vinum,

num, obsonia, cibumque habeas, quid est, quod queraris, quando plus habes, quam digna sis? Eundem in modum respondeas illi, dum ob vestes & calceos murmurat. Atque eadem satisfactione utere etiam adversus Concupiscentiam oculorum, dum hæc atque illa habere appetit, dicasque illi: O te miserum! qui nec minima vitæ hujus bona merearis: & tamen habes affatim librorum, ex quibus, modò velis, possis probus ac integer effici, licet alioqui vel unus sufficiat codex: atque insuper habes libros orarios, & alios per plures. Quid præterea requiris? En! hoc ipsum, quod sub specie necessitudinis appetis, superfluum est ac singulare, & voto paupertatis spiritus contrarium. Et licet non penitus violet & frangat, attamen virtutis meritum debilitat ac imminuit. Atque hoc ipsum ei, qui se Christi JESU pauperem profitetur, ingens probrum ac ignominiam addu-

du-

ducit, minori scilicet virtute esse
 præditum, quàm fuerint Ethnici,
 cultores dæmonum, in quibus Se-
 neca egregius dux ac signifer præcla-
 ræ ac memorabilis paupertatis fuit,
 uti ejus gesta testantur. Hæc eadem
 etiam tertiæ virgini, puta Superbia
 vitæ, respondere soleo, ubi ea ad
 me venit, honorari, amari, ali-
 quo in numero haberi, præferri,
 officiis affici cupiens. Aio namque
 illi: Misera, plus honoris adeptas
 es, quàm digna sis, modò id pos-
 ses agnoscere. Anne cum damnatis
 in profundum tartarorum relegari
 merita es? Et tamen vide quid ho-
 noris consecuta sis à D E O, dum te
 non solùm inter creaturas suas tole-
 rat, sed & in suam domum & fa-
 mulatum admisit, voluitque te inter
 famulas & domesticas, imò inter fi-
 lias suas numerari. Et licèt digna
 non sis, quæ vel inter ancillas ejus
 numereris, tamen in Cubiculariam
 suam te adscivit, vultque te noctes
 at-

atque dies tecum esse, cum ipso colloqui, ipsum laudare, ipsum benedicere, atque etiam, ut in hac mortali vita Angelico fungaris officio, ejusque specialis amica sis, ejus mentæ assideas, eodem quo & ipse, cibo vescaris. Et quid superba vis amplius? Quò moliris scandere? Visne rursus ascendere eò, unde cecidisti, uti tantum demergaris in profunda infernorum, quantum ipse Lucifer pater tuus? Quid tibi vis ultra? Visne DEUS esse? Nihil sanè misera, deest tibi. Aperi occætos obrutus, & agnosce tandem plura tibi suppetere, quàm pro meritis ac dignitate tua. Sufficiant ea tibi, quæ præstat tibi DEUS, contentaque esto eo gradu & conditione, quam per servos suos tibi assignavit: certumque habe, nihil fieri absque ordinatione Divina.

Qui-

*Quibus rationibus cætera
virgines improba superandæ
sint.*

CAPUT XII.

Iam ubi tres istæ præcipuæ debel-
latae sunt, faciliè nutritæ earum,
puta Negligentia, superatur: quæ
quidem in has ædes per mille fora-
mina irrepit. Nonnunquam ad pre-
ces matutinas, aliàs ad labores sub-
intrat. Sed hoc à me semper respon-
sum accipit: Soror mea, non ea
sententia jumentum in ædibus serva-
tur, ut vacet ocio, vivatque molli-
ter, delicatè edat & bibat, & som-
no indulgeat: sed ut noctes atque
dies summo studio hilariter, alacri-
terque laboret. Nisi enim labori-
bus, jejuniis, vigiliis edometur,
faciliè insolescit, erigitque sese &
calcitrat adversùm dominum suum.
Qui cùm advertit, quodam illud tor-
pore

pore ac inertia contrahi, calcaribus illud urget. Ita & mihi DEI Amor calcar admovit, nempe Timorem, quo me extimulat. Atque adeo ipsa ego, quæ hujus Castri famula & miserimum mancipium sum, abundè perspectum habeo, servas non nisi ad labores adhiberi, neque quenquam eas miserari, neque levare eis onera, sed nec delicatè reficere debere, ne efferantur animo, atque calcitrare incipiant. Nemo enim mortalium pejor est improbo captivo. Deinde etiam percontari soleo, putetne regna caelorum edendo, potando, diu stertendo, & dissolutè ac molliter pro suo arbitratu vivendo, posse obtineri? Non potest id quidem affirmare. Nam ipsum caput nostrum Dominus JESUS hanc non perrexit viâ. Quòd si is ad obtinendam beatitudinem hanc noluit amplecti viam, sed oportuit eum pati, atque ita intrare in gloriam suam, & nos itidem, si eandem velimus adipi-

D sci

sci gloriam, crucis, perpeſſionis & paupertatis calcemus iter neceſſe eſt. Enimverò dum pes aliò nititur, atque aliò caput, nunquam corpus adunari poterit. Itaque niſi perpeſſionis, afflictionis, laboris, contemptus teneamus iter, neutiquam illi incorporabimur: ſed ut membra putrida præcidemur, atque in flammas tartareas demergemur. Niſi, inquam, Chriſti crucifixi ſocij ſimus, cumque in cruce quæramus, eique compatiatur, utique nec gloriæ & reſurrectionis ejus participes erimus. Niſi denique Chriſtum JESUM flagellis caſum, conſputum, deſpectum, laboribus ac fatigationibus confectum, inopem, fame ac ſiti laborantem, & mortis ſupplicium perferentem, ac latronis inſtar & ſcelerati cujuſquam crucifixum, cum tamen omnis eſſet culpæ ac maculæ expers, adeoque innocentiffimus, per tentationes in carne noſtra non erimus experti: minimè fanè eundem

dem ipsum dulcem, amicabilem, blandum, Regem gloriæ, & Principem pacis sentiemus. Interdum impura isthæc virgo, Negligentiam loquor, in Oratorium irrepit, ibiq; defessa magno tædio, dolore & torpore laborat, perinde ac si in carcerem coniecta sit. Tumque aio illi: Soror mea, vera religio nihil molestiæ, nihil tædij sentit. Quæ responsio non parùm mihi conferre solet, quemadmodum & isthæc altera: Quid retribuam Domino pro omnibus, quæ retribuit mihi? Quid vel agere vel perpeti poterò, quo dulcissimo JESU meo vicem rependam? qui nimirum ex immenso amore, propensaque voluntate perseveravit in cruce, non sedens, neque pro suo arbitrio & desiderio, ut ego, sed in ea distentus: neque indutus vestibus, sed planè nudus, & præ frigore totus tremebundus: non operustus tecto, quemadmodum ego, sed sub dio: non liber & expeditus, mu-

nitusque pedes loccis vel soleis, neque
sculponeatus, sed immanibus, cras-
sis, frigidis, ferreis confixus clavis:
atque hæc omnia meâ causâ perpes-
sus. Cur igitur etiam ipsa illius
causa, si non omnia, saltem quid-
piam ferre nolim? Ille scilicet tantâ
animi ac voluntatis promptitudine
mea causa non unam horam, neque
diem aut noctem unam, sed annos
tres & triginta vitæ hujus ingentem
miseriam atque molestiam perpeffus
est: tribus horis in cruce maximis
in doloribus, tormentis, cruciati-
bus, cujusmodi nemo unquam sen-
sit, vivus perstitit: & tamen parùm
hæc illi videbantur, ob ineffabilem,
quo me complectebatur, amorem
ac benevolentiam: libenterque plu-
ra pertulisset, si ita poposcisset ne-
cessitas. Cùm ergo ipse rex sit, ego
vilissima ancilla: ipse DEus, ego
lutum, pulvis & putredo: ipse san-
ctus & innocens, & ego grandis pec-
catrix, omni que supplicio digna: &

ta-

tamen tanta propter me facere & perpeti dignatus est, egone saltem parùm aliquid illius causâ non faciam? Num servus major est Domino suo? Ergo nunc apage te hinc soror Negligentia. In iis enim, quæ patris mei sunt, oportet me esse. Non magnum est nos hîc esse, si non absque tædio & mœstitia hîc simus. Atque etiam sine iis hîc esse, perexiguum est, nisi cum bona voluntate & spiritali gaudio conjunctum sit. Maledictus enim, qui facit opus DEI negligenter. Non enim petiit coacta & extorta servitia ac sacrificia, sed quæ ex hilari ac libenti voluntate & corde, rectoque ac sincero animo proficiscantur. Hâc porro vetulâ execrabili ita demum profligatâ, cæteras ancillas planè fatuas, ut expugnemus, oportet. Quæ quantò sunt deteriores ac nequiores, tantò motus earum vehementiores ac acriores sunt: quantòque minùs extinctæ sive edomitæ vel mortificatæ sunt, tan-

tò ægriùs corriguntur. Ex his prima, cujus vocabulum est Malitia, dum ad me venit unà cum filia sua Iracundia, me invadere cupiens, hoc pacto illi respondeo: Caritas patiens est, benigna est: & cum Proposito meo, id est, marito meo, eam pessum premo, dicens illi: Soror mea, jumento huic nihil accidere potest, neque tanta vel verbis, vel factis irrogari queunt, quin plura mereatur. Si ergo plus mali emerita sum, planè pareitur mihi, dum non tot afficior malis ac molestiis, quot ipsa digna sum. Decet nimirum jumentum domesticum, domino suo, aut filiabus ejus & familie non molestum, protervum aut tumidum, sed quietum, modestum, ac mansuetum se præbere. Nam etiamsi hodie flagellis cædatur à domino, attamen die crastina commodum ei præstabit pabulum, ipsumque bene habebit. Et licet nullum in ipsum declaret amorem, ex animo

C A P U T XII. 77

tamen diligit : sed ne insolescat, aut sibi præfidat, amorem suum interim dissimulat. Jumentum quoque doloris ac molestiæ ipsi irrogatæ, facile obliviscitur, dominoque suo capitis aut colli applicatione blanditur. Sic planè etiam ipsa, si quid molestiæ à virginibus nostris perpeffa ero, cùm earum sim mancipium, & vilis ancilla, ob Amorem DEI feram equidem ac lubens, ut pro suo arbitratu mecum agant : certa nimirum, tot me ex eis mala accipere & perpeti non posse, quot commeruerim : Dominumque meum propter peccata mea, ut ab eis affligat, permittere, quò me in hac vita purgatam efficiat, atque etiam ut suâ causâ discam adversa pati. En ea virgo, quam tu malè mihi cupere, ea quoque, quam clanculum de me maledicere, itemque illæ, quibus me prorsus invisam ais, non meam odio habent animam, sed vitia, culpas, defectus, malitiam, pravos mores &

propriam voluntatem meam. Unde mihi merito amore prosequenda veniunt. Siquidem optimo sanctoque fervent proposito ac instituto, ingentique zelo, nec quidquam eis cum Malitia consensionis aut commercij est: neque eam putant cum virtute commorari posse. Agè igitur rem propiùs inspiciamus: siquidem DEI ancilla sum, jure mihi sordes, immunditia, culpæ, defectus, pravæque propensiones meæ odio habendæ sunt. Cur igitur illis malè velim, quæ id agunt, quod mihi facere incumbit? Vis finem faciam, teque hinc repellam? Noveris, eas, quæ mihi obloquuntur ac detrectant, aut mala inferunt, nihilominus sorores meas esse. Quòd si sorores meæ sunt, jubeor eas diligere, neutiquam odisse. Hac igitur ex causa, faciam, quod iustum. Interim tamen ipsæ viderint, quo consilio, quæve intentione me affligant. Ubi verò aliam secum ad-

du-

ducit ancillam, puta Invidentiam, quæ gladio utitur ancipiti, dum sororum tam corporalibus, quàm spiritalibus torquetur bonis ac virtutibus: estque reverà perniciofa & pestilens admodum, quippe quæ ex proximi rebus bonis & secundis perit ac moritur, malis verò lætatur, ac reviviscit: hanc ergo dum sibi comitem adjungit, aio ad illam: tu quidem soror affirmas, alias in hoc mundo majores opes, insigniorem pulchritudinem, aliaque naturæ dona copiosius, atque ego sim, esse consecutas. Atqui hoc ipso, quòd talibus careo, lætor: meque feliciorum puto. Neque enim vel in hac, vel futura vita quidquam extra JESVM meum peto. Is meus & omnium Angelorum thesaurus est: Is meus & omnium creaturarum decor & pulchritudo est: Is denique meum lucrum est, & fons totius boni. Amet cætera cuicumque libet, quantum ad me attinet, equidem

nihil nisi dulcicissimum J E S U M
 meum, ejusque amorem expeto.
 Apud eum nulla est divitis aut ino-
 pis, nulla formosi aut deformis dif-
 ferentia: sed animi humilitatem re-
 spicit. Et tamen tu hinc mihi com-
 memoras, alias his atque illis abun-
 dare bonis, eisque non mihi, hæc
 atque illa præstari. Contrà verò ego
 aio: Tametsi his illæ omnibus afflu-
 unt, atqui plus ipsa habeo. Si-
 quidem ita generoso, magno ac
 præstanti sum animo, ut amorem
 meum hujusmodi tam vilibus, abjectis,
 caducis rebus, ut sunt bona tempo-
 raria, adhiberi & irretiri indignum
 putem. Et quia Humilitatis mihi in-
 ditum est vocabulum, humilitate te
 vincam. Sentio igitur ancillas & fi-
 lias D E I isthæc jam dicta, pluraque
 alia, jure meritoque habere: me
 verò minimè, quæ serva sum & man-
 cipium, hisque omnino indigna.
 His auditis, mox aliò se vertit, nem-
 pe ad Invidentiam donorum spirita-
 li-

lium, quibus prædicas novit sorores
 meas: quæ ita suggerit animo: En
 illa, quàm tu sis, pietati addictior
 sive devotior est & quietior, plusque
 orat DEUM, magisque intrò re-
 cepta est, & contemplandi peritior,
 majorique sobrietate conspicua. Cui
 respondeo: Agè ex æquo & bono
 statuamus. Quamobrem multò esse
 religiosior, aut gratiam orandi, cæ-
 terasque virtutes appeto? Eòne, ut
 me alij meliorem putent, me suspi-
 ciant, me laudibus celebrent, me
 venerentur? Aut eò potius, ut lau-
 tior cibus, cultiores vestes, aut aliæ
 res temporariæ mihi præbeantur?
 Minimè sanè: sed eò duntaxat, ut
 DEO serviam, DEOque placeam:
 atque ut dulcis JESUS meus ex me
 & in me laudetur, & gratiarum
 actione afficiatur. Meritò ergo sum-
 moperè gaudere me convenit, dum
 amantissimum Dominum meum ta-
 les & famulas & amicas habere con-
 spicio, quæ ita sint pietati deditæ,

tantaque præditæ vitæ sanctimonia,
atque eum pio cordis amore profe-
quantur. Adeoque potius mihi ob-
secrandus est DEUS, ut pluribus
eas donis, uberiorique gratia auge-
at & cumulet, quò possit ab eis ma-
jori laude ac honore affici. Agè, si
vel tenuis in me erga Dominum
DEUM meum inesset amor, nonne
cum primis optandum mihi foret, ut
abs toto agnoscat, ametur, ho-
noretur Mundo, gratiamque singu-
lis, quâ id præstare queant, cum
cæteris donis spiritualibus largiatur?
Itaque recede è conspectu meo male-
dicta & execrabilis. Nescis planè,
quid sit Amor: quandoquidem im-
probi illius, ingrati, perfidiosi apo-
statae ac desertoris filia es. Equi-
dem vellem DEUM ac Dominum
meum cunctis me tum corporalibus,
tum spiritualibus mihi ab ipso colla-
tis nudare donis, eaque conferre
aliis, qui illis ipsis majori eum ho-
nore ac amore prosequerentur, atq;
ipsa,

ipsa, qua terram sine ullo fructu oc-
 cupo, ejusque gratiam inaniter & in
 vacuum recepi. Nihil enim nisi ho-
 norem & laudem Domini mei appe-
 to, idque licet maximo mihi con-
 stare debeat, vehementer desidero.
 Vide jam, quàm miserè sis decepta.
 Anne cernis, quàm probè nôrit
 DEUS, quid agat? Bene utique
 perspectum habet, isthæc vascula,
 quibus sua infundit dona, puriora
 humilioraque esse. Itaque ea ex
 causa mihi hujuscemodi non præstitit
 gratiam, quòd me impurum, puti-
 dum, superbum, irâ ac malitiâ ple-
 num vas esse non sit nescius, quodq;
 ex animi elatione mox in ipsum
 scandere cælum velit. Unde etiam
 satis voluntate Domini nostri JESU
 CHRISTI, non aliqua alia re,
 contenta sum, nec quidquam
 prætereà appeto.

Qui-

*Quibus modis malitia omnis
prorsus profliganda sit.*

CAPUT XIII.

Tertia Malitiæ filia, Acediæ nomen habet, quæ reverà pessima est, quando ad res spirituales, eaque, quæ ad DEUM pertinent, in quibus tota salutis nostræ summa consistit, maximè friget & nauseat. Huic ita solita sum dicere: Velles quidem soror, ne modò ad obsecrandum DEUM, aut alia peragenda exercitia spiritalia pergerem. Atqui hoc solo nomine, quo te elidam ac superem, jam majorem etiam orationi, vigiliis, Missarum auscultationi, ac devotæ contemplationi navabo operam. Quod ubi illa cernit, sic mihi loquitur: Vidésne jam quodam te constrictam frigore, nullamque sentire devotionem, contraque mentem & animi tui sententiam te
pre-

precaturam, quod iram potius DEI
provocare solet: nec aliud est, quàm
tentare DEUM, qui non coacta,
neque ex tristi vel invito, sed hilari
ac voluntario profecta corde servitia
expetit? Quibus ira respondeo:
Abi hinc soror, capio quid velis;
noveris, me id temporis majorem er-
ga DEUM declarare amicitiam, dum
propriis illi sumptibus milito, quàm
ubi ingenti me devotione afficit.
An ignoras subinde DEUM gra-
tiam & dulcedinem suam ideirco re-
trahere, ut vires exploret nostras?
Cumque virium nostratarum faculta-
tem sibi nos offerre atque impende-
re, quodque in nobis est, facere
conspicit, per gratiam suam etiam
duplo majorem infundere consola-
tionem; ita tamen, si interna sensi-
bili destituti gratia, bonam volun-
tatem, rectamque rationem & desi-
derium non abjiciamus? Quod igi-
tur percontaris, cur tam frigida &
devotionis expers ad orandum me

con-

conferam, quando (ut ipsa ais) id est tentare DEUM, certum habeas, etiamsi multò frigidior, minusque devota forem, me nihilo seciùs oratum abituram, atque in Domini mei conspectu permanfuram, nec dicturam illi aliquid, nec quidquam ab ipso expetituram, sed tantùm coram ipso assistendo, honorem ac reverentiam illi habituram, cogitando eum illic præsentem adesse, meque contemplari, atque coram præcella, tremenda, Divina illius Majestate me assistere. Ipse verò, cùm sit amoris ignis, ubi visum illi erit, cor meum facilè inflammabit. Quare meam illi voluntatem penitùs permittam, ejusque voluntate contenta ero. Deinde, quantò me frigidior, infirmior, imbecillior, minusque devotam sentio, tantò ad ignem magis accedendum mihi est. Nam si inde abscedere velim, id quidem deterius erit, quandoquidem majus me frigus occupabit. Itaque
fu-

fuge misera. Enimverò preces, devotas contemplationes, cæteraque spiritalia exercitia non ob mei consolationem, aut dulcedinem, gustumque capiendum expeto, aut assumo, vel magnipendo, sed co duntaxat nomine, ut serviam DEO ac Domino meo, quando voluntatem illius eam esse non ambigo, ut ita faciam, ad ejusque honorem & laudem cunctis in virtutibus, omniq; sanctimonia me exerceam. Ubi igitur improba isthæc virgo hisce rationibus & adminiculis me ab amore Domini mei abducere ac abstrahere se non posse animadvertit, verso folio, à consodaliū mearum dilectione revocare & avellere me conatur: moxque aliis duabus sibi adjunctis novitiis, quarum supra meminimus, puta Suspicionem & Temerario Judicio, me aggreditur, atque ut sorores meas sive sodales animo despiciam, ac malè de illis sentiam, nihil non eorum mihi ingerit, unde
vel

vel malè suspicari, vel temerè judicare queam. Ex his autem sequitur murmuratio, contemptus, & obtrectatio. Atqui e vestigiò ipsa cum sancto Proposito meo advigilans, hoc illi responsi dare soleo: Non decet vilissimam ancillam sive mendicantem, de hisce virginibus & dominabus suis malè suspicari: neque peccatores æquum est attrectare sancta, neque bestia montem sanctum contingere licet. Ceteras quidem virgines omnes pro bonis & sanctis, me verò improbam & peccatis obnoxiam habere convenit: siquidem exploratum non habeo, cujusmodi sit una quælibet coram DEO, aut quo fine diem sit clausura extremum. Me verò utcunque novi, nec me fugit, quo me appetitionum vel affectuum, itemque malitiæ ac propensionis meæ mala pedes abducant, nempe ad Tartara, nisi me divina misericordia suâ ope servet ac tueatur. Satis igitur superque habeo,
quod

quod de me ipsa verear ac suspicer, observemque & explorem, num cogitationes, verba & conscientia mea bona sint: siquidem me novi, ceteras nescio. Quod igitur ad sodales meas attinet, eligam id, quod tutius est, id est, optimè de illis opinabor ac sentiam, certa nimirum, hac re nullam me jacturam, immò verò etiam lucrum facere posse. Magni verò periculi est, tuo obtemperare consilio, atque certum pro incerto dimittere. Charitas malum non cogitat. Equidem sat negotij habeo, meam ut conscientiam, cogitationes, facta & affectus judicem atque discernam: & his me potius intentam esse oportet: non autem sinistrè de aliis suspicari. Quis enim inter DEUM & sodales meas; aut inter ipsas & earum conscientias me judicem constituit? Nemo sanè. Igitur apage te hinc. Est enim qui quaerat & judicet. Quid habes præterea quod proferas? Jam planè victa es,
quod

quod ad iniquas attinet suspiciones tuas, quæ reverà res diabolicæ ac impiæ, sanctæque simplicitati, cujus habitator est DEUS, cum quo nemo labi potest, prorsus adversæ sunt. Quòd si quis affirmare velit, suspiciones in Prælati aut Superioris animum posse admitti, jamque dictum remedium contra id non sufficere, is pro certo habebit, magna prudentia, multaque solertia ac ratione, pervigili hac in parte eos habere, opus, ac uti debere: idque hac ex causa, quòd, uti quotidiana probat experientia, si quis de sua conjuge malè suspicetur, eaque id comperiat, etiamsi antea honestissima ac integerrima fuerit, ad omnem sese improbitatem ac infidelitatem transferre consueverit. Unde Seneca: Suspicio, ait, multos peccare fecit. Cùm igitur in his superata sis, quamobrem ais facta vel opera earum mala esse, cùm bona fortassis sit mens & intentio: aut incogitatò, seu im-
pru-

prudenter, vel ex ignorantia, aut humana fragilitate, aut primo motu, aut aliquo defectu vel vitio naturali facta fortè sint? Atque in iis omnibus nullum certè odium, aut stolidum est adhibendum iudicium, sed magis excusanda sunt & ferenda, atque ob amorem DEI condolentia ac commiseratio impendenda. Quòd si nec ita me agere finis, quòd fortassis aperta sint mala, jam respondeo, occulto DEI iudicio permisum, ut fierent: cuius quidem providentia, cuncta, etiam nostrum excedentia captum, disponuntur ac diriguntur. Ut igitur ex sua parte nunquam desinit in nobis bonum operari, ita etiam ejuscemodi mala fieri aliquando finit, quæ tamen vel in illius, qui lapsus est, vel aliorum id cernentium, bonum utilitatemq; convertit. Cave jam quidquam hinc ampliùs loquaris. Qui enim alios iudicare instituit, is quod DEI est, sibi usurpat, vel ipse DEUS esse

esse

esse molitur. Atqui cernas misera, quid patri acciderit tuo, quando DEO similis esse voluit. Præterea Jumentum non eâ malitiâ est præditum, ut de aliis gregalibus jumentis sinistras admittat suspiciones, aut eorum facta judicet, sed in ea duntaxat cogitatione versatur, ut suo gradiatur itinere, suum ferat onus: neque curæ est illi, utrum aliquod ex sociis jumentis alicubi hæreat, aut erret ex itinere, sed ea tantum, quæ jam præcesserint, subsequi, atque etiam sancta quadam æmulatione, antevertere ac prævenire appetit: quod si non possit, suo pergit gradu, nihil interim nisi sese attendens: neque etiam retrocedit, neque quiescit, nisi pauxillum. quò possit alacrius progredi, neque murmurat, neque vel hero suo, vel aliis obloquitur aut detrahit. Quando igitur ipsa me jumentum feci, amore DEI, Jumentum instar me geram, oportet, nihil nisi me solum attendens.

De

*De cæteris Humilitatis
Exercitijs.*

CAPUT XIV.

DEsiderius Humilitatis exercitia
secum admirans, ait ad eam:
DESID. Jam planè certus sum, Do-
mina Mater, quod aliàs audivi, sed
necdum expertus eram, Humilita-
tem in sese omnem justitiam, virtu-
tem, pacem, quietem, spiritalem
ac temporariam consolationem, con-
tinere. Obsecro tamen, dubium
quoddam, quod interim mihi hac
in parte incidit, dissolvere ne gra-
veris: id videlicet, ane improbas
halce virgines, dum huc ingredi-
untur, probè semper cognitas ha-
beas, atque utrùm sese aliis admi-
sceant, eodemque habitu, quo tuæ
virgines, sese contegant: quive
eas tum nòsse queas? HUMIL. Ma-
gni sanè momenti isthæc quæstio est,
fili

fili charissime. Noveris itaque, Divinam bonitatem in medio cubiculi lampadem suspendisse, vocabulo Bonam Conscientiam, eamque noctes atque dies oleo Misericordiae ejus & sacrae Scripturae Ellychnio incensam ardere. Porro lampas ista resti quaedam, nomine, Cordis Custodia, ad clavum quendam, dictum Custodiam sensuum, alligata est. Quamdiu autem Lampas eadem ardet & incensa est, nihil eas formidamus, quippe quas actutum agnoscimus. Et licet probis sese admisceant virginibus, earumque vestibus se induant, tamen ex incessu eas deprehendimus. Enimvero humeris incurvae sunt, & gressibus claudicant ac vacillant, gibbumque gerunt, ita ut neque celeriter, neque pro suo voto recte ingredi queant. At vero, mi fili, dum lampas haec nostris vitiis extinguitur, aut nostra incuria clavus excidit, vel restis rumpitur, vel Dominus nosset oleum subtrahit,

(quod

(quod quidem nunquam facit, nisi nos id prius effandamus) jam manemus in tenebris, cunctaque nobis malè cedunt. Atque eam ob rem perpetuò Dominum obsecramus, ut lucernam nostram illuminet, dicentes cum Propheta David: Quoniam tu illuminas lucernam meam Domine: DEUS meus, illumina tenebras meas. DESID. Gratiā & charitatem suam præstet tibi DEUS, quandoquidem spiritum meum consolata es. HUMIL. Hastibi virgines comites adjunge, ut initio tecum eant, donec vero timore propè indutus ac imbutus sis, ut, si improbæ virgines illæ tibi fortè obviā venerint, odium ac invidiam in te suam declarare non ausint, neque ex nostris manibus eripere temoliantur. En habes hîc Severitatem adversus primam, Carnis Concupiscentiam: Strenuitatem contra alteram, Concupiscentiam oculorum: Humilitatem adversum

E rer-

tertiam, Vitæ Superbiam: Dili-
gentiam contra quartam, Incuri-
am vel Negligentiam: Benignitatem
sive Bonitatem adversus quintam,
videlicet Malitiam. Gratia DEI
sit tecum.

*De virtutibus, jam dictæ
Humilitatis filiabus.*

CAPUT XV.

HUMIL. Hac videlicet ratione,
Omnipotentis DEI gratiâ, &
antedicti conjugis mei freta auxilio,
inimicas meas atque adeò meipsam
supero. Desiderius hujuscemodi
sermonibus affatim recreatus, ait
ad illam: DESID. Quæso, Domina
Mater, cum bona venia tua liceat
mihi virgines invisere, atque in ea-
rum intrare familiaritatem. HUMIL.
Agè verò, eas, fili, divina muni-
tus benedictione: equidem ac libe-
bens

bens hujus rei potestatem tibi facio. Tu interim Domûs hujus Procuratrix, illum comitare per totas has aedes, atque in cunctarum domicilia vel cubicula Virginum cum deducito. His dictis, Desiderius animo latus, ex Dominae sive Superioris cubiculo cum jam dicta virgine, cujus vocabulum est Nihilipensio, quae Domûs Procuratrix & Novitiarum Magistra erat, abscessit, ductusque est ab eadem in cubiculum virginis cujusdam, quae Humilitatis prima & senior filia erat, nempe Confessionis. A qua perbenignè exceptus, ubi apud eam resedit, ait illi: DESID. Obsecro, soror mea, vitam & condiciones tuas mihi ediffere. CONF. Dicam, filia sum Humilitatis, atque optimae hujus Procuratricis discipula, cui me frequenter adjungo, ejusque delector societate & consuetudine, ex animo agnoscens & confitens quamnam sim, talem videlicet, qualem ipsa me agnosco & sentio.

Desiderius primam hanc virginem
haud vulgaris comperit esse virtutis,
eò quòd simulationem & vanam glo-
riam haberet exosam, sicque ab ea
recessit. Mox à Procuratrice ductus
est in cubiculum alterius filiaë Humi-
litas, cujus vocabulum est, Appe-
titio contemptûs. Quæ itidem fa-
miliariter eum excipiens, iussit se-
cum residere, dixitque ei Desideri-
us: Precor, mea soror, nomen, vi-
tam, & conditionem tuam mihi si-
gnifices. VIRGO: Nomen mihi
est Appetitio contemptûs, nihili-
pensionis, abjectionis, & à nemi-
ne velle honorari aut alicujus pensi
haberi. Mirabatur impensè Desi-
derius, audiens hanc virginem usque
adeò sui contemptum desiderare,
quando id ab hominum usu & con-
suetudine prorsus abhorret. Sen-
tiebat autem virginem eam esse vir-
tutis eximiae, eò quòd ob Amorem
DEI id appeteret. Itaque illi vale-
faciens, à Procuratrice in tertiaë Hui-
mi-

militatis filia cubiculum introductus
 est, cujus erat vocabulum, LÆTOR
 DUM DESPICIOR, sive GAUDEO
 CONTEMNI. Quæ similiter hilari
 animo eum suscepit, eique cum as-
 sedisset, sic eam affatus est: DESID.
 Precor, charissima virgo, de no-
 mine, vita, conditione tua certio-
 rem me reddas. VIRG. Equidem
 me contemni, premi, derideri, ac
 nihilipendi lætor, idque ob Amo-
 rem DEI. Stupens Desiderius hu-
 jus virtutem virginis, ait illi: DESID.
 Dic mihi, oro te, soror, quibus
 modis virtutem hanc tuam adipisci
 potero. Siquidem hujus planè di-
 versum in me sentio. Dum enim
 malè tractor, despicior, vilipen-
 dor aut vituperor, non solùm non
 gaudeo, sed tristor etiam, atque per-
 turbor. VIRG. Hujus ratio est,
 quòd humilitatis expers es, quæ id
 habet, ut sese quis nihilipendat, ac
 ob Amorem DEI contemnat, & du-
 cat pro nihilo, signumque hoc evi-

dens est, privato amore, magnaq;
 superbiâ, & ingenti tui existimatione
 plenum te esse. Attamen quando
 in has ædes à DEO adductus es, vir-
 tutes omnes hîc te docebimus, ve-
 terique hac pelle abstractâ, novum
 ac planè alium, quàm sis modò, ho-
 minem te efficiemus, atque ut cum
 DEI Amore colloqui possis, tete-
 preparabimus: nam alioqui oleum
 ac operam perdidideris. Itaque si vir-
 tutem optas adipisci meam, necesse
 est, hanc meam sororem, nempe Ap-
 petitionem Contemptûs, quam an-
 tē vidisti, cordi tuo tenaciter impri-
 mas, sæpius ita cogitando, tecumq;
 statuendo: Deinceps contemni vo-
 lo, atque etiam desiderare vilipendi,
 derideri, contumeliâ affici, duct
 pro nihilo. Hoc in corde tuo fixo
 desiderio, deinde oratione, studio,
 labore, non quidem repente, sed
 sensim, virtutem meam assequeris.
 Et licet initio adversus sensitivam
 portionem sive sensualitatem collu-
 ctan-

ctando, laboris ac molestia plurimum sis toleraturus, attamen perseverantiâ victor evades: ad eò, ut quoties dictum factumve quippiam tibi erit, quod noles, gavisurus sis. Atqui vim quandam inferas tibi oportet, ut ignominiam, contemptum, ludibria appetas. Certum est enim, neminem, nisi qui justus sit, humilem esse, & quisquis despici, irrideri, vilipendi, contumeliâ affici & abjici non desiderat, eum minimè justum esse. **DESID.** Miror sanè, quod ais, eum injustum esse, qui cuncta hæc non appetat. Quâ verò id esse potest? Ita namq; paucos invenies justos, prorsusque à vero tua mihi dicta abhorere videntur. **VIRG.** Facile doctorum meorum rationem tibi explicuero. In contesto est, eum justum esse, qui jus suum cuique tribui velit. Si igitur nihil homini, nisi contemptus, irrisio, contumelia debetur, injustus planè est, si

hæc ipsa non petat. *DESID.* Velim ista confirmes, plana que efficias, nihil scilicet homini præter contemptum ac ignominiam deberi. *VIRG.* Faciam id haud ingratis. Extra controversiam est, bonum omne meritò amari, honorari, expeti, inquiri, laudibus vehi debere, idque eò ampliùs, quò majus ac præstantius est: atque è diverso, malum omne meritò nos odisse, despiciere, respuere, persequi, ac pessum premere debere. Jam si verum est, unumquemlibet hominem malum esse, consequens fit, jure eum contemnendum, & odio ac derisui habendum esse. *DESID.* Doceas, oro, nullum non hominem malum esse. *VIRG.* Libens tibi morem geram. Solus *DEUS* bonus est, ergo omnis homo malus est. *DESID.* Equidem huic illationi vel consequentiæ non assentior. *VIRG.* Dialectici hac Ratiocinatione eam tibi probabunt: Nemo bonus nisi *DEUS*: Ergo quid-

quidquid DEus non est, non potest esse bonum, sed est malum: si autem homo malus est, jure illi omnis ignominia, probra, contumelia, contemptusque debetur.

Ut Creaturae omnes bonae sint, & tamen nemo bonus sit, nisi DEUS.

CAPUT XVI.

DESID. Nimirum hisce rationibus tuis mihi needum satisfactum est, dum ais, solum DEum esse bonum, & quod DEus non est, id bonum non esse. Tamen scripta Divina testantur, vidisse DEum cuncta, quæ fecerat, & non solum bona, sed etiam valde bona fuisse. Deinde cum sit DEus bonus, (ut est revera summum bonum, atque rerum creaturarum omnium causa efficiens, fons & origo) bona quoque

E 5 sint

sint oportet cuncta, quæ fecit, uti opus vel effectus suæ causæ, fontis ac origini respondeat. Unde sequitur, quæcunque condidit DEUS, ea bona & optima esse. Porro cum sit Homo inter creaturas omnes corporeas longè præclarissimus, perspicuum fit, non modò bonum, sed etiam valde bonum eum esse. Quòd si bonus est, ex tua regula id sequitur, honorem, amorem, & cætera ejusmodi, illi deberi. VIRG. Nolo tecum longiorem disputationem ingredi: siquidem id humilitati admodum repugnat, tantùm ea, quæ dixi, fusiùs explicabo, quò rectiùs ea capias. Neminem esse bonum, nisi solum DEUM, ipsius summæ veritatis in Evangelio sententia est. Id verò sic intelligendum est, solum DEUM essentialiter bonum esse, eiq; soli id esse proprium, ut sit bonus. Quæcunque autem condidit, bona sunt præstita illis à DEO bonitatis participatione, non autem ex propria

pria bonitate. Nam bonitas eorum
 omnis ex DEO est, non ipsorum,
 propria. Ita ergo dum in creatura
 bonitatem illam, donaque ingentia
 ac ineffabilia, divinitus & infusa &
 communicata aspectas, honorem
 utique, amorem & cetera ejusmodi,
 creaturae debes. Atqui isthaec omnia
 non in creaturam, sed in DEUM,
 ipsum referuntur. Itaque corpus
 nostrum & creaturae omnes amandae
 nobis sunt, quod in sua essentia bo-
 nae sint, utpote DEI creaturae, quod
 est DEUM amare in ipsis creaturis.
 Non igitur ex seipso laudari, honora-
 ri, charus haberi quisquam appetet, sed
 ob bonitatem sibi à DEO collatam,
 id omne in DEUM referendo, DEOQUE
 ascribendo. Verum aliud est, quod
 à DEO, aliud, quod à seipso habet
 homo. A DEO habet, quidquid
 boni est in natura sive naturalibus: à
 seipso verò, quod vitiosum est.
 Habet à DEO, quod semper illius
 gerit imaginem; ex seipso autem

pravis corruptisque moribus, vitâ
 ac consuetudine malâ, id habet &
 efficit, ut DEO dissimilis sit. Itemq;
 in moralibus illi à DEO præstitum
 est, ut bonus ac virtutibus præditus
 esse cupiat: ex seipso verò malum
 appetit, vivitque & agit deterius.
 Hinc ergo discimus, quæ homini
 divinitus collata sunt, ea honore ac
 amore esse prosequenda, nempe
 conditionem & substantiam, bonaq;
 tum naturalia, tum moralia, neque
 sua causa, sed ob honorem DEI
 amari eum oportere. Contrà verò,
 odio habenda esse in eodem, quæ illi-
 us sunt, nempe mala omnia, vitia
 & maculas: ita, ut diverso fine ac in-
 tentione in uno eodemque homine
 alia honoremus, alia despiciamus;
 alia amore, alia odio prosequamur.
 Et quantacunque sanctitate vel piete-
 te ac devotione præditus sit, tamen
 ærtus esse debet, nihil se nisi omne
 malum ex seipso habere, meritoq;
 id appetet, ut ob bonitatem ipsi à
 DEO

DEO collatam, sive sint virtutes, sive dona vel gratia, solus DEUS & ametur & honoretur, ipsique uni, seu totius boni fonti ac origini, omnis honor tribuatur: ob mala autem, quæ sua esse novit, ipse contemnatur, contumeliâ afficiatur, nihilipendatur, atque apud omnes in ridiculo sit. Dum sic agit, jam quidem justus est. Caterùm si hoc pacto sanctus, pius & justus quilibet, ut dignum est, contemni appetit: quanta est hominis peccatis ac vitiorum sordibus polluti injustitia, non solum istud non appetere, sed è diverso honore affici, magnaq; in existimatione ac veneratione haberi velle? Non est igitur, ut peccator & immundus quispiam grande aliquid se fecisse putet, etiamsi ita contemni ac vilipendi desideret; nec propterea se se meliorem arbitrabitur, quando etiam sanctus, integer & justus hoc ipsum desiderare est obligatus.

De

De eodem Argumento.

CAPUT XVII.

Virginis hujus dicta haud medio-
criter Desiderio arridebant :
quamobrem ait ad eam : **D E S I D E R.**
Precor, sotor mea, id me instituas,
quibus studiis aut adminiculis hoc
sanctum liceat desiderium adipisci.
V I R G. Duabus rebus id potest ob-
tineri: puta Amore **D E I**, & sancto
Proposito tete sub cunctis mortali-
bus ceu vile jumentum submittendi
ac abjiciendi, cui Superior nostra
Humilitas nupsit. Quòd si dictis
meis morem gesseris, haud vulgari-
ter ad hanc meam capeffendam vir-
tutem te senties adjutum. **D E S I D.**
Libenter iis, quæ dictura es, ob-
temperabo. **V I R G.** Ita tibi planè
persuadeas, Amorem **D E I**, cujus
te usque adeò cupidum ac amantem
declarasti, nullum capitaliorem ac

infestiorē, magisque contrarium
habere hostem, atque corpus tuum.
Hanc igitur tibi sūme consuetudi-
nem, ut semper manē sic animæ tuæ
loquaris: Agedum, videamus Ani-
ma mea, uti hac die corpus istud im-
probū, dulcissimo JESU Domi-
no ac Creatori tuo inimicum, odio
sis habitura, appetituraque, ut con-
temnatur, divexetur, ac affligatur.
Vesperī autem ita illi dicas: Vide-
mus nunc Anima mea, ut hac die
corpus istud improbum, Domino
JESU adversum & rebelle despexe-
ris ac depresseris, utque idem ab
aliis affligi, contumeliis & probris
affici optaris: itemque ut nihil il-
li remittere, nihil impunitum di-
mittere, sed in omnibus severē ipsum
persequi conata sis. Hæc si feceris,
mi frater, atque in hac cogitatione
perpetuò versatus eris, simulque in
te desiderium perseveraverit, Do-
mini tui ac Animæ tuæ hostem jugi-
ter persequendi ac profligandi, vel
hoc

hoc unum exercitium ad ingentem
humilitatis virtutem & perfectio-
nem, sublimemque gradum tete per-
ducet: atque inde tui ipsius carnisque
tuæ tanto accendêris odio, ut ipse te
contemni ac vilipendi petas. Porro
ubi id evenerit, ut ab aliquo con-
temnaris, mihi meæque virtuti for-
titer inhæreas, summoperè gauden-
do, DEOque laudes ac grates agen-
do, ita dicas: Benedictus DEUS,
qui me modò de hoste meo ulciscitur.
Intereà Desiderius ex hujus virginis
sermonibus non minima est conso-
latione affectus: cumque illi vale-
dixisset, à sæpedita Procuratrice in
alterius cujusdam virginis, quæ &
ipsa Humilitatis erat filia, cubicu-
lum introductus est. Hujus voca-
bulum Simplicitas erat, quæ per-
amicè Desiderium accepit. Atque
ubi sessum se recepere, de DEO
rebusque Divinis ac spiritualibus col-
loquia miscere cœperunt. DESID.
De nomine, virtute, & conditio-
ne

ae tua, mea soror, certiore me
 facias, oro. SIMPL. Equidem Sim-
 plicitas vocor: officium autem me-
 um & actio est, erga quoslibet sim-
 pliciter, integrè, syncerè, ratio-
 nabiliter, absque illo fuco vel hy-
 pocrisi me gerere, atque de omni-
 bus, quæ vel visu vel auditu perci-
 piam, nihil mali suspicari, sed ita
 habere persuasum, cuncta rectè ac
 sanctè geri: atque ad minus, quan-
 tum quidem ad intentionem attinet,
 de nemine, nisi de me sola, opina-
 ri malum: siquidem me ipsam sem-
 per suspectam habeo, meisque co-
 gitationibus & affectibus perpetim
 invigilo, semper mihi prospiciens,
 dextrumque Sapientix vel Pruden-
 tix oculum tenens apertum, quò &
 ipsa malum evitem, & Humilitas
 Mater nostra cunctis in virtutibus
 tantò sit valentior ac efficacior.
 DESID. Quid est, quod audio? Non
 erit igitur Humilitas virtute prædita,
 nisi ipsa hunc teneas oculum aper-
 tum?

rum?

tum? *SIMPL.* Minimè: quando-
quidem Simplicitas sine Prudentia,
nullius pensi est, plusque officit,
quàm profit. Neminem enim dili-
git Amor DEI, nisi qui cum Sapi-
entia ingreditur.

*De Simplicitatis moribus
& conditione.*

CAPUT XVIII.

DESIDERIUS. Obsero,
mea soror, dicere ne grave-
ris, quo pacto erga unumquemlibet
simpliciter tete geras. *SIMPL.* In
tribus ita me gero, puta Cogitatio-
nibus, Dictis & Factis. Primò
quidem nihil eorum cogitare soleo,
quæ meum excedant captum vel in-
tellectum: neque Mundi hujus ho-
nores, sublimitates & vanitates au-
cupor, semper eâ in cogitatione per-
severans, me cunctarum, quas or-
bis

bis habeat, virginum longè infami-
 mam, atque famularum DEI indi-
 gnissimam esse: alias autem omnes
 pias, sanctas, gratiâ & virtutibus
 locupletes existimans. Deinde pla-
 nè mihi statutum est, nullis adulatoriis,
 blandis, fucatis, exquisitis
 aut dolosis uti verbis, sed simplici
 duntaxat vel affirmatione vel nega-
 tione esse contentam, id est dicere:
 Est, est: non, non. Nam quod
 his amplius est, à Malo est, atque
 ex vitiosa vanitatis radice proficisci-
 tur. Tertiò, nulla singularia, va-
 na, mundana efficere opera decrevi,
 sed tantùm simplicia, inelaborata,
 sive incompta, utilia tamen & com-
 moda, ne vel ad vanitatem, aut sin-
 gularitatem me permoveant, qui-
 bus ipsa hinc ejiciat & excludat.
 Enimverò simplicia efficere opera,
 cordis humilitatem adducit & servat,
 sed secus agere, periculosum valde
 est. DESID. Quamobrem? SIMPL.
 Noveris mi Desideri, Superiorem
 &

& Matrem nostram, nempe Humilitatem, huc me adduxisse, idque demandasse mihi officij, ut duas præclaras gemmas hisce in ædibus repositas conservem, videlicet Cordis Puritatem & Innocentiam, quarum tam ingens precium est, ut non possint pro dignitate æstimari. Earum causa obtinendarum Domus hæc cum cæteris, quæ in hac solitudine sive nemore collocatæ sunt, ædibus, fundata & exædificata est. Et quidquid à nobis geritur, id omne ad has obtinendas conservandasque gemmas referimus. Quòd si Curiositas, Vanitas, aut Singularitas per cordis, oris aut actionis ostium intromitterentur, utramque hanc gemmam nobis furto ablatam abspportarent. Atque eamobrem dum Virgines nostræ cogitatus, verba & facta sua ad hæc consequendas tuendasque gemmas non referunt, pro haud mediocriter fatuis eas habemus, ut quæ, quid faciant, ignorant.

rent. DESID. Quorsum has servatis gemmas, cum tamen ex professo pauperes sitis? Periculum certè est, ne in avaritiam incidatis, dum huiusmodi tam non necessariae ac superfluas, & supervacaneas retinetis opes, puta gemmas & res preciosas, quando interim pauperes multi prae fame moriuntur. SIMPL. Secus se res habet, atque tu putes. Nam, tametsi in amore, appetitione, ac possessione opum, ceterorumq; bonorum, sive spiritalia ea sint, sive alterius generis, pro intentione ac scopo, propter quem appetuntur, possidentur, ac in usu habentur sive expenduntur, fallacia & avaritia latere possit: in harum tamen possessione gemmarum non potest ulla inesse impostura, eò quòd ob Amorem DEI (ut videlicet illi serviamus ac placeamus, dumque vel ipse huc ad nos venit, vel nos illius in ædibus sumus, iis eum honoremus) eas concupiscimus, servamus ac tuemur.

Cæ-

Cæteras opes vermes ac rubigo per-
 versæ intentionis infestant, cò quòd
 externæ sint & expositæ. Has au-
 tem, quæ in corde latent, nulla
 rubigo, nullus situs, vermis nullus,
 nec ulla putredo potest attingere.
 Non enim cuiusquam, præterquam
 illius, qui eas habet, patent obtu-
 tibus. DESID. Quid igitur, si is
 eas detegat, nullusne vel situs, vel
 vermis eas infestabit? SIMPL. Mi-
 nimè; nam si ea causa eas patefaciat
 vel ostendat, ut videantur ab aliis,
 eas habere desinit. Siquidem qui
 eas habet, non se cogitat eas ade-
 ptum, sed eo in studio ac cogitatio-
 ne perpetim versatur, ut eas possit
 adipisci. Interdum namque Domi-
 nus ita has largitur gemmas, ut qui
 eas consecutus est, non eas agno-
 scat, seque eas habere nesciat. Quod
 quidem facit benignissimus DEUS,
 uti ne temeritas, præsumptio, sui
 existimatio ac magnipensio, intus
 in corde latentes, eas suffurentur &

tol-

tollant. Adeoque quisquis eas maxime adeptus est, quantum potest, diligentissime eas occultat & tegit.

*Quibus rebus Cordis Puritas
& Innocentia servetur.*

CAPUT XIX.

DElectabatur interim Desiderius hujus virginis sermonibus, dixitque illi? **DESID.** Dic mihi, oro, quibus rebus gemæ istæ potissimum servantur. **SIMPL.** Unum inter cætera novitiis & juvenibus præcipuè necessarium est, idemque senibus & provector ætatis non est incommodum, videlicet Fugere, portasque & ostia seris obfirmare. Enimverò si quis multorum velit uti consuetudine & familiaritate, multa que audire & aspicere, is ægrè has poterit servare gemmas, idque hac ex causa, quòd anima nostra ceu spe-

culum sit, quaslibet rerum ipsi pro-
positarum imagines & simulacra re-
cipiens, itémque velut cera signum
sive sigillum ipsi impressum retinens,
atque etiam instar vasis picei, quod
fieri non potest, quin ingentes ex
pice maculas ipsi inhærentes, con-
trahat. *DESID.* Sed quinam fuge-
re is potest, aut portas occludere,
qui in aliqua religiosa vivit sodalita-
te? Siquidem crebrò huc atque illuc
pergere habet: & Præfectus vel Su-
perior modò hæc, modò illa impe-
rat, cogiturque aliis atque aliis col-
loqui: imò verò etiam cum omni-
bus miscere interim colloquia neces-
se est, communemque & affabilem
se præbere. Nam alioqui singula-
ris habebitur, singularitas autem,
etiamsi sub quodam sanctitatis & vir-
tutis prætextu suscipiatur, odibilis
est, deserique ac vitari debet. *SIMPL.*
Planè sic est, ut ais, obedientiæ &
amoris causâ multa nos dicere, au-
dire, cernere oportere, quæ si quis
pro-

propria ductus voluntate facere vellet, erraret haud dubiè & perperam ageret. Cùm autem obedientia & charitas ad ea nos hortantur & commonefaciunt, (modo ne simus negligentes, faciamusque, quod in nobis est) periculum abest, ne hasce amittamus gemmas. **DESID.** Quid agendum est, ut faciamus, quod in nobis est? **SIMPL.** Necessarium quidem est, ut quisquis obedientiæ, vel amoris, aut veræ necessitatis causâ, ob Puritatis & Innocentiæ servandas ac tuendas gemmas, secum manere, & animo collectus esse, atque ab aliis in silentio seorsum degere non permittitur, ne sibi commitem adhibeat, meoque fretus sodalitio, etiamsi totum cogatur peragrare orbem, non est, quòd se has amissurum gemmas vereatur. **DESID.** Obsecro, per similitudines quasdam isthac planiùs explica. Ita enim simplices ea meliùs capient, ac tenacius retinebunt. **SIMPL.** Nihil

F am-

ambigas, Cordis Puritatem & Innocentiam (quæ præcipua ad capefendas virtutes omnes adminicula sunt, quibus etiam compendiosius ad extremam perfectionem, finemque ultimum, nempe DEI Amorem, absolutamque pervenitur charitatem) servare volenti, necessum est, ut fugam arripiat, portasque claudat. Id si facere non licet, me sibi adjungat comitem, atque in illis omnibus, quæ vel videre, vel audire contigerit, me in dextro suo collocet oculo. Atque ubi sinister cupiditatis, vel temerarij ac stolidi Judicij oculus quippiam aspectare molitur, id ipse dextro simplicitatis contueatur oculo: ita secum simpliciter cogitans, sibi que persuadens, quemlibet Marem vel Fœminam, Fratrem aut Sororem, &c. omnipotentis DEI angelum & filium esse, & alia omnia, instrumenta quædam & organa esse, quæ creatorem suum sine intermissione collaudent. Ex-

dem

demque ratione quidquid mali de
 proximo suo vel audierit, vel per-
 spexerit, dexter oculus excuset, ac
 in melius interpretetur: atque de
 creaturis omnibus, ad quas appeten-
 das sinister cupiditatis oculus ipsum
 permoverit ac illexerit, **DEUM**
 laudet & benedicat, commemorans
 secum Creatoris sui pulchritudinem,
 dulcedinem, bonitatem, aliasque
 illius virtutes & proprietates, di-
 censque sibi: Equidem creaturas
 non alia ratione appetam vel amore
 prosequar, nisi ut in illis & cum eis
DEUM diligam, laudem ac bene-
 dicam. Similiter in cunctis verbis,
 factisque suis necessum est, me sibi
 jungat & societ. **DESID.** Qua-
 nam ratione cuncta hominis opera
 simpliciter fiunt, sive cum simplici-
 tate conjuncta sunt? **SIMPL.** Quan-
 do illius Intentio simplex, pura, &
 recta est, & quaecunque agit, in se-
 ipsis alioqui bona, etiam cum omni-
 bus loci, temporis, personarum,

circumstantiis, iusta rectaque sunt: nec nisi ad laudem & honorem DEI, vel ob propriam aut proximorum, sive animæ, sive corporis salutem, seu virtuti consentaneam utilitatem, vel ob Reipublicæ commodum cuncta facit, jam semper, ubique, & in omnibus cum simplicitate graditur. Is autem revera feliciter & securè graditur, qui hanc sibi perpetuam adhibet & servat comitem Simplicitatem.

De Paupertate.

CAPUT XX.

Desiderius hujuscemodi Simplicitatis Sermonibus impendit recreatus, cum ei valedixisset, ductus est à sæpè memorata Procuratrice in alterius cujusdam, ex Humilitatis filiabus, virginis cubiculum, cui nomen erat Paupertas. A qua

æque

æquè placidè susceptus, ei que assidere iussus, ita eam affatus est. **DESID.** Equidem tua sodalitate non parùm delector, certus, Amorem **DEI** impendiò charam te habere. Velim autem conditiones ac statum tuum mihi edicas. **PAUPER TAS.** Ob Amorem **DEI**, nihil rerum labentium, sive mundi hujus, vel habeo vel appeto. **DESID.** Qua igitur ex re gaudium & consolationem capis? **PAUP.** Potissimus ac præcipuus thesaurus, opesque & gaudium ac consolatio mea est, causâ Amoris **DEI** nihil habere. **DESID.** Id sanè perquam miror: quandoquidem, ut ab aliis accepi, Domus ista à nobilissimo, ditissimo, ac liberalissimo, quem Orbis habeat, Domino fundata & extructa est. Cur igitur is ferre potest, aut quid causæ est, ut velit illius tam inopes, miseras ac indigas esse habitatrices? Neque enim etiamnum capio, quamobrem paupertas vestra illi grata esse queat.

PAUP. Id ex me audies. Dominus ille, qui hujus opifex & fundator est Domûs, totius mundi Rex & Dominus est, ejusque opes & thesauros omnes in sua manu habet: ac nihilo seciùs hæc illius grata voluntas est, ut pauperes simus, ne in aliquid aliud, præterquam in ipsum, cor, animum ac amorem nostrum conferamus & collocemus. Quòd si rerum omnium copiam ac affluentiam præstare nobis vellet, posset id quidem, sed amicis suis charioribus ita non facit, quòd ipsum solum appetant, atque hunc mundum odio prosequantur. Estque hoc vel præcipuum & maximum amoris illius erga nos indicium & argumentum, dum nos in hoc exilio, in hac vita ærumnosa minimè consolatur, nequidquam eorum, quæ caro concupiscit, nobis subministrat. Deinde etiam hac ex causa rebus inopem nos vult vitam agere, ne nos supervacaneæ rerum ac divitiarum tempo-

ra

raliū curæ & sollicitudines occu-
 pent, sed integris ac indistractis cor-
 dibus, cum omni gaudio spiritūs ipsi
 famulemur, neque rerum munda-
 narum & temporalium lucro vel ja-
 ctura, adversis vel prosperis casibus,
 vanâ lætitiâ vel mœrore afficiamur,
 atque ita corda nostra in pace & tran-
 quillitate absque tædio, perturbatio-
 ne vel distractione DE O unita sint.
 Ea namque Divini est Amoris tene-
 ritudō, ut non nisi in abstracto,
 mundo, pacato & tranquillo com-
 morari loco velit. DESID. Quæ-
 nam præcipua tua virtus est? PAUP.
 Ea videlicet, ut me consodalibus
 meis, quibuscum vivo, quoad fieri
 potest, conformem & adaptem.
 Unde tamen ob excludendam feram
 quandam, vocabulo Singularitatem,
 huc ad nos irrumpentem, hortumq;
 nostrum depascentem & fructus de-
 vorantem, Domina Mater nostra
 vult me vivere instar cæterarum. Et

ne virtutis meæ præmium amittam, sancto cuidam Proposito, cujus est nomen, Nihil Exigere, me in matrimonium collocavit. Ad hæc dixit mihi, siquidem perfecta effici velim, ut iis, quæ mihi ministrantur, siue multa sint, siue pauca, ac perinde communi & simplici victu, ut lautissimo, gaudeam & contenta sim: imò & de illis, quæ apponuntur, ob Amorem DEI quippiam reliquum esse sinam, satisque habeam, necessaria inde sumpsisse. *DESID.* Id sanè ejusmodi esse mihi videtur, ac si plus aliquid optes, quàm esse bonus, plus etiam facere velis, quàm sis obligatus. Nam, ut ego sentio, Dominus vester, qui has fundavit ædes, spiritûs paupertatem vobis præcipit, uti etiam Psalmographus, Divitiæ, inquit, si affluent, nolite cor apponere. Quamobrem sic arbitror, paupertatis virtutem non in eo sitam esse, si vel multum vel parùm habeas, sed in cordis affectu
vel

vel applicatione. PAUP. Haud inficias eo, virtutem paupertatis in spiritu consistere: at tamen tutius est, Divini causa Amoris, cunctis se nudare facultatibus, nec quicquam habere: quandoquidem amor & affectus noster erga res pulchras, jucundas, subtiles & novas usque adeò propensus est, ut eas agrè habere, quis possit absque amore, affectu & cordis appositione vel applicatione. Ne igitur quandam nostri erga DEUM amoris, qui tam exiguus est, partem ad se rapiant, satius est stramina ab igni remove. Enimverò DEI Amor totum hominis amorem soli sibi vendicat vel poscit: & per plures invenire est, qui hac in parte imponant sibi ipsis, dum ita aiunt: Equidem hujus rei non magno amore teneor, eamque mihi subtrahi haud gravatè ferrem. Crede mihi, amor & affectus tam subtilis est, ut perquam rarò ejuscemodi rebus non adhareat. Exemplum verò capias

ex ipso Domino Nostro JESU Christo, qui, cum omnes mundi facultates absque ulla cordis & amoris erga eas apponendi cura & metu habere potuisset, tamen quam pauperum ipse vixerit, tum etiam ejus veneranda Genitrix & sancti Apostoli, non te fugit. Quod quid aliud sibi vult, quam nihil nos neque animo, neque affectu, neque possessione retinere debere? Quapropter ea omnia, quæ in meo solebam cubiculo habere, prorsus à me rejeci: ita ut non nisi dulcissimi JESU mei imaginem, quemadmodum nudus pependit in cruce, retinuerim, quò illius erga me amoris memet commonefaciat. Per plures olim codices asseruere solita fui: at nunc removi omnes, paucis duntaxat, iisque præcipuis, reservatis, videlicet Bibliorum volumine, Vitæ JESU, & nonnullis parvis libellis: præter quos, nul-

los

los alios expeto, amantissimo JESU meo, & sacratissimæ vitæ illius codice abundè contenta.

De Obedientia.

CAPUT XXI.

Desiderius etiam ex hujus virginis dictis haud vulgari consolatione affectus, ei valedixit, perductusque est à Procuratrice in Obedientiæ cubiculum, quæ & ipsa Humilitatis filia erat. Huic Desiderius ingentem præstitit reverentiam, eò quòd magnæ dignitatis & auctoritatis, celebriorisque apud Amorem DEI existimationis, eidemque longè charior cæteris virginibus esse videretur. Cumque manum ejus deosculari vellet, non est passa, ut quæ Humilitatis esset filia, honorisq; ac reverentiæ exhibitione minimè delectaretur. Jussit autem eum unà

secum sessum se recipere. Cui Desiderius: Precor, ait, Domina Mater, instituta conditionesque tuas mihi exponas. OBEDIENTIA. Equidem sancto cuidam Proposito junctum matrimonio, cujus est nomen, Nihil Exequendum Omittere; estque vir potens, robustus viribus, & virtute conspicuus, itemque illustris & strenuus miles: atque is solus feram illam, quâ nullam orbis habet magis terribilem, puta Propriam Voluntatem, profligare ac edomare potest. Quæ quidem fera cunctos ipsi obsequentes, eamque diligenter absorbet, vorat, & perdit funditus: ac nihilominus sibi sui nimia suavitate malos omnes sibi morigeros & obsequentes facit, paucique eam deserunt, donec in exitum & Tartari damnationem eos pertraxerit. Me verò pars maxima, & penè omnes fugiunt, tametsi certum est, me sine neminem DEI Amorem (qui tantæ præstantiæ & dignitatis

tatis Dominus est, ut nec totus illi mundus possit æquiparari) assequi, invenire & obtinere posse. Et quia DEUS Omnipotens tam bonum ac egregium mihi maritum præstitit, nihil nisi quod is jusserit, facio, neque etiam ullum unquam laxamentum, vel remissionem sive indulgentiam peto, nisi me magna cogat necessitas. Neque ob furum sive latronum, qui apud nos plures ita delitescunt, ut nec videri possint, periculum, sola progredi ausa sum. DESID. Quis igitur te comitatur? OBED. Primò quidem canem mihi adhibeo, qui similiter ut tuus, Bonæ Voluntatis habet vocabulum: deinde sororem meam Simplicitatem, & filias meas Devotionem, Alacritatem, Diligentiam, Perseverantiam, Puritatem. Cum primis verò Domina & Mater nostra Humilitas perpetuam se mihi comitem præbet. Atque has omnes mihi adjungam necesse est, modò secura pergere velim ad
 exe-

exequenda ea, quæ facere iussa sum.
DESID. Dic, oro te, mihi, ut
Mater vestra Humilitas in rebus ge-
rendis sese tibi sociam exhibeat: si-
quidem id non satis assequor. OBED.
In omnibus, quæ à me geruntur & fi-
unt, etiamsi maxima sint, nihil me
boni fecisse arbitror: neque in iis
fiduciam temerè colloco, aut ob ea
animi superbia efferor: neque item
mihi persuadeo, alias aut non po-
tuisse, aut non æquè ac me, eadem
efficere posse: non etiam ob ejulce-
modi rectè ac præclare facta, quan-
tùm ex me est, bonam me existimo,
vel propterea laude affici, aut ad res
magnas gerendas aptam & idoneam
me haberi volo: sed humiliter gra-
tias ago DEO, quòd rationem, in-
tellectum, sapientiam & vires quip-
piam illius ob amorem agendi, mihi
præstare dignatus est; aioque mihi
ipsi: Quandoquidem hæc efficiendi
gratiam DEUS mihi donavit, ob
hoc ipsum magis illi obstricta sum.

Ita-

Itaque nihil ab aliis expeto, nisi ut
 laudent ac benedicant D E U M.
 Mihi solum laborem & molestiam
 ad extremum usque vitæ diem: om-
 nipotenti D E O omnem honorem,
 laudem & gratiarum actionem: :
 proximis verò utilitatem, cedete,
 opto. Mihi, inquam, nihil inde
 expeto, certa, me ex meipsa nil
 mereri: nec aliud peto, nisi ut Do-
 minus noster suum mihi largiatur,
 amorem, quo sanctiora indies pos-
 sim opera efficere, nec ipsum un-
 quam offendam, atque in extrema
 mortis hora, uti spero & confido,
 dulcem, benignum ac miseri-
 cordem se mihi præbeat,
 AMEN.

De

De Castitate.

CAPUT XXII.

Desiderius Matris suæ Obedientia verbis magnoperè recreatus, ei valedixit, atque à Procuratrice deductus est in cubiculum extremæ Humilitatis filia, nempe **CASTITATIS**: à qua honorificè & comiter exceptus, cùm juxta eam resedisset, ait illi: Obsecro, Domina Virgo, tuas mihi condiciones edicito. **CAST.** Ut nôsti, Humilitatis cordis filia sum, utorquè duabus ancillis, quarum una Abstinencia, altera Verecundia dicitur. Maritus autem meus Custodia Cordis appellatur, qui puerum habet semper ipsum comitantem, vocabulo Custodiam Sensuum. **DESID.** Quæso, hunc mihi puerum videntum præbeas. **CAST.** Libens id fecerim. Interim Desiderius pueri
hu-

hujus mirabatur ornatum & apparatus-
 tum. Siquidem manu sua tenebat
 frænum & lapidem, & ricam sive
 velum, denique catenam cum sera,
 dixitque illi Desiderius: Oro te, fi-
 li, quidnam hic apparatus & orna-
 tus tuus significet, aperias. PUER.
 Frænum istud improbæ cuidam be-
 stiæ, quæ est Domini mei, edoman-
 dæ adhibetur, quæ licet exigua sit,
 tamen ubi evadit, cunctos proster-
 nit, nec quisquam eam retinere aut
 cohibere novit, nisi Ostiarius no-
 ster Timor Domini. DESID. Quod
 hujus malæ bestiæ nomen est? PUER.
 Lingua videlicet. DESID. Ecquid
 verò hoc lapide facis? PUER. Fo-
 ramina illo obstruuntur, quæ sunt
 retrò in his ædibus, dicunturque
 Aures, ne per eas fures irrepant, uti
 sapius usvenire solet, dum hoc la-
 pide non muniuntur. Nonnunquam
 verò & ori illum injicio, ne loqui
 tentem. DESID. Alij te mutum
 appellabunt. PUER. Non sum qui-
 dem

dem mutus, sed causâ Amoris DEI
mutum me efficio. *DESID.* Quid hoc
ipso oblequij præstas Amori DEI?
PUER. Permultum sanè: quando-
quidem per hanc quoque portam
duæ illæ gemmæ, quas Simplicitas
commemoravit, amittuntur, pura
Innocentia & Puritas Cordis: dumq;
mutus sum, id etiam curo, ne vi-
num, quô utuntur virgines nostræ,
è dolio effluat aut effundatur. *DESID.*
Quid? An non curare id posses, si
loquereris? *PUER.* Non. Siqui-
dem epistomium aperiri non potest,
quin vinum effluat. *DESID.* Pos-
sitne vas quoddam supponi, quo vi-
num effluens excipiatur & conser-
vetur? *PUER.* Possit quidem, sed
eò ingens & firma exigitur sapientia,
fortitudo ac intelligentia: atqui ipse
etiamnum pusillus & teneræ ætatis
sum, neque facilè id præstare pote-
ro, citiusque vinum omne è dolio
effluxerit, ut nihil nisi ventus in eo
permaneant. *DESID.* Quid sibi vult
rica

rica isthæc sive velum? PUER. Id
 Puritas dicitur, facitque ad sinistram
 tegendum & obturandum oculum,
 qui Sensualitati militat. DESID.
 Anne etiam dextrum regis oculum?
 PUER. Minimè. Nam is simplicita-
 tis est, quæ non solùm nihil mali,
 sed quæque bona, salutaria ac fru-
 gifera huc introducit. Sinister au-
 tem oculus Sensitivæ Portionis sive
 Sensualitatis est, multoque acutiùs
 & celerius cernit, quàm dexter: mul-
 tisque nos incommodis afficit, atque
 adeò ipsam huc mortem adducit.
 Quare necesse est, ut hoc velo ob-
 struatur, quò cuncta purè & candi-
 dè aspiciantur. DESID. Quæso,
 hæc enucleatiùs efferas, quamam ra-
 tione cuncta purè & candidè aspi-
 ciantur. PUER. Omnia quidem
 tum puro corde conspiciuntur, cum
 aliquo ex his tribus oculo respectan-
 tur, puta vel sui inde elicienda sive
 capienda ædificatione, vel hono-
 rando ac glorificando DEO, vel ex-

cu-

cusando & compariendo proximo.
DESID. Etiam isthæc ratio subobscura est: quæso, dic manifestius.
PUER. Novi te rem probè capere.
DESID. Et si ipse tua dicta assequor, tamen alius fortassè meliùs sibi declarari, & certiùs à me edoceri volet.
PUER. Equidem sic sentio, voluntatem tuam ac desiderium, quo aliis prodesse cupis, & pium cumprimis, & multa laude dignum esse, quando non privata captare commoda vel utilitatem, sed aliis velle consultum, non mediocris virtutis, benevolentia & amoris est. Et multa quidem hîc apud nos per similitudines & parabolas audisti, quorum interpretatio vel expositio, & profunda, & frugifera, & elegans est: ubi igitur reversus eris, eorum, quæ hîc audisti & vidisti, quandam poteris conficere exegeſim sive commentaria, quibus ea fusiùs ac latiùs deducas, & quod Divus Gregorius in sancto Job fecit, copiosiùs enarres.

DESID.

DESID. Rectè sentis: neque dubi-
 res, me, volente D. E. O., quod
 hortaris, præstiturum. Nam tam-
 etsi eruditis ac intelligentibus istæ si-
 militudines absque ulteriori expla-
 natione possint sufficere, tamen mi-
 nus doctis ac intelligentibus utilis:
 sanè ac frugifera fuerit planior ea-
 rum elucidatio. Maximè verò id
 me negocij suscipere & aggredi pro-
 fuerit, si vestro consilio id fecero.
 At nunc ornatûs tui rationem mihi
 pergas edicere. Quorsum catenam
 hanc cum sera habes? PUER. Ea ni-
 mirum Oris Moderatio dicitur, qua
 Domûs hujus portas obseramus, ne
 virgines hîc demorantes, foràs eva-
 gentur. Namque si catenam hanc
 & seram non haberemus, nulla
 apud nos esset religio, sed essent va-
 na omnia. Denique id certum ha-
 beas, modò sinistrum oculum te-
 ctum retineam, etiam oculis aper-
 tis nihil me videre. DESID. Qui
 fieri potest, ut patentibus oculis ni-
 hil

hil conspicias? PUER. Eò quòd oculos in capite fixos teneam: & licet interdum humum aspiciam, ipse tamen oculorum repercussus, ad caput reflectatur.

PRIMÆ PARTIS CONCLUSIO.

CAPUT XXIII.

Posteaquam Desiderius Castitatis consuetudine & sodalitate aliquamdiu usus erat, discessit ab ea impendiò recreatus. Porro Procuratrix extra Domum eum eduxit, aitque illi: Jam quidem Desideri virgines omnes, quotquot in his degunt ædibus, contemplatus es. **DESID.** Nihilne adhuc reliquum est, quod mihi demonstrare velis? **PROCURATRIX.** Si ea omnia, quæ hîc auribus & oculis assequutus es, probe servaveris, atque in opus
pro-

protuleris, satis instructus eris ad
 inveniendum Amorem DEI. At-
 tamen insuper arborem quandam
 nostro in pomario positam, tibi
 ostendam. Hac arbore sanè elegan-
 ti visa, Desiderium ingens cepit ad-
 miratio, præcipuè quòd duplicem
 ferret fructum, aitque Procuratrici:
 DESID. Cujusmodi sunt fructus isti?
 PROCUR. Fructus in infimis nascent-
 es ramis, iidemque pallidi ac disco-
 lores, dicuntur Diffidentia sui: quæ
 verò in summis nascuntur frondi-
 bus, colore eleganti & roseo, Con-
 fidentia in DEUM, appellantur:
 quibus fructibus eos, qui huc in-
 grediuntur, vesci oportet. Nam si
 his non vescantur, omnis eorum la-
 bor inanis est, frustra que huc veni-
 unt. DESID. Placètne ex his fru-
 ctibus mihi inapertiri, quos in iti-
 nere mecum feram? PROCUR. Pla-
 cet sanè. Et primò ex infimis fru-
 ctibus, nempe Diffidentia tui, quan-
 tum satis est, ede: supremis autem

in-

imple manticas tuas omnes, quò is
 per iter utaris: sufficientque, donec
 ad Amoris DEI pertingas ædes. De-
 siderius infinis exartatus ac abundè
 refectus fructibus, impensè læta-
 batur: porrò summis peram, man-
 ticam, manicas & finum in iter
 complebat, aitque Procuratrici.
 DESID. Obsecro, mea soror, se-
 mitam maximeque compendiarium
 ad Amoris DEI ædes iter, quod mi-
 hi tenendum dicis, me edoceas.
 PROCUR. Gaudeo reverà, dum ad
 inquirendum AMOREM DEI,
 iterque capessendum tam probè te
 instructum conspicio. At nihilo-
 minus vereor, si solus proficiscaris,
 rectum iter minimè te reperturum.
 Itaque fidos quosdam ex nostris co-
 mites tibi adjungam, qui tecum per-
 gant, teque deducant. DESID.
 Sufficitne meus canis, qui Bona Vo-
 luntas dicitur? PROCUR. Neuti-
 quam sanè. Nam quantumvis bo-
 na sit, non satis est ad hoc iter confi-
 ci-

ciendum : utpote in quo non solum
 perplures feræ, foveæ, trunci vel fru-
 tices, vepres & spinæ, sed etiam la-
 trones, fures & raptores multi, qui
 homines despoliant, extinguunt, &
 sæpiùs fallunt, reperiuntur. Unde
 consultius est, ne uni tuo Cani præfi-
 das. **DESID.** Quando sic se res ha-
 bet, eos mihi, quæso, comites præbe,
 quos mihi magis utiles & necessarios
 nôsti. **PROCUR.** Accipe tecum
 Ostiarium nostrum Timorem Do-
 mini, virum certè egregium & præ-
 stantem, eoque si destitui nolis, non
 patiaris à te discedere filiam ejus,
 nempe Verecundiam, quam similiter,
 si amittere non vis, memoriæ refri-
 candæ causa apud te retineas herbam,
 vocabulo Humilem Oculorum De-
 missionem. Deinde etiam Simpli-
 citas tecum gradietur. Age nunc,
 mi Desideri, divinâ munitus Benedi-
 ctione, felix proficiscere. Hoc ta-
 men admonitum te velim, etiamsi
 vel Timorem Domini, vel Simplici-

tatem perdere te contingat, ut ad minus canem tuum diligenter conserues & retineas. Is enim id tibi præstabit, ut eos recuperes. Tantùm cura, ut fructus, quos in mantica condidisti, ei edendos præbeas. Ubi autem hinc discesseris, iter, quod ad lævam est, amplectere: ubi semitam comperies, longè aliis viis compendiosiore, quæ te rectà ad CHARITATIS domum, in qua DEI AMOR habitat, perducet. DESID. Quinam semita illa vocatur, ut, si me aberrare contingat, alios scisciter, & ad viam revertar? PROCUR. Patientia illi nomen est, quæ ad Humilitatis, tum Charitatis ædes, semita est imprimis compendiosa & succincta.

PARS

PARS II.

De Patientia.

CAPUT I.

DESIDERIUS Fructibus antè dictis bene re-
fectus, ac optima sode-
litate, nempe Cane suo,
id est, Bona Voluntate, atque Ostia-
rio, id est, Timore DEI, ex uno
latere, & ex altero Simplicitate,
munitus, itemq; manticam habens,
Fructibus memoratis, nempe Con-
fidentia in DEUM, abundè refer-
tam, lætus & alacer ex Humilitatis
discessit domo, & iter Patientiæ bo-
no animo cœpit capessere. Quod
G 2 li-

licet brevius & compendiosius esse illi dictum erat, tamen asperum, durum, difficile, vepribus senticosum ac scrupulosum comperit, aitq; Simplicitati: DESID. O DEUS bone! quam aspera, molesta & dura hæc via est! equidem nunquam id credidissem. SIMPL. Nihil hoc mirum tibi videri debet Desideri: namque hac ex causa Patientiæ via dicitur, quæ si tam scrupulosa, petrosa, difficilis, tribulis ac vepribus plena non esset, non sic diceretur: neque domus illa, ad quam perducit, tanto in precio haberetur, si plana & jucunda, & quibuslibet pro ipsorum arbitrio pervia foret. At nunc præter bene exercitatos nemo eam calcet. An verò commune illud non tenes proverbium, Nihil boni sine labore obtineri, nec dulce aliquid sine acerbitate? Et quia nunc hoc iter ingressus es, illius asperitas ferenda est: sed non diu durabit. Nimirum qui pisces cape-

re

re volunt, sese madesieri ut ferant,
 oportet. Itane persuasum habes,
 rem tanti momenti, talemque the-
 saurum, ut est Amor DEI, temerè
 & nullo negotio te reperiturum? Fac
 memineris dicti illius Senecæ Philo-
 sophi: Non potest parvo res magna
 constare: itemque, Nam justè per
 magnos ad magna præmia labores
 itur. Deliras planè Desideri, si te
 rem tantam nullo negotio pro voto
 putas adepturum. Neque verò ali-
 cuius pensæ habiturus esses Amorem
 DEI, si tam facilè illum liceret adi-
 pisci, quandoquidem non magno
 constitisset. Age igitur, enitere mo-
 dò paulisper pro viribus, nec ali-
 quid laboris suscipere pigeat: postea
 cum Amore DEI requie perfruèris,
 ejusque consolationibus recreaberis,
 atque etiam majori eum in precio
 habebis, impensius diliges, & stu-
 diosius conservabis: quantoque
 majorem illius obtinendi causâ labo-
 rem perpeffus eris, tantò etiam post

majori gaudio & consolatione refo-
 veberis. Quòd si viribus animoq;
 lassescere contigerit, ede fructus
 illos, qui *Confidentia* in *DEUM*
 appellantur, quos apud te habes,
 erisque robustior, & ad viam redi-
 bis. Si itineris molestiam ac tædi-
 um sentire noles, imiteris viatores,
 qui cantando itineris molestiam al-
 leviant. Desiderius hujuscemodi
Simplicitatis verbis, consolatione,
 ac animatione non mediocriter exhi-
 laratus, ait ad illam: *DESID.* Qui-
 nam, obsecro, in senis hujus gra-
 vis ac morosi contubernio cantare
 poterimus? *SIMPL.* Hæc illi con-
 suetudo est, ut talem in gestu & ha-
 bitu præ se ferat gravitatem ac matu-
 ritatem, alioqui totus reverà dul-
 cis, jucundus & amabilis est, quip-
 pe qui *Amoris DEI* germanus est,
 cantumque gratum habet, maxime
 quando non ex animi levitate, sed
 spiritûs exhilarandi ac tædij ex itine-
 re nascentis fallendi & levandi, ani-
 mum-

mumque per iter confirmandi gratiã
 canere nos videt. **DESID.** Quo
 pacto canam, qui vocis inops sum?
SIMPL. Fieri non potest, ut voce ca-
 reas, quando ipse vox es. Mira-
 batur id Desiderius, quòd ipsum vo-
 cem esse diceret, aitque illi: **DESID.**
 Qua ratione fit, ut ipse vox sim?
SIMPL. Tu quidem, sicut & crea-
 turæ omnes, per **DEI** verbum con-
 ditus es: Constat autem, post ver-
 bum existere vocem. Cum igitur
 simul atque **DEUS** sermonem pro-
 tulisset, mox creaturæ omnes extite-
 rint, sequitur inde, creaturas omnes
 voces esse. **DESID.** Precor, id paulò
 meliùs explices. **SIMPL.** Faciam
 ac lubens. Sermo & Verbum non
 nisi unum sunt. Siquidem sermo
 non id est, quod ore profertur, sed
 quod intùs animo conceptum retine-
 tur. Quod verò ore exprimitur,
 vox est, sermonem sive verbum cor-
 de conceptum significans. Sic si
 mente ejuscemodi cogitationem.

concipiam, hominem te esse, ea-
quidem verbum est, sive sermo: &
licet ore non proferam, tamen intus
retineo: Quod si ore exprimam, Tu
es homo, hoc ipsum vox est, laten-
tem mentis conceptum significans.
DESID. Agedum videamus, si vox
ego sum, cujusnam vox sim. SIMPL.
Nimirum DE I quædam vox es, à
quo ad illius laudem, honorem &
gloriam creatus es. DESID. Ec-
quid igitur de meipso loquor, quan-
doquidem vox sum? SIMPL. Ef-
sentia illius, quam habes à DEO,
bonitate, DEUM bonum esse præ-
dicas: sic & pulchritudine tua, pul-
chrum illum testaris, utpote cujus
beneficentiâ talem & bonitatem &
formam ac pulchritudinem es conse-
cutus. Denique quidquid in te est
creatum à DEO, non nisi quædam
DE I vox est, illius virtutem ac bo-
nitatem exprimens. DESID. Qua-
ratione, quidquid in me est à DEO
conditum, vocem esse confirmas:

nec

nec simpliciter & absolute, quid-
 quid in me est, vocem asseris?
 SIMPL. Eò videlicet, quòd malitia
 & peccata tua, quæ utique DEUS
 non fecit, non DEI, sed tuæ sint
 voces, quæ te vilem, improbum
 sive malum, impurum ac fœdum lo-
 quuntur. Ut enim per creaturas
 DEI ad ejusdem cognitionem duci-
 mur, ita per ea, quæ nos ipsi gessi-
 mus, quæque ex nobis proficiuntur,
 ad nostri licet notitiam perve-
 nire.

*Ut DEUS per Creaturas
 cognoscatur.*

CAPUT II.

DESiderius quidem non sine ad-
 miratione Simpliciteris spe-
 ctabat conditionem, quòd licet non-
 nihil rudis videretur, tamen rerum
 istarum sublimium, ac neutiquam
 vulgarium, tam prudens esset, di-

xitque illi : *DESID.* Quamobrem nos canere vis? *SIMPL.* Quò miserabilis hujus exilij difficultates, tædia & dolores faciliùs oblivioni tradamus, spemque ad charitatis *DEI* domum pertingendi non amittamus. Cui rei haud mediocriter suffragatur contemplatio creaturarum *DEI*: quas equidem ea ex causa in hoc patientiæ itinere collocatas volui, quò Amorem *DEI* citiùs sis adepturus, si corde & cogitatione in hoc creaturarum codice sæpiùs versatus eris. Si quidem per patientiam & consolationem scripturæ literalis & divinæ, qualis est totus hic mundus, qui non nisi quidam *DEI* liber est, spem majorem concipimus. *DESID.* Quando igitur cantandum est, faciamus id, cujus gratiâ voces sumus, id est, *DEUM* laudemus ac benedicamus. *SIMPL.* Placet sanè: namque per hanc viam complures sese nobis voces offerent, quæ unà nobiscum concinent. Quandoque Discantus,
quan-

quandoque Tenor, quandoque
 Altus occurret. Atqui initio ut plu-
 rimùm Bassus obveniet: in medio
 frequens Tenor & Discantus erit: in
 extremis Altus atque omnigenæ vo-
 ces, pleniq̄ue cantus & melodiæ or-
 ganorum & (quæ vocant) Contra-
 punctorum, pro creaturarum tum
 varietate, tum multitudine. Ne-
 cessarium est autem, modò ex Mu-
 sices præscripto agere velimus, pri-
 mò quidem cantandi peritum esse.
 Cùm igitur voces habeamus, ca-
 nendi modus & adminicula perdi-
 scenda sunt. DESID. Ecquis ista
 nos docebit? SIMPL. Nimirum
 voces ipsæ. Aliæ namque creaturæ
 DEI bonitatem, aliæ potentiam ac
 celsitudinem, aliæ sapientiam, aliæ
 generositatem, aliæ pulchritudi-
 nem, aliæ dulcedinem, aliæ ma-
 gnitudinem, aliæ justitiam, aliæ li-
 beralitatem loquuntur: atque hoc
 pacto, pro sua quæque conditione
 & natura, DEI quadam nos notio-

ne imbuit, quò illius laudes gratesq;
canamus & divulgemus. Quamob-
rem des (obsecro) operam, ut hoc
in itinere quoad poteris, canendi
bene peritus evadas: maximè, cum
illis in ædibus Amoris, ad quas pro-
ficisceris, non nisi cantetur: ut, ubi
eò adveneris, jam antè hac arte in-
structus sis. Quisquis enim in jam
dicto itinere bona est voce præditus,
eamque crebrò exercet, illius vox
planè confirmatur, & longè melior
fit, adeò, ut deinceps eam mutare
nequeat. Atque prout quispiam hac
in via exercitatione quotidiana me-
lius cantare discit, ita illic cantor
insignior, cæterisque excellentior
habetur. **DESID.** Doceas me, qua-
so, ut per creaturas canendum sit:
nam per meipsum id haud facillè di-
dicero. **SIMPL.** Gratum habeo,
quod petis. Intereà Desiderius lon-
gè lateque per sylvas & solitudinem
proficiscens, multas **DEI** & Salva-
toris nostri **JESU** Christi virtutes &

ex-

excellentias, ejusdemque bonita-
 tem didicit & expertus est, idque
 potissimum Simplicитatis adminicu-
 lo, institutione, & grandi ope ac
 suffragio. Attamen multa ei peri-
 cula, duriq; labores subeundi erant,
 sapiusq; impingebat & titubabat: sed
 Simplicitas eum sustentabat, ne pe-
 nitus collaberetur. Quandoque
 etiam corruebat, sed manum ei por-
 rigebat Simplicitas. Interdum tam
 graviter ac profundè cecidit, ut, nisi
 Timoris DEI auxilio relevatus esset,
 nunquam nec potuisset, nec voluis-
 set resurgere. Nonnunquam ubi
 progrediendum erat, abibat retrò:
 atque ubi ex creaturis ædificari ac
 profectum facere debuisset, redde-
 batur deterior. Non enim in eam
 satis curam incumbebat, ut occultas
 vocum virtutes & nucleum perspe-
 ctum haberet, nec tantum ipsum
 magni pendebat, sed quadam se fi-
 nebat raucedine affici, donec divi-
 no pulsatus ac stimulatus Timore,

ni-

niteretur progredi. Sapiùs in sen-
tes ac tribulos pedibus incurrit: at
Simplicitas pedes tenebat, & Timor
Domini extrahebat spinarum acule-
os. Subinde somno deprimebatur:
at Timor DEI movebat excitabatque
somnia. Sapenumero ex
itinere defatigatus, quietem captu-
rus, fessum se recipiebat: atqui
Canis, Bona Voluntas, eò usque
latratus dare non destitit, donec sur-
geret. Quandoque tanto vexaba-
tur tædio, ut præ animi vacillantis
inconstantia, reverti meditaretur:
sed mox, ubi fructus edit, quos in
mantica sua ferebat, ad sese rever-
sus, vires animumque recepit.
Nonnunquam dum noctibus iter
faceret, tum DEI Timorem, tum
Simplicitatem perdidit, ita ut ex
itinere deviaret: sed simul atque
dies Sole oriente illuxit, citò, du-
ce Cane, ad viam rediit. Denique
cùm aliquot diebus iter egissent,
tan-

tandem ad amœnum quoddam &
gratissimum pervenere pratum, in
cujus medio regale erat Palatium,

CHARITATIS appellatum,
cujus Ostiarius erat Amor.

DE I.

PARS

PARS III.

*De Amoris DEI probatione
& exercitatione.*

CAPUT I.

UBI igitur Desiderius tam
insigne & jucundum est
Palatium conspicatus, re
ipsaque didicit, usque
adeò molestum, difficile ac tædio-
sum iter tam suavem habere termi-
num, impendiò lætatus est. Ac-
cessit autem ad fores, quas, cum clau-
sas offendisset, pulsare & clamitare
cœpit. Atqui post multos clamo-
res, iteratasque identidem pulsatio-
nes,

nes, nemo, qui illi responderet, aderat. Tum verò Simplicitas, necesse est, inquit, Desideri, ut clames fortiter. Id namque si feceris, fieri non poterit, quin te exaudiant, etiamsi vel somno depressi, vel surdastri sint. Arripe binos hosce malleos à foribus pendentes, iisque pulsa ostium, moxque, ut patefaciant, advolabunt. (Enimverò pendebant illic mallei duo ad fores palatij, quorum alter Suspirare, alter plorare dicebatur.) Clama & pulsa viriliter. Neque enim istæ hîc portæ forent, si nemini aperirent. Mihi quidem eâ causâ hîc affixi mallei videntur, ut illis pulsanibus referent aditum. Ita jam Desiderius multùm diuque clamando, & malleis pulsando perseverârat, antequam DEI Amor illi patefaceret, qui tamen non est à Desiderio agnitus. Ait autem illi Amor DEI: Quid tibi vis frater, aut quid hîc quæris? Fortassè tam diuturnæ expectationis,

cre-

crebraque pulsationis jam pertæduit,
 Sed ut eorum qui huc accedunt, pa-
 tientiam & longanimitatem explo-
 remus, surdos nos simulamus. Fitq;
 haud rarò, ut, ubi quempiam tædere
 conspicimus, sibi que persuasum ha-
 bere, nullo negotio adventanti mox
 ostium debere patefieri, ita eum re-
 cedere, ut advenerit, sinamus, fo-
 ribus non reſeratis, eò quòd nemini
 huc intrandi fit potestas, qui se id
 meritum, sive dignum ac idoneum,
 nosque id jure facere debere arbitretur.
 Tùne ergo ejusmodi es? *DESID.*
 Neutiquam, mi Domine. Nam
 tametsi innumeros eluctatus sum,
 atque exantlavi labores ac pericu-
 la, nihilo seciùs certus sum, me, qui
 huc intrò admittar, non esse meri-
 tum, imò indignum esse, nisi pro
 tua benignitate & misericordia
 me placeat introducere. *AMOR*
DEI: Quamobrem intrò petis reci-
 pi? Quid hisce in ædibus captas vel
 expetis? *DESID.* Equidem, mi
 Do-

Domine, ab Humilitatis Domo huc
 veni, gravibus hisce ac honestissi-
 mis mihi adjunctis sociis & comiti-
 bus, atque per Patientiæ semitam,
 sive iter compendiarium profectus
 sum, idque solâ Amoris DEI, qui
 isthic demorari dicitur, inquiren-
 di causâ. AMOR DEI: Nullûm-
 ne documentum adfers, quo certum
 fiat, te ex Humilitatis ædibus adve-
 nisse? DESID. Geminum, mi
 Domine, documentum adfero, quo-
 rum alterum in Humilitatis Domo
 mihi collatum est, diciturque Co-
 gnitio sui: alterum ipse in itinere
 mihi descripsi, quòd DEI Cogni-
 tio appellatur. AMOR DEI: Sa-
 tis mihi placet, tam bene tibi esse
 provisum atque prospectum. At id
 mihi respondeas velim, putésne ob
 hanc geminam cognitionem, debe-
 re nos jure ac meritò intrò te recipere?
 DESID. Absit, ita ut sentiam,
 sola, ut dixi, gratiâ & benignitate
 vestra huc intromitti peto. Siqui-
 dem

dem certum non habeo, sitne utraq;
hæc Cognitio, quâ instructus sum,
rectè an perperam scripta. Id qui-
dem dubium non est, me in Humi-
litate domo aliquamdiu esse mora-
tum, atque inibi tum domum ipsam,
tum virgines omnes, earumque
conditiones, illis indicantibus, mi-
hi esse perspectas ac exploratas. At-
qui utrùm fructus illic comestos be-
ne concoxerim, iidemque satis se-
derint stomacho meo, quamvis gu-
stu suaves essent, me nescire fateor:
Sed neque id compertum habeo,
num in itinere fructum aliquem fe-
cerim, nec ne. Sæpè namque ce-
cidi, vepres & tribuli crebrò me
confixerunt, comitesque mei pa-
rùm abest, quia vi huc me perdu-
xerint. Itaque mi Domine, nihil
est ex his omnibus, quæ mecum fe-
ro, de quibus certum te possim effi-
cere, præterquam de malitia, vili-
tate, desidia & imperfectione mea.
Quapropter inter alias, quæ me
Amo-

Amoris DEI inquirendi gratiâ huc accedere fecere, causas, isthæc una est, quòd aliorum relatu didici, insignem eum esse chirurgum, optoq; ab illo purgari, venamque mihi incidi. Aiunt etiam solo intuitu mox eum etiam intùs in corde latentia nôsse vitia & defectus, & quibuscunque manum admoveat, eos omnino purgare. AMOR DEI. Quid causæ est, cur ita sanus ac purus velis effici? DESID. Id scilicet, quòd (ut ex aliis percepi) nemini huc datur ingredi, qui immundus sit, sed puris duntaxat, sanis & immaculatis. AMOR DEI. Quando igitur totam spem & fiduciam tuam nostris in manibus constituisti, parumper hîc expecta. Non enim poteris huc ingredi, aut cum Amore DEI colloqui, nisi priùs cum illius puero sis collocutus. Age igitur, paulisper hîc subsiste. Equidem puerum accersitum ab eo, isque planè te edocebit.

ac

ac instituet, quicquid faciendum tibi fuerit, quò cum illius Domino possis habere sermonem.

De Amore proximi.

CAPUT II.

INtereà Desiderius adventum pueri, qui eum ad Dominum suum introduceret, cupidissimè præstolabatur. Atque ecce egredientem intuitus est. Dicebatur autem puer, Amor Proximi. Tum verò immenso affectus gaudio Desiderius, ob amorem ingentem, quo pueri herum prosequeretur, à lachrymis præ lætitia sibi temperare non potuit. AMOR PROXIMI. Cur lachrymis oculi humescunt & madent tui, quando hisce in ædibus omnes hilares sunt, nec quisquam ploratus edit? DESID. Lachrymas hasce non dolor aut inæror, sed gaudium exprimit.

AMOR.

AMOR PROX. Quem hîc quæris?
 DESID. Amorem DEI. AMOR.
 PROX. Illius ego puer sum. Si er-
 go Dominum meum quæris, priùs
 necesse est mecum sermonem habe-
 as, meique notitiam contrahas &
 familiaritatem. Namque Dominus
 meus tam me sibi charum habet, ut
 quisquis me non diligit, eum nec
 nôsse nec alloqui dignetur. DESID.
 Perquam velim exploratas & cogni-
 tas habere conditiones tuas, atque
 ob Amorem Domini tui, tecum
 consuetudinem & amicitiam junge-
 re. AMOR PROX. Siquidem in-
 amicorum meorum numerum ad-
 mitti velis, singulis quibusque die-
 bus manè jentaculi loco condimen-
 tum mihi præbeas oportet, cujus est
 vocabulum, Humilis Cogitatio:
 itemque aliud meridie, quod Hu-
 milis Locutio dicitur: rursumque
 serò aliud, cujus est nomen, Hu-
 milis Oqeratio. DESID. Ubinam
 hæc licebit comparare condituras
 sive

sive condimenta? *AMOR PROX.*
 Primam quidem condituram, nempe Humilem Cogitationem, Humilitas conficit unâ cum Marito suo, videlicet sancto illo Proposito, quo se aliis omnibus viliolem, minorem, inferiorem, & velut Jumentum ducit ac arbitratur. Propositum hoc, Humilitati quoddam parat edulium sive electuarium, quod Contemptio sui appellatur: ad hanc deinde, de qua nunc agimus, conficiendam condituram, alia adhibetur herba, quæ Bona de Proximis Existimatio dicitur, atque ex his Humilis Cogitatio fit. Nullum autem totâ hac provinciâ peritiorem hujus conficiendæ condituræ sive condimenti myropolam reperies, quàm antè dictum Humilitatis maritum, qui, ubi cum amicum nactus eris, probè ipsum coquere & parare sciet. Altera Conditura, nempe Humilis Locutio, ex aliis tribus herbis constat, puta, Humilitate, Mansuetudi-

rudine & Affabilitate, quæ quidem minuto sint conspersæ pulvere, videlicet Tarditate & Parcitate. Tertia conditura, quæ est Humilis Operatio, ex multiplici materia, herbisq; multivariis conficitur, quarum præcipuæ sunt, Hilaritas, Amor & Diligentia. Hasce ubi mihi vescendas obtuleris condituras sive condimenta, firma erit consuetudo & amicitia nostra, breviq; efficiam, ut Domini mei colloquio perfruaris. Desiderius ejusemodi Pueri hujus consiliis ac institutionibus mirificè delectatus, ait ad eum: **DESIDER.** Quandoquidem tum conditionem, tum desiderium mihi tuum explicuisti, hasce obtinere condituras, easq; tibi præbere curabo. Deinde diu satis Desiderius apud Puerum demoratus est, agendo atque conversando cum illo, ejusq; haud vulgarem est consecutus familiaritatem, dum illi antè memorata exhiberet condimenta. Quadam autem vice sic eum.

H com-

compellavit: Obsecro, id mihi præstes beneficij, ut patefacto aditu, liceat mihi Herum tuum accedere, AMOR PROX. Æquum sanè est id, ut fiat, quando quod in te est, facere studuisti. Sustine igitur parumper. En Dominum meum accersitum pergo, exploratumque, num tecum colloquendi gratia foràs prodire velit.

De Amore DEI & Proximi, & de alio Amoris gradu, ejusque functione sive officio & exercitio.

CAPUT III.

DEsiderius interim hanc animò versabat cogitationem, num Amor DEI ad ipsum colloquendi gratià exiturus foret, secum ipse pensitans, usque adeò vilem, inopem ac miserum se esse, planeque indignum, quicum tantis tamque illustri Dominus verba misceret. Atque sub hisce cogitationibus quendam ad se

accedentem intuitus est, sibi que di-
 centem: Quid tibi vis frater, quid ve-
 petis? DESID. Amorem DEI in-
 quiro Domine mi. AMOR DEI. Is
 nimirum ego sum. Quibus auditis,
 mox Desiderius humi collapsus, &
 viribus destitutus est. Tum verò
 Amor DEI prehensa illius manu,
 eum crexit. Videns autem se ab
 Amore DEI erigi, largiores fudit la-
 chrymas, ita ut verbum edere non
 posset ullum, in tantum, ut etiam ipse
 DEI Amor, qui nobilis admodum &
 & suavis corde est, ex condolentia si-
 mul lachrymaret, dum illum ploran-
 tem cerneret, maximoperè admirans
 ingentem erga se Desiderij charita-
 tem, desiderium ac bonam volunta-
 tem, quandoquidem præ gaudio &
 consolatione tam ubertim lachrymas
 emitteret: aitque ad illum: AMOR
 DEI: Obsecro, plorare desine, nec
 me cruciare pergas. Neque enim
 absque dolore, me amantis lachry-
 mas cernere queo. Sed dic, oro, quis
 H 2 tibi

tibi hinc in ædibus me demorari indicavit? **DESID.** Pastor quidam ovium, quem in itinere obvium habui, & viam mihi demonstravit, & tui apud me mentionem fecit. **AMOR DEI.** Quidnam de me tibi retulit? Quid verò causæ est, quare me tam impensè amas, tantoque mei desiderio teneris? Ea ne ex causa ita me diligis, quòd ex aliis didiceris, multa me amicis meis præstare bona, mihique famulantibus ac obsequentibus dona ingentia, grandemque consolationem præbere solitum? **DESID.** Nequaquam; sed eo nomine sic te diligo, quòd illustris, nobilis ac bonus sis Dominus: tum etiam, quòd amicos tuos eò perducas, ubi **DEUM** videant, quâ nulla est in mundo major felicitas ac beatitudo. His auditis, mirificè Amori **DEI** tam sanctum Desiderij propositum, quo illum diligebat, arrisit, cœpitque eum amare vehementiùs. Porro Desiderius: Hoc, inquit, mi Domine, admodum de-

demirari non desino, quòd, cùm tam
 eximius sis heros, tamque præpoten-
 tis Regis filius, te inquirentibus tan-
 tum facessas negocij, tamque ægrè te
 patiaris inveniri. AMOR DEI. Ne
 ita loquaris: plures hoc latet mysteri-
 um. Sunt namque, qui se putent,
 necdum me invenisse, agnovisse, vel
 percepisse, cùm tamen ego illis pro-
 ximus sim, ipsique me pleni sint &
 abundant. Sunt item alij, qui sibi
 persuasum habeant, se jam reperisse
 me ac obtinuisse, cùm tamen à me
 longè distent, nec mei notitiam ade-
 pti sint. DESID. Conditiones tu-
 as officiumque tuum, precor, expli-
 ces, quò scire mihi liceat, utrùmne
 conjunctus & vicinus tibi sim, an abs-
 te alienus. Siquidem te Domini &
 Amici loco habeo. AMOR DEI.
 Officium meum est, diligere DEum:
 aiunt verò, me esse Cognitionis DEI
 filium. DESID. Qua ratione DEum
 amas? AMOR DEI. Vehemens me
 tenet desiderium, illum toto corde,

totâ animâ & cunctis viribus diligen-
 di, & nihil non tentandi, quò illum
 sentire ac experiri queam, eo modo
 & gradu, quo illi placet, omnia ad
 ejus honorem, laudem & gloriam, &
 animæ meæ salutem referendo. Iti-
 demque precor ac exopto, ut totus
 eum orbis ob illius infinitatem ac in-
 effabilem bonitatem cognoscat, utq;
 à creaturis omnibus honor illi ha-
 beatur, gratesque & laudes agantur.
 Atque unâ cum hoc ipso desiderio
 meo vim quandam mihi adhibeo, uti-
 ne in parvis vel magnis, paucis vel
 multis illum offendam, nec quicquâ
 admittam, quod illi invisum sit, aut
 displicere queat. Quòd si ita eveni-
 at, ut ex imbecillitate mea illum of-
 fendam, mox ab eo veniam petere
 soleo, sicque lasa, haud secùs quàm
 antè, inter nos amicitia instauratur.
 Atqui cum Dominus meus tam no-
 bilis, dulcis, pius ac bonus sit, neuti-
 quam hoc primo gradu contentus
 sum, sed insuper alium sector, cum
 vi-

videlicet, ut pro virium mearum exiguitate faciam & exequar, quicquid vel ipse, vel minimus ac infimus quisque hujus domûs, ejus nomine mihi præceperit. Id verò ingenti cum reverentia, devotione, amore, gaudio, humilitate, maximeque bona voluntate, & quidem semper & ubique & in omnibus facere consuevi. Atque hinc nôsse mihi licet, quantum illum diligam, quando id ago, quod ipse jubet. Enimverò sic mihi persuasum habeo, nihil in toto mundo æquè illi gratum esse, etiamsi sit cum illo colloqui, illi officiosè famulari, aut præstare reverentiam, vel mira quædam agere, quàm si id efficiam, quod aut ipse, aut illius vice vel nomine, quispiam alius minimè vanus aut mendax me facere jusserit. Ipse namque Dominus meus ait: Quinam putas, tua mihi possint grata esse servitia, aut te abs me diligi debere, si non facias, quæ præcipio tibi? Quinam affirmare potes, quòd me diligas? Id

H 4 nam-

namque certum habere debes, nullare alia æquè spiritum tuum te mihi posse conjungere & unire, aut voluntatem tuam perinde meæ conformare ac subjicere, quàm, si libenter & ex animo exequaris, quæ ipse jussero.

Prosequitur adhuc Amoris DEI in eodem gradu officium.

CAPUT IV.

IN hoc eodem amoris gradu planè mecum constitui, ea omnia exequi, ad quæ efficienda ratione vocationis & officij mei obligatum me novi. Quando enim semel me obligavi, (cujus me neutiquam pœnitet) in præceptum mihi jam transit, quod antea sine DEI offensione vel facere, vel omittere licuisset. Eam ob rem officium meum diligenter perpendere soleo, eaque, quæ ad aliud pertinent exercendum meliusq; exequendum, semper quidem pro sapientum consilio, juxtaque Scripta Di-

vi-

vina me gerens ac instituens. Certus namque sum, per plures eo nomine offendere Dominum meum, quod, quæ sui sint officij, quæq; illud requirat, ignorent. Si verò a perspecta habent, & tamen negligent ac omittunt, planè deteriores sunt: quandoquidem non ignorantia aut imprudentia, sed mera malitia delinquant. Deinde quæ me servaturum juravi ac pollicitus sum, (quibus servandis me maximè obligatum sentio) ea summo studio perfectè exequi adnitor. Equidem Domino meo pollicitus sum, tribus virginibus, quæ hîc demorantur, nempe Obedientiæ, Castitati & Paupertati fidem me servaturum, quas ille mihi ceu conjuges & amicas meas proposuit & assignavit. Uude manè semper & vespèri mecum pensitare consuevi, quînam illis ea die studiosiùs servire ac obsequi, impensiusque placere queam, aióque manè quidem ad animam meam: Age, perpendamus Anima

H 5 mea,

mea, ut hac die erga tuas virgines te sis habitura, illisque placitura ac obsequutura. Serò autem sic eandem compello. Age, videamus Anima mea, ut hac die virginibus tuis servieris, fidumque te præstiteris: utrumne aliquam earum molestiâ affeceris vel offenderis. Hac scilicet ratione omnem eò conatum adhibeo, ut hisce virginibus fidum me servum exhibeam. DESID. Quam ob causam id agis? AMOR DEI. Eò quòd Domini mei cubiculariæ fiat: nec quisquam in illius cubiculum ingredi, aut cum eo colloqui possit, nisi hæ virgines aditum illi patefaciant. DESID. Obsecro, doceas me, quænam habeas spiritalia exercitia, quibus his virginibus rectius servias, fidemque serves. AMOR DEI. Tria quædam mihi Proposita sunt, quæ illis noctu, diuque offero & exhibeo, eaque me illis obsequi & inservire compellunt. Primum Propositum dicitur, Nihil exigas vel postules. Alterum, Nihil

con-

concupiscas vel appetas. Tertium, Nihil cogites. Primum Propositum servit Obedientiæ, si jusculo quodam condiatur, quod Facere dicitur, tumque appellatur, Nihil postules facere: quo edulio Obedientia sustentatur, quantoque illi id abundantius, purius ac nitidius offero, tantò apud Dominum meum majorem mihi conciliat gratiam & amicitiam, multaque de me bona illi commemorat, efficitque, ut animo in me propenso ac benigno sit. Hoc idem edulium, nempe Nihil postules, dum alio quodam condimento præparo, quod Habere dicitur: jam, Nihil habere postules, vocatur, atq; ipso alteram virginem, puta Paupertatem, sustento.

DESID. Cessa parumper, obsecro, Nihil igitur licebit habendum postulare, dum qua re egeo? AMOR DEI. Non: nisi res sit valde necessaria. Si quid enim sit, quo habeas opus, est tibi Præfectus vel Superior tuus, qui vel per sese, vel Officiales suos satis

H6 tibi

tibi providebit, ut nihil necesse sit, ut id ipse postules, quod te postulare non deceret. Nam qui totius Domûs vel cœnobij curam gerit ex officio, is omnibus, sicut decet Prælatum vel Superiorem, necessaria procurabit, quò illi liberiùs & commodiùs DEO vacare, ac cœlestibus inhærere meditationibus possint, nec necesse sit singulos pro his atque illis expetendis esse sollicitos. Neque sanè mediocris ea culpa fuerit, si Superior eâ vel prudentiâ vel discretionem præditus non sit, ut subditis etiam non exigentibus res necessarias subministret. Itaque quod de postulando dixi, duplici ratione debet accipi, ut videlicet absq; culpa postulare possis: si, te non exigente, necessaria tibi non præbeant; quæ sanè res reprehensione digna videtur, maximè apud Monasticæ vitæ professores: deinde si id, quo indiges, multùm necessarium, non autem propriæ voluntatis sit. Nam quæ aliter se habent, in illis appetendis vel

su-

superfluitas, vel curiositas, vel tentatio sita erit. Neque dubites, sub necessitatis prætextu multa latere sæpè vitia, idque in rebus præcipuè, quæ ad corporis nutritionem pertinent, ut est cibus & potus, vestitus, & id genus alia. DESID. Et quânam scire poterò, utrùm necessitatis, an propriæ voluntatis sit, quod expeto? AMOR DEI. Siquidem illo carere, & absq; illo vitam agere possis, neque ob id grande aliquid vel notabile corporis vel spiritûs detrimentum, sive nocumentum aut periculum sustinere cogaris, vel inde emergere queat. Nam alioqui, si certò credas, non tamen fallendo teipsum, ejusmodi inde tibi imminere periculum vel nocumentum, tunc non petere, culpa fuerit: petere autem, meritum, si in DEUM referas. Sin autem absque illo vitam possis sustentare tuam, nec magno inde damno vel periculo affici, etiamsi non nihil ob id molestiæ, laboris ac tædij devorare oporteat, ita tamen,

men, ut moderationis sive discretio-
nis limites propterea non excedan-
tur, jam quidem non postulare, tam-
etsi nonnihil necessarium sit, aut esse
videatur, magnæ virtutis & meriti
est, licet alioqui jure & absque culpa
postulare vel appetere id posses. Si-
quidē beatum ego illum prædico ho-
minem, qui quippiam causâ Amoris
DEI perpetitur. Atqui, si ejusmodi
sit, quod postulare velis, ut illo absq;
corporis vel spiritûs incommodo vel
damno facilè carere possis, propria
id voluntatis esse existimes, etiamsi
sanctæ voluntatis & justæ causæ præ-
textu sese obtegat. Peccata namque
non semper manifestò, sed sapiùs sub
pietatis vel justæ causæ specie sese in-
gerunt. Atque ex his nôsse licebit,
dum quippiam expetis, num id ex
necessitate, vel propria voluntate
proficiscatur. Et ne quis suópte judi-
cio & rei specie fallatur, cum primis
illi necessaria fuerit studiosa ac dili-
gens exploratio, & usus vel experi-
men-

mentum virtutum. Quòd si iis careat, utilissimum fuerit, ut juxta sapientum ac expertorum virorum, & sacrae Scripturae consilia sese gerat ac moderetur.

*De reliquis duobus Amoris DEI
Propositis, nempe, Nihil desiderare vel appetere, & Nihil cogitare.*

CAPUT V.

AMOR DEI: Primo quidem Proposito, quo duae virgines, puta Obedientia & Paupertas, sustentantur, succinctim explicato, etiam reliquorum duorum, nempe Nihil appetas, & Nihil cogites, conditiones ut explicem, oportet. Certum ergo habeas, antè dictum primum Propositum, quod est, Nihil postules, non aliundè oriri, quàm ex secundo hoc, Nihil appetas. Certum est enim, non aliundè postulationem nasci, quàm ex cupiditate & desiderio.

rio.

rio. Ablatâ autem & extirpatâ causâ, ut nihil desiderare velis, fructus itidem & effectus, qui est Postulare, extinctus & elisus est: atque eo ipso id, quod illi contrarium est, id est, Non postulare, efficitur. Hoc igitur alterum Propositum est, quo Castitas sustentatur, quæ est tertia Virgo, cuius est officium, Nihil mundanum & carnale appetere. Sed quia herba ista aliam habet, unde emergit, radicem, quæ Nihil cogitare est, (non enim potest appeti, quod prius non sit cogitatum) tertium insuper Propositum adjungo, quod est, Nihil cogitare. Sed cogitare hîc accipi debet de ea cogitatione, quæ perseverans & fixa est cum rationis ac voluntatis consensu & complacentiâ. Nihil enim omnino cogitare, in hominis potestate situm non est. Potest autem homo cogitationibus malis non diu inhærerere, sed ad DEum citò se convertere. Atqui cum herba isthæc, puta Cogitare, aquâ quâdam, cujus

vocabulum est, Videre, irrigetur & foveatur, pulverem quendam, qui Oculorum firma custodia dicitur, his sanctis Propositis adhibeamus oportet. Is enim oppidò illi confert. Hæc verò tria Proposita non solùm animam meam à cunctis rebus mundanis, ab omniq̄ue propria voluntate, & labe ac maculâ expurgant, sed etiam (ut Dominum meum ferventiùs amem) magnam mihi cordis munditiam ac puritatem conciliant, omniq̄; me privato amore exuunt, totumq̄ue Domino meo me uniunt & conjungunt. Ad eademq̄ue tria Proposita reliquas omnes exercitationes spiritui servientes reduxi, tam eas, quæ circa Humilitatem, quàm quæ circa cæteras virtutes versantur: quòd in eis perfectionem sitam esse noverim. Ne verò tibi persuaderi sinas, frustra me tribus antè memoratis virginibus obsequiosum me præbere: siquidem magnam erga me illarum gratiam & benignitatem experior, cunctisque
me

me bonis cumulans & augens. Una earum, quæ Paupertatis habet vocabulum, insigni quodam (ut vocant) clenodio vel ornamento nuper me affecit. **DESID.** Precor, ejus videndi copiam mihi facias. Ubi id habes? **AMOR DEI.** Duobus id asservo locis, in corde, & in cubiculo meo. Tanta autem ejus magnitudo preciumque tam ingens est, ut meo illud in corde retinere nequiverim, donec omnem inde rerum mundanarum amorem, affectum & appetitionem exclusissem ac eliminâssem, itidemque nec in cubiculo illud meo locum habere potuerit, donec cuncta inde superflua & curiosa rejecissem, non nisi Crucifixi imagine & paucis codicibus retentis. **DESID.** Quod hujus clenodij nomen est? **AMOR DEI.** Nomen illi est, Nihil planè, estque præcipuus Paupertatis thesaurus, quæ totius orbis opulentissima Domina est, ut quæ tantum habeat thesaurum suum, quantum ipsa velit.

De

*De eodem Amoris DEI Officio, &
de Oratione in eodem gradu.*

CAPUT VI.

IN antè dicto Amoris officio, quod est, Facere id, quod Dominus meus jubet, & officium meum exigit, quædam circumstantia sive conditio adsit, oportet, ea videlicet, ut, si quando ex officio ab illo mihi demandato, & in eo gradu, quo ipse me constituit, ut scilicet ejus cubicularius sum, ad ipsum veniam, vel illi ministraturus, vel aliquid ab eo petiturus, aut cum illo collocuturus, quantâ maximâ possum cordis humilitate & puritate illi me præsentem exhibere conitar. Nam quò majori cordis munditiâ præditus sum, eò purius & clariùs eum contueor & cognosco. Fratrem quoque meum, Timorem DEI, obsecrare soleo, ut unâ cum Amica mea, nempe Reverentiâ mecum pergat. DESID. Ecquid facis, ut Reve-

ren-

rentia tecum eat? AMOR DEI. Perpendo mecum, quis ego sim, & quis sit Dominus meus. Ejus sacrosanctam cogito Majestatem, eumque jure meritoque timeri oportere, utpotè omni timore, reverentiâ, laude dignissimum. Ad hæc pensitare consuevi, beatos omnes spiritus coram ipso cadere in facies suas, eumque adorare & benedicere, atque tantam tamque præcellentem Bonitatem ac Majestatem ultra omnem modum intra sese admirando, & collaudando, extra se rapi, & in DEUM ipsum quodammodo transformari. Prætereà attendere soleo, ut illi pectus & cor meum, cogitationes, voluntas ac propositum meum planè perspecta sint, & ut secreta ac occulta mea meliùs, quàm ego ipse, nôrit. Itemque, ut pro suæ divinæ arbitrio ac beneplacito voluntatis cuncta agere, efficere, infringere, mutare ac obolere possit, vitaque & mors, esse & non esse, totiusque mundi æterna salus si-

ve

ve servatio vel damnatio in illius ma-
 nibus sita sit. Atque etiam necum
 attendo, ut ipse totus & omnino bo-
 nus, & præcipua, suprema ac purissi-
 ma bonitas sit: quod sanè dum ritè
 perpendo, nonnunquam corde con-
 tremisco, exhorreo ac propè deficio:
 maximè ubi simul aspicio, me tam
 improbum, impurum, vilem, abo-
 minabilem, & plùs quàm mortuum
 canem, putentemque peccatorem id
 mihi sumere officij, ut tantæ Maje-
 statis Domino familiariter colloqui
 aulam, quodque usque adeò excelsa &
 illustrissima Majestas tam propè ad se
 accedere, secumque miscere sermo-
 nem, & cibum capere me patiatur,
 perinde ac si magna illi amicitia con-
 junctus sim. Sæpiùs quidem id illi
 hoc vel simili modo propono: quor-
 sum, mi Domine, tibi opus est, ut
 improbi ac putidi peccatores coram
 te assistant? Decèrne, mi Domine,
 ut tam indigni & perversi homuncio-
 nes tibi famulentur? Atque ubinam
 ho-

honor est & reverentia, quæ Regiæ
 Majestati tuæ conveniunt atque de-
 bentur? *DESID.* Ecquod, oro, ad-
 hæc ab illo responsum accipis? *AMOR*
DEI. Non satis compertum habeo,
 præterquam quòd præ gaudio me-
 plorare facit, dicitque mihi: Ne istud
 magnoperè cures, nec te res ista per-
 turbet, cùm hoc tibi officij ipse non
 comparaveris, neque ambieris, aut
 tete ingesseris, sed à me eò vocatus &
 adscitus sis. Cur autem ad id te voca-
 rim & assumpserim, mihi planè con-
 stat. Tu verò in eam fac curam in-
 cumbas, ut tuo probè fungaris mu-
 nere, & quæ id à te exigit, pro viri-
 bus studiosissimè exequaris, ac dein-
 de nihil admodùm hac ex parte soli-
 citus sis. *DESID.* Quid, quæso, dicis
 illi, ubi ad eum veneris colloquendi
 gratiâ, junctis tibi comitibus Humi-
 litate, Timore & Reverentiâ? *AMOR*
DEI. Primò quidem eas absolvo
 Preces sive Officium divinum, ad
 quod persolvendum hoc vitæ insti-
 tu-

tutum, meaque vota & professio me obligant, idque non ex tristitia aut necessitate, neque nolens ac invitus, sed quanta maxima possum attentione, diligentia, devotione, hilaritate, reverentia ac bona voluntate. Et quamvis ad eiusmodi preces adstrictus sim, sed necessitatem into voluntatem, libenterque eas persolvo. Deinde ut quippiam ab eo petam, atque ad id praestandum mihi eum permoveam, totis enitor viribus ipsum laudare, multisque modis illum predicare & laudibus vehere non desino, certus id illi gratum & acceptum esse. Dum autem eum laude afficio, mira illi ac stupenda, quae egit opera, illi commemoro, in illis ipsis exultans, meque oblectans, itidemque me gerens in illius praedicanda potentia, sapientia ac bonitate. Adhaec ingentem gratiam & beneficia, quibus suos affecit milites & servos, illi recito, ob eadem laudans illum ac benedicens. Neque immensam

sam illius prætereo misericordiam,
 quam semper in suos declaravit ho-
 stes, atque etiamnum declarat, plu-
 rimumque stupeo illius generosita-
 tem ac nobilitatem, quod non modò
 meritas de iis non sumat pœnas, sed
 & sua eis impertiatur dona, multisq;
 modis gratificetur. Præterea laudes
 gratesque illi ago pro omnibus illis
 bonis, quibus in seipso præditus est,
 virtutesque ac decora ejus ipsi enu-
 mero, pulchritudinem, sapientiam,
 bonitatem, &c. ob eadem laudibus
 eum prosequens, gaudensque & ex-
 ultans, tale tamque ingens bonum
 eum esse. Et id quidem sapius ago,
 voluntatem illius hac in parte satis
 habens exploratam, neq; ambigens,
 quin illi gratum sit, velitque homi-
 nem secum, id est, cum ipso DEO
 versari, & de rebus suavissimis, ju-
 cundis ac secretis miscere sermonem,
 quas nimirum eos latere certum est,
 qui earum incuriosi sunt, neque in
 ejus secretum volunt ingredi cubicu-
 lum:

lum: tametsi alioqui in ejus demon-
 rantur ædibus, eique famulantur.
 DESID. Quamobrem cunctis hilce
 encomiis eum prosequeris? AMOR
 DEI. Eò videlicet, quòd, quantò
 eum magis effero ac extollo, tantò
 magis mihi displiceo, meque despi-
 cio, deprimò ac vilipendo. Quod
 quàm illi gratum sit, dici aut credi
 non potest. Adeoque hæc illius vo-
 luntas est, ut ipsius bonitatem, excel-
 lentiam ac nobilitatem, nostramque
 è diverso malitiam, exiguitatem ac
 miseriam perpetim ob oculos gera-
 mus. Et licet quantà maximâ possim,
 laude ac honore eum prosequar, cer-
 tus sum, me neutiquam falli vel men-
 tiri: siquidem longè ipse & nobili-
 or, & excellentior, atque potentior
 est, quàm vel ego ipse, vel simul crea-
 turæ omnes tum Angelicæ, tum
 humanæ, assequi vel cogitatione
 complecti queant.

*De Amoris DEI Officio in eodem
altero Gradu, & prosequutio eo-
rum, quæ de orandi modo
dicere cæperat.*

CAPUT VII.

AMOR DEI. Deinde ubi pro-
viribus illum laudare & exal-
tare studui, animam illi meam, co-
tamque voluntatem offero, unà cum
præcipuo quodam proposito meo,
isto videlicet, quòd ob nullam rem
mundi ipsum offendere aut molesta-
re velim, simulque obnixè precor, in
hac me voluntate servare ac confir-
mare dignetur, quando sine illo neu-
tiquam in ea perseverare queam.
Post, omnis injuriæ & molestiæ,
quam ipsi intulerim, veniam precor:
atque etiam, ut nihil præter se cogi-
rare, intelligere, & amore prosequi
me sinat, oro. Sed & id obsecro,
quandoquidem me talem in suum
servum & amicum, idque in tam cel-
sa

sa functione admittere dignatus est, ut sanctum humilitatis spiritum mihi præbeat, qui animam meam à cunctis ipsi invisis ac displicentibus, atq; ab omni malo abstrahat & avertat, ne famulatus meus ipsi injuriam & ignominiam adferat, sed potius gratus sit & acceptus. Peto itidem, ut, quibus me scit habere opus, siue quæ mihi necessaria sint, quibusque pro suo honore & beneplacito, & ut ipsi magis placeam, me vult esse præditum, mihi largiatur: idque non aliam ob causam, nisi ut me in se vivere ac mori sinat, nec ut meritus sum, à sua me facie projiciat. Postea etiam pro illis rogo, quos impensius amo, quibusque siue corporaliter, siue spiritualiter me amplius obligatum sentio, nec non pro tota hac domo, imò etiam creaturis omnibus, ut eis gratiam præstet & misericordiam, uti ipsum omnes, quemadmodum par est, cognoscant, ament, venerentur, laudent ac benedicant. Et hæc qui-

odem
o eo
do
bi pro
exal-
a, co-
à cum
meo,
m rem
blesta-
cor, in
onfir-
o neu-
team,
lestia,
recor:
e cogi-
sequi
ofecro,
suum
m cel-
sa

dem omnia sincera cordis puritate,
illi proponere adnitor. **DESID.** Ec-
quid agis, ut hac cordis puritate illi te
exhibeas? **AMOR DEI.** Quatenus
vires sinunt, cor animumque seruo &
custodio, invigilans cogitationibus
meis, ingentemque animæ meæ cu-
ram gero, unaque sensus meos, quan-
tū maximè possum, cohibeo & ob-
seruo, propositam mihi semper ha-
bens ac retinens simplicitatem, qua
visa omnia candidè in bonam partem
interpretatur. Quòd si ab omni metu
velim esse immunis & securus, apud
Dominum meum permaneo: cui
quidem coram adesse, adhærere, &
colloqui, ab eoque consilia experere,
præcipuum meum bonum & gaudi-
um, potissimaque voluptas & conso-
latio est. Neque unquam pace, quie-
te, securitate perfruor, neque con-
tensus esse queo, nisi dum illi adsum.
Atque hac ex causa mecum ipse con-
stitui valefacere omnibus, ipsi com-
morari, ipsi adhærere, nunquam ab

eo

eo recedere, nisi ipse jusserit. DESID.
 Tamen utile, bonum & necessarium
 est, nonnunquam lectioni dare ope-
 ram. AMOR DEI. Imò sanè bonum
 est quandoque legere, non eo animo,
 ut doctus & sciolus efficiaris, sed ut
 DEUM, ejusq; vias possis habere per-
 spectas, DEUMq; cognoscas & ames.
 Huc verò non multis mihi opus est
 codicibus. Hoc unum specto, volo
 & cupio, ut animæ meæ amorem in
 DEUM transferam, totumque affe-
 ctum cordis, omnemque rationem &
 intelligentiam ipsi adjungam, in
 ipsumque referam: siquidem illius
 mihi sufficit amor. Is me cuncta do-
 cebit, quæ scire me conveniat: atque
 in ipso eum amandi & non offenden-
 di itinere, plura mihi secreta ac my-
 steria pandere potest, quàm vel codi-
 ces omnes, quos totus habet orbis.
 Majorem quoque animæ consequor
 puritatem, timorem, devotionem,
 reverentiam, compunctionem, for-
 titudinem sive firmitatem, atque er-

ga carnem severitatem, quando illi adsum, quàm dum lego. Neque nescius sum, neutiquam illum à me rationem exacturum, quantum legirum aut studuerim, sed quantum ipsū amaverim. Nec tamen hisce rationibus hoc efficere velim, nihil penitus legendum esse, illis præsertim, qui viam Domini, & spiritūs dominium nesciunt, cogitationesque & verba & actus suos discernere non noverunt. His namque admodum necessarium est, ut multo tempore lectioni dent operam, ac spiritūs & mentis discant exercitia. Ut enim grandis est stultitia, temeritas & Regis contumelia, si rusticus aliquis, qui Aulae Regiæ usus & mores, dicendiq; modum nesciat, coram cunctis Regis Principibus ac Magistratu, cum ipso Rege colloqui velit: Si namque inter dicendum usitatis, agrestibus ac stolidis utatur verbis, non potest non magno patere despectui ac ignominia, adeò ut Rex illum foras expelli jubeat, præstaretq;

nun-

nunquam eum Regem accessisse. Itidem & in spiritualibus rebus sese habet. Illis autem, qui jam legendo & audiendo DEI ac rerum divinarum sunt notitiam adepti, multò & utilior & præclarior est orandi, quàm legendi exercitatio, ut qui dicendi jam periti sint, ususque & mores nôrint, quibus in spiritali curia utendum sit. Porro ubi jam Domino meo coram assisto, multam mihi curam adhibeo, ne caput, oculos & tergum huc illucque volvam. Non enim insigni Majestatis illius contumeliâ vacat, si quis, dum illi colloquitur, aspectum suum aliò conferat. **DESID.** Apertius id mihi dici velim, namque non satis hoc assequor. **AMOR DEI.** Quando mihi sermo est cum Domino meo, si tum cogitationes, rationem & intellectum meum aliò transferam & adhibeam, dorsum illi verto, non faciem. Eam ob rem cum persuasum habeam, perpetim eum me aspicere, nequam suos à me obtutus avertere;

attendereque, quid dicam, quâ possum reverentiâ, devotione, amore & attentione illi assisto. Denique laudes, gratesq; illi ago pro cunctis beneficiis mihi & creaturis cæteris ab illo præstitis, eaque læpius ad memoriam revoco, illiq; recenseo, certus nimirum, nolle eum, ut ipsi ingratus, & donorum ejus immemor sim.

De tertio Amoris Gradu.

CAPUT VIII.

AMOR DEI. Tametsi jam primum amoris gradum, nempe ut Dominum meum diligam, id est, ipsum non offendam, itemque aliorum, ut cuncta illius jussa exequar, profecutus sum, non tamen his contentus sum, eò quòd meus erga illum amor tam ingens est, ut insuper tertium adhibuerim gradum, eum scilicet, ut cuncta illa efficiam, quæ illi placere & accepta esse noverim, vel cogitare

tare queam. DESID. Unde scis, ea te agere, quæ illi placeant? AMOR DEI. Duo sunt, unde id scire liceat, puta, si diligam, quæ ipse amat: & habeam odio, quæ odit. Quod ad primum attingit, ut diligam, quæ diliguntur ab illo, equidem illius amo Filium, utpote omnium, qui unquam fuerint, longè pulcherrimum, suavissimum, nobilissimum, ac sanctitate maximè conspicuum, Patrique per omnia, quàm simillimum, atq; adeò obtemperantem, ut nullus neque fuerit unquam, nec futurus sit filius æquè morigerus. Quem Pater haud secùs, quàm seipsum diligit, eò quòd multò ipsi similior sit, quàm ullus unquam filius suo genitori. Eaque unio & charitas, quæ est inter Patrem & Filium, tanta est, ut ambo non nisi unum sint, uniusque voluntatis, indissimilis potentia, ejusdem cognitionis. Et quamvis personis distincti sint, sed essentia unum sunt. Huic autem Filio pius Pater suæ bonitatis manibus

vestem, qualem ovium Pastores habent, confecit, quâ indutus Filius, ex Patris Regis penetralibus processit, at nihilominus semper cum illo permanens. Atque hoc pacto in his degit ædibus, nobiscumque conversatur. Siquidem aliter eum conspiciere non possemus. Porro hac veste indutum, cum eum Pater cum sportella quadam, sive perula viatoria, per totum orbem mitteret, in hanc quoque eremum pervenit, ut oves suas dispersas ac dissipatas requireret. Cumque per hanc pergeret solitudinem, Dominus Pater permisit eum necari à lupis, & devorari à canibus, nec ei opem ferre voluit, licet potuisset: sed crudelissima ac acerbissima, eum morte voluit à lupis affici, quæ illi longè majorem, quàm ulli unquàm alteri cruciatum attulit, eò quòd terrerrimo corpore, utpote Regis filius, esset. Hæc autem omnia Dominus noster ex immenso erga nos amore fecit, uti omnes, qui in ejus demo-

ramur ædibus, illius charitatem habeamus cognitam & exploratam, atque ita vicissim & nos illum amemus, quando prior ipse nos dilexit adeò, ut nec proprio suo pepercerit filio, sed pro nobis omnibus tradiderit illum. Dum hæc Amor DEI commemoraret, Desiderius totus corde compunctus & transfixus, ubertim lachrymas fudit. Atque Amor DEI cœptum persequens sermonem, quamvis, ait, DEUS Pater Filium hunc suum morte affici permisit, nihilominus tam impensè illum amat, ut immensâ Omnipotentiâ suâ citò eum excitârit è sepulchro, multò jam illustriorem, ac præclarè triumphantem, adductis scilicet secum ovibus, quas quæsitum venerat, aliisque in hac eremo, ut interim sui cognitione pascantur, & pinguescant, relictis, perpetuam ac pervigilem illarum agens curam & sollicitudinem. Ita demum in Regis Patris reversus penetralia, ad ejus sedet dexteram, pro nobis omnibus il-

lum interpellans & supplicans, nimio scilicet nostri devictus amore. Equidem sic sentio, nisi illius causâ parcitum nobis esset, jam pridem his tectis profligati essemus: in tantum miseri ac improbi sumus; adeoque negligenter ac pigrè illi servimus, ejusq; planè obliviscimur, eum contemnimus, & tam parva nobis illius cura est & recordatio. Sed Pater Omnipotens tantoperè hunc amat Filium, ut meo judicio nihil in hoc mundo gratius illi esse queat, quàm ut secum quis hunc ipsum suum amet Filium. Quapropter operam dare soleo, illum ut amem, & quæ illi placeant, faciam. *DESIDER.* Quid est, quo illum amas, eiq; rem gratam facis? *AMOR DEI.* Videlicet illius vitam sanctissimam, laboresq; & dolores, mortem acerbissimam, sacrasque institutiones commemorando, & quoad possum, moribus illius me conformando. Quem enim Dominus meus Filij sui vitam studiosius ac

veriùs imitari conspicit, eum etiam
chariorem habet. Atque hac de cau-
sa voluit eum venire ad nos, nobis-
cumque degere, ut, quemadmodum
vivendum sit, nos edoceret, qui priùs
vitam nihil à beluina differentem
agebamus. Itaque ceu speculi loco
nobis eum Dominus proposuit, ut,
quisquis nôsse volet, utrum ea, quæ
vult, agit & omittit, bona vel mala
sint, in Filij sui vita ceu speculo con-
templetur & cognoscat. Neq; quic-
quam totus habet orbis, unde certiùs
id addisci queat. Est autem & aliud
quiddam, quod Dominus meus dili-
git, nempe Puer meus, qui Amor
Proximi dicitur: quem usque eò
Dominus meus charum habet, ut
quicquid illi fecerimus, sive id bo-
num sit, sive malum, id se affirmet
haud aliter accepturum, quàm si ipsi-
met factum sit. **DESID.** Quinam
hunc puerum diligis? **AMOR DEI.**
Perinde ut meipsum. Primò quidem
ita mihi persuadeo, meliorem eum
esse,

esse, quàm sim ipse ego : & quamvis excellentiori fungar munere , tamen in omnibus, quæ sunt virtuti consentanea, illi morem gero. Caveo etiam, ne qua ratione illum affligam aut contristem, & quicquid possum amoris ac benevolentia in illum declaro. Nihil de illo sinistrum suspicor , sed eum potiùs excuso, Nihil improperando illi loquor : vitia & defectus ejus naturales libenter dissimulo & perfero. Miseratione multa animiq; condolentiâ illum in malis prosequor. Absenti non obloquor nec obtrecto, & ab aliis quibusvis id fieri non sino. Opto & precor , ab illo Dominum meum , quàm à me, amari vehementiùs , & aut perinde bonum, ut sum ego, aut si malit, etiam me meliorem illum à DEO effici. Nullâ prorsus , neque ob spiritalia , neque corporalia dona illi divinitus præstita , neque ob aliquid eorum , quæ mundus habet , erga eum invidentiâ torqueor : sed bonis ac pro-

spe-

vis illius rebus lætor, atque adversis & malis ex animo doleo. Adhuc, cogito illum esse Angelum DEI, me verò indignum, qui illius mancipium sim. Idque eâ causâ facio, quòd certus sim, illum à Domino meo vehementer amari. Itidem amore prosequor ea, quæ communitatis sunt, quorum ingens me zelus obtinet, eò quòd ad Domini mei cultum, famulatum & honorem, atque ad Domus suæ conservationem pertineant. Unde cura pervigili id ago, ne quid amittatur vel pereat, ex iis maximè, quæ ad sacræ religionis, cæremoniarum, constitutionum, & Canonis ipsius observantiam pertinent. Quæ licet quidam non magnipendant, tamen ipse planè persuasum habeo, nisi gratum esset DEO ea servari ac retineri, neutiquam Spiritum sanctum ea fuisse instituturum. Itaque etiam minimas quasque cæremonias observandas duco, cogitans, eas cedere ad cultum & honorem DEI: & qui-

qui-

quidem promptè libenterque omnium cum humilitate ac reverentia eas ser-vo & perago. Atque hanc interim cogitationem animo gero, siquidem ipse Dominum meum non honorem, studioseque colam, & officiosè inserviam, grandi que honoris & cultus ac famulatùs ejus zelo detinear, quis tandem id facturus sit, quando ego præ creaturis omnibus illi me obligatorem sentio? Quòd si principum & Magnatum famuli dominis suis tam accuratè, tantoque studio & animi attentione obsequuntur & serviunt, quidni & ipse Domino meo inserviam, qui me suum cubicularium & familiarem esse voluit? Nimirum si totus ab ejus servitio deficiat mundus, nec quisquam supersit, qui ei inserviat, equidem ad extremum usque spiritum ego illi fidus perseverabo.

*De illis, quæ Amor D&E Iodit, &
epilogus officij illius.*

CAPUT IX.

ALterum duorum illorum, quæ
antè dixi, quibus Domino meo
placeo, est odisse, quæ ille oderit.
Duos igitur Dominum meum hostes
habere mihi persuadeo, nempe Mun-
dum & carnem meam: unde planè
mecum deliberavi, eosdem odire ex
animo, nec ullam cum eis inire ami-
citiâ vel pacem: utque hoc propo-
situm firmiùs exequar, aliud præte-
rèa adhibui, nunquam scilicet cum
illis me oblectandi vel recreandi,
nunquam cum illis miscendi collo-
quia, aut versandi familiariter, nisi
Dominus meus jusserit, cujus præce-
ptum majoris apud me ponderis est,
quàm propositum meum. Itaque
præfectum Domûs hujus obsecravi,
ut nunquam me, ne recreationis qui-
dem aut oblectationis causâ in oppi-
da

da vel regiones, aut inter homines
emittat: siquidem ab ea re sum valde
alienus, & nihil pejùs odi: at nihilo
secius dum id imperat, parere ceesse
est. Tametsi verò interdum Domi-
nus meus certas ob causas ad Mun-
dum exire me jubet, vult tamen, ut
quàm possim celerrimè ab illo me
expediam, domumque revertar, ne
scilicet dolis fraudibusque ejus capi-
ar, & inquiner: certus nimirum,
quantumcunque bene se quis gerat,
recteque faciat, plus tamen ex Mun-
do damni quàm lucri sæpè reportari.
Eadem ratione vitia & immunditiam
meam, motus malos, pravaque desi-
deria, passiones sive perturbationes
& improbas propensiones odio pro-
sequor, iisq; me laborare plurimùm
doleo, non ignarus, quantum Domi-
no meo invisæ & neutiquam gratæ
sint. Atque eam ob rem ex amore
perpetim me emendare connitor.
Præterea ab illis omnibus, qui in his
demorantur ædibus, ob illius amo-
rem

rem me abstraho, præterquam ubi
charitas vel necessitas aliud postulat.
Neque id ea mente facio, quasi eos
vilipendam, aut mea consuetudine
& familiaritate indignos arbitrer,
(nam ut antè dixi, eos meo in ani-
mo pro sanctis & angelis habeo) sed
quòd me potiùs indignum putem, qui
illis adsim, aut terram, quam calcant,
osculer. Non ergo, nisi iustus, cum
iis conversor. DESID. Cur, obsecro,
ita agis? AMOR D E L. Hac ex causa,
quòd hisce temporibus Religio sacra,
ut plurimum pessum abiit, ob nimi-
am Monasticæ religionis Professo-
rum, nedum inter ipsos, sed etiam
cum secularibus hominibus, conver-
sationem & familiaritatem. Quo fit,
ut tam rara devotio, oratio, mentisq;
collectio sit. Enimverò Cœnobia
quædam jam non nisi Principum &
Magnatum palatia sunt, soloque no-
mine & habitu eorum incolæ reli-
gionem præ se ferunt, nihil nisi de re-
bus vanis & mundanis tractantes &
con-

con-

confabulantes : estque tam rara & exigua apud quosdam hodie sanctimonia & religio , ut propemodum non nisi in choro DEO vacaturi conveniant, extra quem de seculi tantum rebus & rumoribus colloquuntur, adeo semper animo distracti, ut ad DEUM sese adungere & convertere nequeant, cumque ad chorum ipsum inviti & propè coacti accedere & psallere jubentur, non se satis citò expedire ac inde recedere posse putant, atque ita preces & psalmos altissimis plenos mysteriis, tenui cum devotione & reverentiâ lectitant & decantant, corde animoque non nisi ad finem vel ad culinam spectantes, utcunque cætera eveniant. Quæ quidem res usque adeo eos à vera sanctitate efficit alienos. Et quia neque DEUS, neque quæ DEI sunt, illis sapiunt, neque ullo DEI desiderio vel amore tenentur, DEUS itidem eos nescit, sed odit potiùs. Deliberavi igitur, quaedam mihi efficere consue-

suetudinem, atque operam dare, ut
 solus permaneam, & orationi vacem,
 quo anima mea in DEO & illis, quæ
 DEI sunt, delectari incipiat, utque
 illum probè amare discam, sicut re-
 verà æquissimum est, quando eâ gra-
 tiâ mundo valefeci, atque huc me
 contuli. DESID. Alij te singularem
 appellabunt, oculosque in te suos
 semper intendent. AMOR DEI. Id
 ego susque deque fero. Non enim
 hominibus placere velle debeo, ma-
 ximè cùm id DEO repugnat sive di-
 splicet: modo ne cui scandalo vel of-
 fendiculo sim, quicquid libet, sen-
 tiant de me, alij vel loquantur. Id,
 quod ago, meum est officium. Si
 igitur me obtinere appetis, fac,
 quod ipse feci.

Ue

*Ut Amor DEI, Desiderium in
ædes introduxerit.*

CAPUT X.

INtereà Desiderius stupebat satis, secumque diu cogitabat ea, quæ ex DEI Amore audierat, aitque ad eundem. **DESID.** Ubi hæc omnia feceris, estne, quod verearis aliquem? **AMOR DEI.** Inò sanè: magno studio & perquam seriò mihi curandū, ne ex rectè factis meis inanem gloriam aut propriam existimationem admittam. Si namque iis locum præberem, Dominus meus confestim ex his me profligaret ædibus; itaque matrem meam Humilitatem semper mihi comitem à latere retineo. **DESID.** Quæso, in domum me introducas. **AMOR DEI.** Veni mecum. Jam enim diu satis apud me fuisti. Equidem ad alium quendam comilitonem meum te perducam, cujus est officium dignius & celsius, atq; meum.

um. **DESID.** Ecquod illi nomen est? **AMOR DEI.** Desiderium DEI appellatur. Pergebat inde alacri & lato animo Desiderius, DEI Amore comitatus, ad inquirendum DEI Desiderium: eoque reperto, ait illi: Tunc Domine mi, DEI Desiderium es? **DESIDERIUM DEI.** Ego sum. Quid istuc petis? Visne aliquid? **DESID.** Vellem, me famulum habere dignareris. Delectabatur Desiderij bona voluntate Desiderium DEI, aitque ad eum: **DESIDERIUM DEI.** Siquidem mecum degere vales, ab Amore DEI fratre meo probè satis institutus & instructus sis oportet. Ex illo namque vino, quod ex DEI Amoris dolio redundat, DEI Desiderium efficitur. Ne igitur ipse tibi imponas, vide, ut DEI Amore bene antè instructus sis & plenus. **DESID.** Demoratus sum Domine, apud Amorem DEI, qui de omnibus, quæ me facere oporteat, me instituit, & que pro viribus, divina fretus ope,

exe-

exequi conabor. Certum autem te
 reddere non possum, utrum absque
 ulla ambiguitate DE I Amore prædi-
 tus sim, nec ne: quando ipsi soli id
 constat, quis eum diligat vel non.
 Satiusque est hac in parte, me demit-
 tere ac humiliare. De me quidem
 nihil certi affirmare tibi queam,
 quidnam habeam, hoc uno cane, id
 est, Bona voluntate, excepto, quem
 tamen nec ipsum mihi ceu proprium
 vendicare ausim, cum dono mihi da-
 tus sit. Placebant hæc Desiderij ver-
 ba, DEI Desiderio, præsertim quod
 sibi Desiderius magnum DE I Amo-
 rem tribuere non auderet. DESID.
 Hoc nunc oratum te velim, mi Do-
 mine, tuas mihi condiciones & officii-
 um ut explices. DESID. DEI. Quem-
 admodum ex magna sui cognitione
 ad grandem sui contemptum & odi-
 um, & ex magna DE I cognitione ad
 magnum DE I Amorem homo per-
 tingit: itidem ex multo DEI Amore
 ad majus DEI Desiderium perducitur.

te
ne
edi-
i id
on
nit-
dem
m,
id
nem
ium
da-
ver-
uod
no-
ID.
Do-
fici-
em-
one
odi-
e ad
per-
ore
uer-

tur. Qui verò me adeptus est, nihil huius mundi appetit. Tantam enim animo illius adfero generositatem & præstantiam, ut se digniorem putet, quàm qui quippiam appetere debeat, præter summum illud optimum ac præclarissimum bonum, id est, DEUM ipsum. Imò etiam excellentissimum & nobilissimum inter omnes huius mundi proceres eum efficio. Nam quamvis alioqui infimo sit genere & obscuris natalibus ortus, tamen regem eum facio. Qui me præditus est, nihil nisi DEUM cogitat, nihil nisi DEUM loquitur, eò scilicet, quòd ubi thesaurus illius est, ibi sit & cor ejus. Quod autem quispiam cogitatione completitur, id etiam ore profert. Quæ verò ore promit, animi desiderium & affectus indicant. Equidem animæ sanctæ, quæ ex desiderio vivit, esca & refectio sum; atque in hac charitatis domo præcipuam obtineo dignitatem, agoque Ostiarium in-

K te-

terioris cubiculi ejusdem Charitatis, factaque mihi potestas est, quos velim amicos meos huc introducendi. Ego hinc Concionatoris sive Buccinatoris fungor munere, perque ædes has obambulo, & voces quasdam ac clamores edo, donec Dominum excitem, forasque progredi faciam, colloquendi gratiã cum illis, qui eum desiderant. Ecquis, putas, nuper excitavit nos, dum foris tam diu clamares, malleisque lachrymarum & suspiriorum has pulsares fores? Cum primis quidem id fecit canis vestri latratus. Ego omnium certissimus sum charitatis nuncius, primusque ad portam venio, Dominumque accedo, & ei proximus adsum, ceterisque celerius audior. Denique in mea potestate est, excellentis cujusdam arboris apud nos constitutæ fructum, qui **DEI** Visio appellatur, distribuere, & edendum aliis præbere. **DESIDER.** Dulcisne hic fructus est? Etenim in

Hu-

Humilitatis domo alius quidam mihi oblatuſ eſt, qui ſubacerbuſ erat, maximeque initio difficile ſumi ac deglutiri poterat. DESID. DEI. Hic fructuſ planè ſuavis eſt: quanquam alij aliis gratioſiorem atque uberiorem illiſ experiuntur dulcedinem, pro ut quiſque majori eſurie ac appetentiâ, firmioribuſ dentibuſ, atque palato ſaniori ac purgatori prædituſ eſt. Sunt namque, qui ſtupidoſ habeant denteſ, quibuſ hic fructuſ non convenit, quòd eum terere nequeant. Alij abſque fame vel appetitu eum ſumunt, eò quòd ſtomacho ſint aliis eſciſ oppleto & prægravato: iſque ſimiliter parùm ſapit, ægreque ab eiſ concoqui poteſt, non tamen officit eiſ. Denique alioſ inveniaſ licet, qui ob febreſ, alioſque immoderatoſ caloreſ gultuſ habeant infectuſ: iſque, cujuſmodi hic fructuſ ſit, non niſi ſolo auditu noverunt. DESID. Precor, hujus deguſtandi fructuſ copiam mihi faciaſ.

DESID. DEI. Placet, quòd degustare dicas. Non enim potest quisquam in hac vita pro libitu illo exariari : gustare duntaxat & experiri hìc licet, quàm suavis sit. DESID. Quid ita? DESID. DEI. Si quis hìc pro sua voluntate, ad satietatem usque, eo abundè potiri possit, is ex hoc carcere & exilio emigrare, ad cælosque scandere non appeteret. Quare nos præ fame penè morientes, atque ex longa inedia viribus exhaustos, illum præstolari debere diem scias, quo ad cœnam magnam Regis & Domini nostri ingrediamur; non aliter eum suspirantes, quàm cervus æstate desiderat ad fontes aquarum. Tanta autem virtutis & efficaciam hic fructus est, ut unicus illius morsellus, hominis quantumlibet edacis totum stomachum repleat. Atqui ubi cum Domino erimus, capaciores fortioresque nobis præstabit stomachos, ut fructum hunc absque ullo incommodo ad satietatem usque edere quea-

queamus. Hic verò si quis plùs inde sumere velit, quàm ejus possit ferre stomachus, detrimentum potius quàm utilitatem inde reportabit. Unde necesse est, fructum hunc ut parcè ac moderatè sumamus, donec eò perveniamus, ubi eodem ipso, quem hìc gustamus tantùm, abundè in omnem æternitatem nos expleturi sumus.

Ut DESIDERIUM DEI, ad hunc edendum fructum Desiderium prepararit.

CAPUT XI.

DESIDERIUS. Obsecro, mi Domine, ut fructus hujus, quantum ipse voles, mihi edendum præbeas. **DESID. DEI.** Principio quidem, cùm fructus iste non nisi mundo contineatur vase, opus est, dentes ut purges tuos, osque & oculos, & faciem, manus ac pedes be-

K 3 nè

ne abluas. DESID. Ubi aquas obtinere licet? DESID. DEI. Equidem ad fontem vivum te perducam, noctu diuque scaturientem, cuius est vocabulum, SACRA RELIGIO: simulque domus hujus convocabo virgines, quæ te lavabunt ac purificabunt. Placuit ea res Desiderio, lætusque virginum sustinebat adventum: atque ecce vidit Desiderium DEI eas secum adducere, ipsique dicere: Hætenim virgines abluent. Prima ex his dicitur Dulcedo, altera Goncordia, tertia Pietas vel Condolentia, quarta Gratia, quinta Clementia, sexta Indulgentia, septima Misericordia, octava Benevolentia, nona Benignitas, decima Tolerantia, undecima Tranquillitas, duodecima Securitas, tertiadecima Gaudium, decimaquarta Discretio vel Moderatio, decimaquinta Devotio, quæ quidem condimentum quoddam præbebit tibi, quod edendi appetentiam excitabit, quo

quò tantò libentiùs & delectabiliùs fructum hunc edas. Siquidem idem ipse fructus non nisi esurientibus præstatur, fastidiosi autem dimituntur inanes. Decimasexta virgo est Religio, decimasextima Perseverantia, decimaoctava Oratio, decimanona Honestas. Extremus denique ego sum, nempe Desiderium DEI, semperque huic adsum sacro virginum collegio sive contubernio. Et siquidem apud eas te quoque præsentem exhibueris, non mediocriter ad memoratum edendum fructum tete præparabunt: quem posteaquam comederis, semper eas comites habebis, nec te deserent, nisi eas ipse repuleris. Sunt namque nonnihil ad hunc cibum avidæ, moxque ubi fructum hunc conspiciunt, haud secùs quàm apes ad mel advolant, neque aliud certius indicium est, hoc fructu præditum esse hominem, quàm dum virgines istæ ad fores cernuntur.

K 4 sive-

fiderius, & hujus esu fructus recreatus, mirum in modum lætabatur. Cui tum Desiderium DEI; Frater mi, ait, quandoquidem jam cibum sumpisti, etiam canendum tibi est. DEI namque servi, post acceptam escam canere solent, laudes gratesque agentes DEO. Nec quisquam in his demoratur adibus, qui non sit cantandi peritus. *DESID.* Quo pacto canam? *DESID. DEI.* Eamus ad chorum, ubi cantores omnes degunt. Primus dicitur Benedictio, secundus Honor, tertius Laudario, quartus gratiarum actio. Cum his pariter cantare debebis: namque insignes Musici & artifices sunt, optimisque instructi vocibus. *DESID.* Quem me cantandi modulum servare oportebit? *DESID. DEI.* Primus cantor, ut diximus, Benedictio est, isque Discantum exprimit, benedicitque DEUM ob illius præcellam omnipotentiam. Secundus est Honor, qui Contratenoris vel Alti voce

ce

ce canit, psallitque & honore afficit
 DEUM pro illius infinita sapientia.
 Tertius Laudario est, qui voce Te-
 noris utens, DEI immensam præ-
 dicat & extollit bonitatem, cunctasq;
 illius virtutes, nobilitatem & excel-
 lentiam, & quicquid is in seipso est.
 Quartus est Gratiarum actio, qui
 Bassum agens, grates canit DEO
 ob cuncta ab eo condita, & benefi-
 cia omnia creaturis quibuscunque ab
 eo collata.

*Quemadmodum Desiderius
 cantare didicerit.*

CAPUT XII.

Mirificè intereà Desiderius &
 modo cantandi, & cantu ipso
 capiebatur: aitque illi DE I Desi-
 derium: Vide jam, utrúmne rever-
 ti velis. DESID. Quonam ire po-
 tero, ubi meliùs sim habiturus, præ-
 fertim cùm huc tanto labore & diffi-

K 5 cul-

cultate pervenerim? Equidem cum me hinc bene accipi, multaque pace & consolatione perfrui sentiam, neutiquam hinc discedam. Namque trito fatis proverbio dici solet: Qui bene est, locum non mutet. Itaque mi Domine, ut hinc abscedam, adduci non potero, nisi me etiam magnâ violentiâ hinc expuleritis. **DESID. DEI.** Non ea nobis consuetudo est, ut quenquam hinc invitum excludamus: obsecramus potius eos, qui huc veniunt, ut apud nos permanent. Attamen ut nôrint, non aliqua necessitate nostra nos quenquam huc admittere, nonnunquam ex eis percontari solemus, utrum abscedere velint. Sed quia hinc permanere constituisti, non oportebit hinc ociosum te agere. Non enim ullus hinc demoratur ociosus & iners, aut qui bonas horas malè collocet. **DESID.** Quid igitur me facere oportet? **AMOR DEI.** Id quod tibi demandatum erit. **DESID.** Quòd si nihil mihi deman-
de-

detur, ecquid faciam? DESID. DEI. Cantabis videlicet, gratesque & laudes ages DEO. Nam potissimum cantandi gratiâ huc admissus es. At nihilominus dum id facis, quod iuberis, intra tete canere potes, nec cogitationibus ociosis pateas. Quod si multum proficere, Dominoque nostro impendio placere, atque in ejus te amicitiam insinuare, ingen-temque facere fructum voles, quoad poteris, (si nihil tibi commissum fuerit) cum illo solo colloqui & con-vertari debebis. Tum verò audies, quid in te loquetur, percipiesque secreta multa, quæ ipse tibi revela-bit, atque intimus illius efficieris amicus. DESID. Potestne quilibet in ejus cubiculum ingredi, atque cum eo miscere colloquia? DESID. DEI. Ita planè, modò humilitate sit comitatus. Estque hoc, crede mihi, præcipuum illius gaudium, ut ad ipsum quis accedat, ipsumque exciter. Siquidem hæc illius natura

K 6 est,

est, ut solus esse nōlit, & quantumvis abjectâ & humili quis prosapiâ sit oriundus, tamen illi adesse & velit, & delectetur. Tanta enim illius præstantia & dignitas est, ut personam non attendat, nec personarum apud eum discrimen sit, modò tamen animus humilis sit. Enimvero tanti illi constitit unus homo atq; alius, mortalesque omnes ex eadem massa creavit. Imò quod plus est, quò persona est abjectior & vilior, modò ipsa se abjiciat & parvi pendat, eò majorem erga eam declarat amorem, atque uberiùs gratificatur. Et reverà, qui hîc apud nos degunt, eorum pars maxima (paucis fortè exceptis) humili genere orti sunt. Quos enim mundus despicit, DEUS ad suum elegit famulatum, ne quis domûs hujus habitatorum persuadere sibi velit, non solâ DEI gratiâ & benignitate, sed suis se meritis id esse assecutum, ut huc intromitteretur. Si igitur apud nos commorari voles,
nul-

nullamque jacturam facere, & cum aliis cantoribus canere, efficereque, ut cantus tuus Domino nostro gratus sit, hæc quatuor servare curabis: Primum est Bona Voluntas, alterum Humilitas, tertium Patientia, quartum Charitas: quibus modulis quatuor quoties cantaveris, nunquam cantione errabis. Et licet interdum quippiam negligas, nec satis exactè canas, facile tamen probè auscultando ad cantus normam & mensuram tere reduces. Primo modulo, qui est Bona Voluntas, cantum planum & simplicem, qui reliquorum velut basis est & fundamentum, canes. Altero verò & tertio, puta Humilitate & Patientiâ, Contrapunctum (ut vocant) canes. Siquidem Humilitas & Patientia contrariæ sunt semper voluntati propriæ. Quarto denique, nempe Charitate, organorum exprimes cantiones & sonos, idque ingenti animæ & spiritûs tui dulcedine, atque harmoniâ.

niâ. Quòd si labi & dissonare te
 contigerit, mox ad primum modu-
 lum te recipias. Porrò si ab aliorum
 etiam numeris modulorum excide-
 ris, Correctorem auscultes: qui
 Domini nostri Amore, & ejusdem
 auxilio, primo te tono & mensuræ
 restituet. Cum primis verò in omni
 cantione tua id fac diligenter obser-
 ves, ne fructum illum obliviscaris
 edere, quem in Humilitatis domo
 percepisti, nempe Sui Diffidentiam:
 & quò plus Amoris & Desiderij DEI
 adeptus eris, eò perfectiùs eum co-
 gnosces & gustu experieris. In-
 summa: tantò majori Domini ami-
 citia perfruêris, quantò illi hunc
 fructum copiosiùs exhibueris; siqui-
 dem eo libenter vescitur, &
 admodùm ei gratus est &
 acceptus.

*Ut Desiderium DEI, in Domini
cubiculum Desiderium intro-
duxerit, & de orandi
modo.*

CAPUT XIII.

DESIDERIUS. Unum adhuc
te rogarum velim, quando
jam me in hujus domûs habitatorem
admittere non recusâsti, ut ad Do-
minum meum me perducas, quò il-
lius consequi notitiam, & manus
exoculari liceat. DESID. DEI. Ni-
hil moror, quin ita fiat, perge igi-
tur mecum. Jamq; Desiderius tre-
mere cœpit, pensitans cum tantæ
Majestatis Rege in ejus cubiculo sibi
colloquendum esse, atque coram
illo assistendum, adeoque ingenti est
metu & angore correptus, ut nec
posset, nec auderet Dominum acce-
dere, reditumq; meditaretur. Sed
è diverso mente pertractans, Regem
hunc

hunc tam suavem, nobilem, amicabilem, cunctisque benignum & affabilem esse, recepit animum, sola Regis benignitate confusus. Jussit autem illum DEI Desiderium ad fores subsistere, dicens, se visum abiturum, quid Dominus ageret, indicaturumque illi, ipsum ei colloqui velle. Porro Desiderius adhuc anxii aestuabat cogitationibus, quidnam Domino diceret. Deinde Desiderium Dei illum accersiens, Veni, ait, Desideri. Jam enim Domino, te adesse, significavi. Ingredere intro: ego hic ad fores praestolabor. Tum vero Desiderius multa cum reverentia coepit per aulam ingredi: moxque ut Dominum vidit, cecidit pronus in terram, lachrymas fundens, nec caput aut oculos levare ausus. Non enim menti illius exciderat, quantus olim Domini sui hostis fuisset, quot eum injuriis & contumeliis affecisset, quam male & indignè de illo loquutus esset. Itaque

ho-

horum contemplatione nihil eloqui,
 sed plorare tantum & ingemiscere
 noverat, attendens illi se adesse infi-
 nitæ bonitati, quam sic offenderat.
 DOMINUS. Quid hoc sibi vult?
 quid hîc agis? Nihilne loqueris? Sur-
 ge, & dic, quid velis. DESID.
 Ecquid coram tua Majestate, Domi-
 ne, effari possim? Nimirum planè
 indignus sum, spurcissimum os me-
 um in conspectu tuo aperire: sine
 me silere tantum & gemitus edere,
 meamq; plorare iniquitatem. DOM.
 Quamobrem igitur huc ingressus es?
 DESID. Non ego huc ingressus sum,
 mi Domine, quippe qui me neuti-
 quam meritum sentio, tuis in adi-
 bus demorari, multò minùs in tuum
 intrare cubiculum. DOM. Quis
 te igitur huc adduxit? DESID. Tu
 ipse, mi Domine. Tu me traxisti,
 tu clamare & invocare me fecisti, tu
 mihi aditum patefieri, meque ad te
 introduci iussisti. Equidem horum
 causam, aut quid eò te permoverit,
 vel

vel quorsum me indigeas, nescio. Satis enim superque sufficere puto, si quis ejusmodi, ut sum ego, infirmus famulorum tuorum servus, atque domus tuæ mancipium sit: quamquam nec id quidem mereor, imò id impetrare indignus sum. At nunc quando ipse me vocasti, placetque, ut apud te maneam, tecumque colloquar, Tu, mi Domine, aperi labia mea, & doce me, quid coram te proloqui debeam. Insepe mihi spiritum timoris & reverentiæ, ne tua per me lædatur aut offendatur, Majestas, vel indignè à me colatur, neque deinceps tam viliter & contumeliosè à tam improbo peccatore, qualem me agnosco, tractetur. Siquidem id magnâ tui vacare injuriâ non posset. Mallem sanè ipse me perimere, quàm ad tuam injuriam, contemptum & ignominiam tibi assistere. Hoc ipso namque cunctis Angelis & Archangelis, & omni caelorum exercitui, qui tanta cum
re-

reuerentia & fervore te amant, tibi
 ferviunt, teque honorant, ingen-
 tem contumeliam & injuriam essem
 illaturus. Dic ergo, mi Domine,
 quid me proferre vel agere oporteat.
 Totum namque me tuis permitto
 manibus, totumque me tibi offero.
 Præsta mihi, Domine, humilitatis
 spiritum, quo tibi, Domuique tuæ
 & filiis tuis ita, ut oportet, servi-
 am, placeatque tibi famulatus meus,
 Tuque, mi Domine, in me hono-
 re & gloriâ afficiaris.

*Ut Dominus Desiderio optimas
 tradiderit sese bene gerendi
 institutiones & ca-
 nonem.*

CAPUT XIV.

SUrge jam & pone formidinem.
 Modò posthac probus & integer,
 & qualem te decet, esse velis, om-
 nis

nis molestiæ & injuriæ mihi abs te illatæ, nunquam recordabor. Attamen ut possis effici melior, en quatuor quædam verba tibi tradam, quæ si bene servâris ac memoriâ retinueris, non mediocrem tibi adferent utilitatem. Priora duo sunt, Ego & Tu: posteriora duo sunt, Mancipium & Rex. Isthæc verba quatuor, ubi probè exercitare ac operi mancipare noveris, ad magnam te perfectionem, cordisque puritatem provehent ac promovebunt, atque à cunctis animi motibus & perturbationibus tuebuntur, efficiantque, ut cum quibuslibet deinceps pacificè, tranquillè ac amanter vivere & conversari queas. **DESID.** Obsecro, mi Domine, uti ne explicare graveris, qua ratione isthæc quatuor verba exercitare debeam. **DOM.** Cuncta tua exercitia ad hæc verba referre potes: sunt namque sententiis grava, possentque de iis solis ingentia scribi volumina, sufficerent-

rentque ad magnam obtinendam perfectionem, etiam absque ullis aliis codicibus. Itaque quando mecum colloqui instituis, si tum sentias te frigidum, distractum, aut propter aliquod tibi demandatum opus, malè affectum, ita tibi persuadeas, quasi his ego solis verbis te compellem, Ego & Tu: sicque Mundum omnem, & quicquid unquam sive visu, sive auditu perceperis, ex animo excludas, neminemque in Mundo, nisi me & te, superesse cogites. Alia duo verba, nempe Mancipium & Rex, ad vitam cum Fratibus in hac domo transigendam conferent. Quorum primum, puta Mancipium, eò pertinet, ut cogites, te omnium esse mancipium, qua re humilitatem & obedientiam exhibebis. Alterum verò, nempe Rex, id sibi vult, ut memineris te tui ipsius regem esse. Ego verò ejusmodi reges omnes multis afficio divitiis atque deliciis. Hac
jam

jam institutione in præsens conten-
tus abi, bonaq; pace frueri. *DESID.*
Cur me, Domine, hinc abscedere,
teque deserere jubes? *DOM.* Ne
te dignum aut meritum putes, qui
semper mecum permanes, nisi
quantum ipse velim, aut cum te ac-
cerfiri jubeam, neve inde quicquam
inanis gloriæ aut præsumptionis vel
præfidentia concipias. Caterum
ubi mihi visum erit, te faciam ad-
vocari. Atqui antequam hinc rece-
das, cor tuum hinc apud me depo-
nas, ita ut ubicunque te esse conti-
gerit, tui præcipua ac potior portio
mecum sit. *DESID.* Gratum id
habeo, mi Domine. Equidem cor
meum totum tibi præbeo & offero.
DOM. Placet mihi, ut hac vice
apud me permaneat. Non est autem,
quod putes, semper te id, quoties
voles, facere posse. Imò verò pro
tui humiliatione grandi que utilitate
quandoque etiam illud apud me reti-
nere reculabo. Unum tamen hoc
nôf-

nôsse te velim, quod alioqui ignoras, tantò me crebrioribus amicos meos molestiis, doloribus & adversis casibus affligere, quantò eis plus utilitatis, solatij & gaudij præstare appeto & laboro. Verùm si canem tuum, hoc est, Bonam Voluntatem apud me relinquere velis, poterit is perpetim mecum permanere, ut nunquam hinc recedat, nisi ipse velis, sed eum mihi quotidie commendare debebis. **DESID.** Quid necesse est, quotidie eum commendare tibi? Satisne sit semel id fecisse? **DOM.** Minimè sanè: non quidem ne ego tui obliviscar, sed ne te meï capiat oblivio, utque occasionem habeas, me tuo semper in pectore sive memoriâ retinendi, atque ita ipse tibi gratificer & benefaciam, & pro tuo usu & utilitate suppetias & opem tibi feram. Nam quod ad me attinet, quis inde ad me fructus redit, si mei vel memor sis vel immemor? **DESID.** Gratias uberes tibi
 ago

ago Domine. Jam pridem enim novi benevolentiam & bonitatem tuam, propter quas solas cuncta in nobis agis & operaris, perinde quasi nostri indigus sis, idque nonnisi pro salute & utilitate nostra.

*Ut Desiderius memorata Domini
quatuor verba exercitavit, &
quem inde fructum sit
consecutus.*

CAPUT XV.

HIS ita transactis, Desiderius ex DOMINI cubiculo discessit, relicto apud eum corde suo; invenitque Desiderium DEI, suam præforibus reditum sustinens. Cui tum DESIDERIUM DEI. Ecquid, ait, tam diu intus egisti? Crede mihi, nonnunquam uno apud illum verbo plus, quam centum, effeceris.
DESID. Videor mihi, mi Domine,
bre-

brevem nimis apud illum morulam
 egisse. DESID. DEI. Jam totam
 hanc perlustra Domum, postea-
 quam hic receptus es. DESIDER.
 Ad cubiculum meum me conferam.
 DESID. DEI. Abi feliciter. Dein-
 de Desiderius singulis quibusque
 diebus memorata DOMINI qua-
 tuor verba animo revolvebat, sæ-
 piusque ipse sibi dicebat: Ego & Tu,
 Mancipium & Rex. Quomodo-
 cunque autem ea proferret, misce-
 ret & divideret, semper rectè se
 habebant. Siquidem primum,
 quod est Ego, cum tertio, quod
 est MANCIPIUM, conjungens, rectè,
 inquit, pronuncio. Nam ob DO-
 MINI mei Amorem, Mancipium
 sum. Deinde primum cum quarto,
 id est, Rege, copulans, itidem
 bene se proferre ajebat, Regem
 enim se esse, quandoquidem DEI
 servus esset, cui servire, regnare
 est. Rursus alio ordine proferens,

L &

& Regem cum Mancipio jungens, bene, inquit, dico. Nam cœli Dominus, ut me Regem faceret, Mancipium se fecit: & qui Rex esse cupit, Mancipium se faciat oportet. Ad multa igitur Desiderius hæc verba utiliter accommodabat. Siquidem si externa quapiam premeretur adversitate, nihil moror, inquit, quid de me sentiant aut loquantur homines, honorent, aut contemnant, Mancipium sum; Mancipium hæc decent. Si verò voluptate ad malum se trahi persentiret, absit, inquit, ut qui Rex sum, turpium vitiorum Mancipium fiam. Non decet abominanda & vilissima servitus nobilitatem meam. Eximiam itaque ex hisce verbis sive conjunctis sive transpositis colligebat utilitatem Desiderius: nam & nascentes in eo cupiditates restringebant, & adversa quæque leniebant & sedabant. Verum

cum

cum infinita penè horum verborum
possit esse explicatio, ego ne pro-
lixitate molestus sim, reliqua id
genus aliis consideranda
relinquo.

Partis Tertiae & ultimae
FINIS.

L2 AP-

A P P E N D I X

Ex

D. LUDOVICI
BLOSII,

Abbatis Operibus descripta,
superioris Dialogi veluti sum-
mam quandam paucis capitibus
complectens.

*Tredecim Præceptiuncula ijs,
qui ad perfectum amorem
aspirant, cum primis
vtilis.*

P R Æ C E P T U M I.

Propter Amorem JESU Christi,
qui pro te durissima passus est,
oblectamentis sensuum renuncia.
Quando aliquid videre, audire,
odorari, gustare, tangere vel lo-
qui vis atque desideras: memineris
non sensualitati te incitanti, sed ra-
tioni & DEO in te loquenti obedi-
endum esse. Etiam paratus esto ca-
rere oblectamentis spiritûs juxta

DEI

APPENDIX.

DE I beneplacitum atque ordinationem. Et quando consolatione dulcedineque interna recrearis, cave, ne in ea quiescas, neve illa ad propriam voluptatem abutaris.

II. Visum & auditum & linguam diligentissime custodi, ne ad illicita, vana atque inutilia declinent. Oportet te vigilantem & valde cautum esse in loquendo, ut non plura verba proferas, neque aliter loquaris, quam convenit. Sermo tuus sit succinctus, simplex & tranquillus. Omnia membra corporis tui studiosè rege & contine. Risum immoderatum & omnem morum levitatem evita.

III. Nulli creaturæ per inordinatum affectum adhæreas, sed omnibus rebus caducis morere, & animum ab eis liberum gere: nam in tali libertate, verissima, jucundissimaque vita latet.

IV. Passiones & affectiones vitiosas, propriamque voluntatem atque

APPENDIX.

quæſitionem, ſedulò in te per integram tui abnegationem & reſignationem perime. Voluntatem verò divinam unicè dilige, eamque ſemper exopta, & ei prorsus te ſubdeadeò, ut quicquid vult DEUS, velis & ipſe. Ubique DEI laudem & honorem potiùs quàm tuum commodum quære.

V. In omnibus, quæ accidunt, providentiam DEI ſapienter attende, & te tuaque omnia Domino ſecurè committe: ſciens illi curam eſſe de te. Quamlibet adverſitatem atque tribulationem (ſive ea interna ſive externa ſit) de manu DEI ſulcipe: certò credens eum pro tua utilitate & ſalute illam miſiſſe. Tolera igitur eam æquanimiter ad ultimum uſque punctum: gratias Domino agens & eum laudans, cujus permiſſu atque ordinatione illa evenit. Et propter injurias tibi irrogatas non perturbeturis, neque impatienter apud homines conqueraris, ſed memoriâ re-

pe-

APPENDIX.

petens iniquitatem & ingrati-
tatem tuam, dignum te esse existima,
quem omnes reprehendant, incre-
pent, contemnant, vexent, irri-
deant, & etiam pedibus conculcent.
Quare anxius es, & dejiceris animo
propter verba hominum, aut pro-
pter tentationes, quas pateris? Sen-
tiant & dicant homines, quod vo-
lunt de te: deserviat mundus, deserviat
diabolus (quantum DEUS per-
mittit) in te. Tu interim ipsi Do-
mino humiliter firmiterque innite-
re, & in silentio pacem cordis con-
serva. Si ritè perpendis, quàm in-
digna atque acerba Creator & Re-
demptor tuus Christus JESUS per-
pessus sit, paratissimo animo gravia
quæque tolerabis.

VI. Deprime & constitue te infra
omnem creaturam: considerans pro-
prium vilitatem, propriumque ni-
hilum tuum. Si aliquid te esse exi-
stimas, quum nihil sis, si opera vel
exercitia tua insipienter apud te ipsū.

APPENDIX.

magni facis, nimirum superbissimus es, & coram DEO fœtes. Quidquid boni habes, DEI est, non tuum. Vide igitur, ne illud tibi usurpes, quod DEI est: vide, ne inde stultè glorieris, & tibi placeas, ob idque DEO omnino displiceas. Judica te etiam minimo DEI dono indignum esse.

VII. Voluntatem & sensum alterius, in his quæ licita sunt, libenter perfice ac sequere, tua voluntate abnegata, tuoque sensu relicto. Obedi semper promptissimè: quia DEO gratissimum est, quicquid pure fit per Obedientiam: contra, ipse DEUS execratur, quicquid fit per inobedientiam.

VIII. Paucis & simplicibus rebus contentus esto, exemplo Domini JESU ac MARIÆ Matris ejus. Non ames vanitatem in vestitu, neque luxum in victu. Et quàm ingratus esses, si propter cibum vel potum minùs suavem atque exquisitum,
mur-

APPENDIX.

murmurares, quum Christus felle
& aceto pro te potatus fuerit? Si
desunt etiam ea, quæ necessaria esse
videntur, DEUM lauda, & in
eo confide, qui suos deserere ne-
scit, licet eos nonnunquam egestate
premi utiliter permittat.

IX. Omnes homines syncerè
dilige, ut fratres & sorores nobilis-
sima DEI imagine insignitos. Om-
nium salutem medullitùs exopta.
Omnibus maximeque inimicis &
persecutoribus benignum serenúmque
vultum ac placida verba exhibe:
dulcore sanctæ Charitatis sanans &
extinguens in te omnem cordis ama-
rulentiam. Omnes adjuvare atque
consolari paratus esto. His qui af-
flicti sunt, & his qui peccant, com-
passionem impende. Pro virtuti-
bus aliorum, sicut pro propriis,
gaude, & miseriam aliorum, tuam
esse reputa: existimans, quemlibet
esse teipsum.

L 5

X. Ne-

APPENDIX.

X. Neminem contempnas. Temeraria judicia & pravas suspiciones magnâ diligentîâ è corde tuo profliga. Consuesce de omnibus bene sentire. Dicta & facta aliorum in meliorem partem simplici corde interpretare. Omnes tibi ex animo præpone. Te omnium ingratiſſimum viliffimumque esse crede. Dic tibi ipsi, dic DEO, Ego non sum dignus, quem terra sustineat. O si sciperes, quàm libenter abjecta quæque opera propter DEUM perficeres: quàm alacriter quibuslibet hominibus inservires. Nam & Christus Dominus formam servi accepit factus homo, pedesque discipulorum suorum lavit.

XI. DEO, non hominibus placere stude: & despici magis, quàm laudari vel honorari appete.

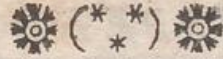
XII. Pias & sanctas cogitationes fove, DEIque præsentiam ubique attende, dulcia cum eo colloquia miscens, sive sentias sive non sentias
de-

APPENDIX

devotionem. Ad spiritum verò recolligendum, & præsentiam DEI reverenter considerandam, multùm juvare possunt hæc verba sæpiùs recogitata: O Domine DEUS, tu mihi semper ades, tu in fundo animæ meæ habitas, Amen.

XIII. Quicquid DEUS non est, nõ magnoperè cures, nec multùm ad te pertinere arbitraris: sic enim per sanctam introversionem ipsi DEO libera mente intendere vacareque poteris. Et profectò unum est necessarium. Ad quod obtinendum, laborare, conari, & quod in te est, facere semper debes: ita tamen, ut de te, tuisque conatibus prorsus desperes, & in solo DEO, in sola ejus misericordia ac bonitate, in solo gratiæ ejus auxilio, spem omnem reponas. Nam sine DEO nihil nisi peccare potes. Ista præceptiunculas crebrò relege, & ad eas vitam moresque tuos sedulò examina.

F I N I S.

INDEX
CAPITUM
HUIUS DIALOGI,
IN TRES PARTES
DISTRIBUTI.

PARTIS I.

- C**AP. I. *Desiderius peregrinatur. Folio 12.*
- CAP. II. *Instruit Praelatos ac Pastores spirituales. 14.*
- CAP. III. *De Eodem. 18.*
- CAP. IV. *De Humilitatis Domino. 21.*
- CAP. V. *Ut Vana Gloria ad fores excubarit. 25.*
- CAP. VI. *Qua ratione ad Humilitatem perveniatur. 28.*
- CAP. VII. *De Humilitatis Proposito, & ejusdem cum Desiderio colloctione. 35.*

CAP.

INDEX.

CAP. VIII. Prosequitur inchoatum sermonem Humilitas.

41.

CAP. IX. Sermonis hujus continuatio, & de concertatione adversum vitia. 46.

CAP. X. De Concupiscentia Carnis. 50.

CAP. XI. De Concupiscentia Oculorum & superbia vitæ. 57.

CAP. XII. Quibus rationibus cæteræ virgines improbæ superanda sint. 70.

CAP. XIII. Quibus modis malitia omnis prorsus profliganda sit. 84.

CAP. XIV. De cæteris Humilitatis exercitiis. 93.

CAP. XV. De virtutibus jam dictæ Humilitatis filiabus. 96.

CAP. XVI. Ut Creaturæ omnes bo-

na

INDEX.

- na sint, & tamen nemo bonus sit, nisi DEUS.* 103.
- CAP. XVII. *De eodem Argumento.* 108.
- CAP. XVIII. *De Simplicитatis moribus & conditione.* 112.
- CAP. XIX. *Quibus rebus cordis Puritas & Innocentia servetur.* 117.
- CAP. XX. *De Paupertate.* 122.
- CAP. XXI. *De Obedientia.* 129.
- CAP. XXII. *De Castitate.* 134.
- CAP. XXIII. *Prima Partis Conclusio.* 140.

PARTIS II.

- CAP. I. *De Patientia.* 145.
- CAP. II. *Ut DEUS per creaturas cognoscatur.* 151.

PAR-

INDEX.

PARTIS III.

- CAP. I. De Amoris DEI Probatione & exercitatione. 158.
- CAP. II. De Amore Proximi. 164.
- CAP. III. De Amore DEI & Proximi, & de alio Amoris Gradu, ejusq; functione sive officio & exercitio. 168.
- CAP. IV. Prosequitur adhuc Amoris DEI in eodem gradu officium. 174.
- CAP. V. De reliquis duobus Amoris DEI Propositis, nempe Nihil desiderare vel appetere, & Nihil cogitare. 181.
- CAP. VI. De eodem Amoris DEI officio, & de oratione in eodem gradu. 185.
- CAP. VII. De Amoris DEI officio in eodem altero gradu, & Prosequutio eorum, quae de
oran-

INDEX.

- orandi modo dicere cœpe-
rat.* 192.
- CAP. VIII. *De tertio Amoris gra-
du.* 198.
- CAP. IX. *De illis, quæ Amor DEI
odit, & epilogus officij illi-
us.* 207.
- CAP. X. *Ut Amor DEI Desideri-
um in aedes introduxerit.*
212.
- CAP. XI. *Ut Desiderium DEI ad
hunc edendum fructum
Desiderium prepararit.* 219.
- CAP. XII. *Quemadmodum Desi-
derius cantare didicerit.*
223.
- CAP. XIII. *Ut Desiderium DEI,
in Domini cubiculum Desi-
derium introduxerit, & de
orandi modo.* 229.

CAP.

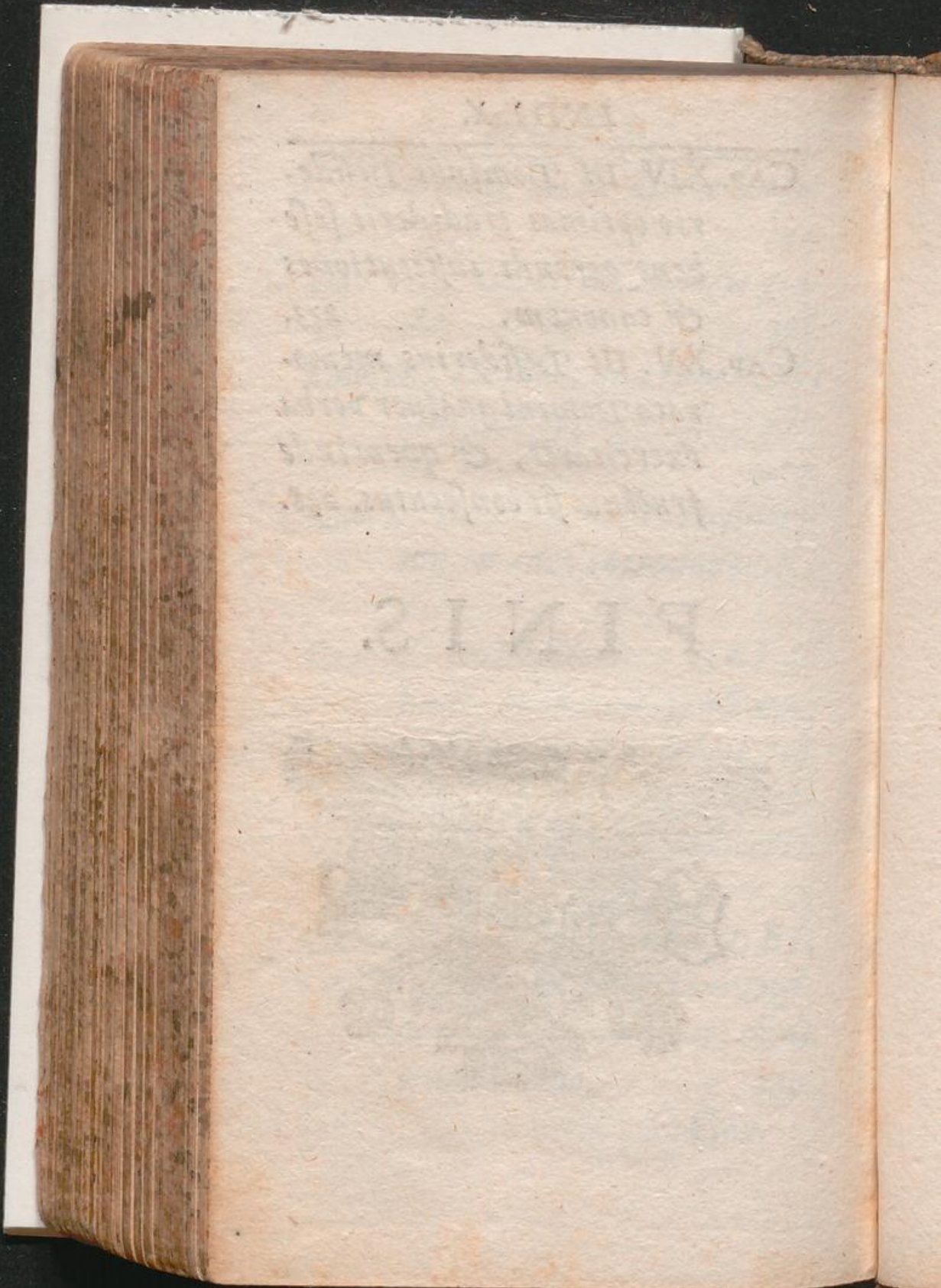
INDEX.

CAP. XIV. *Ut Dominus Desiderio optimas tradiderit sese bene gerendi institutiones & canonem.* 233.

CAP. XV. *Ut Desiderius memorata Domini quatuor verba exercitaret, & quem inde fructum sit consecutus.* 238.

FINIS.

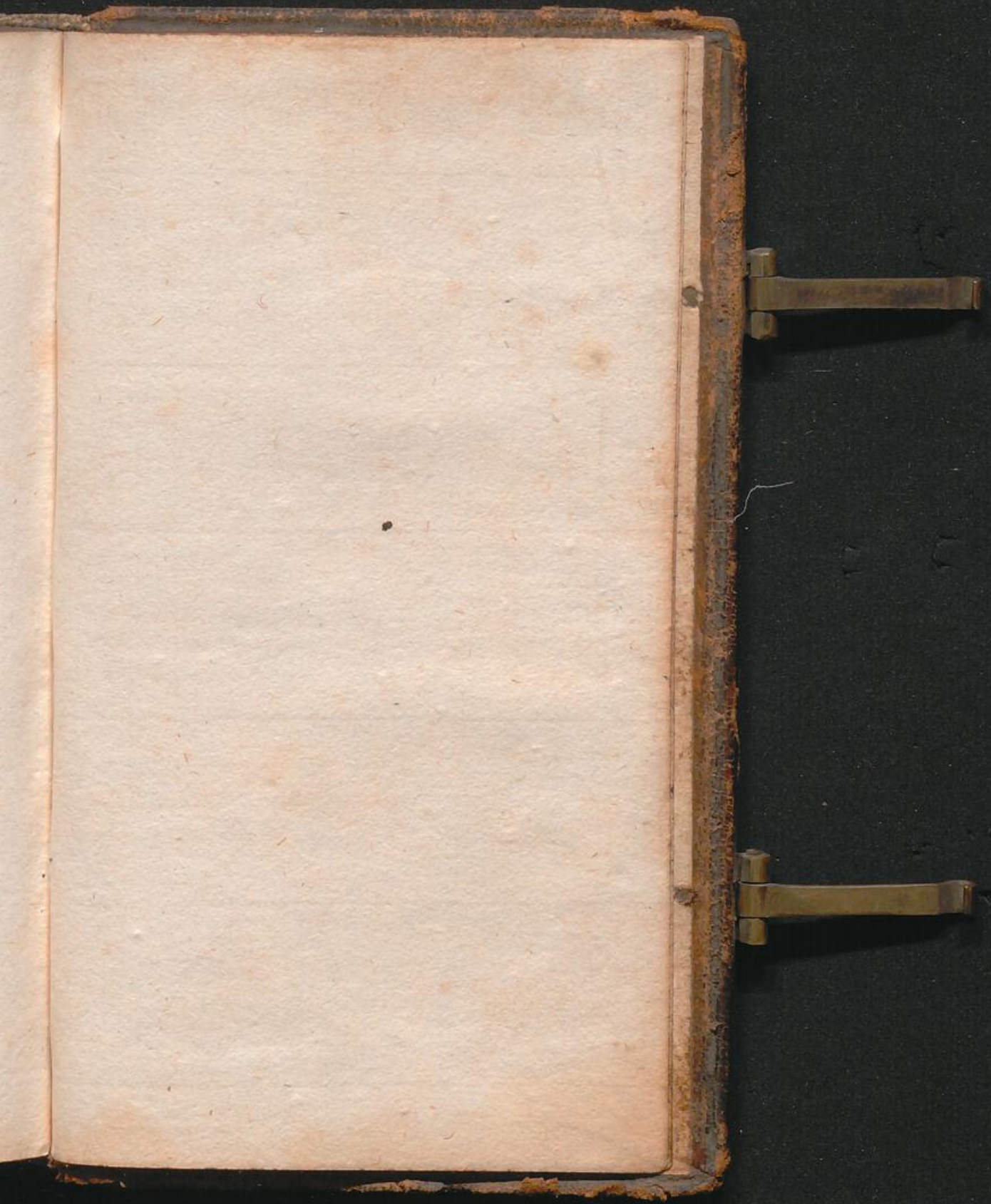

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

FINIS

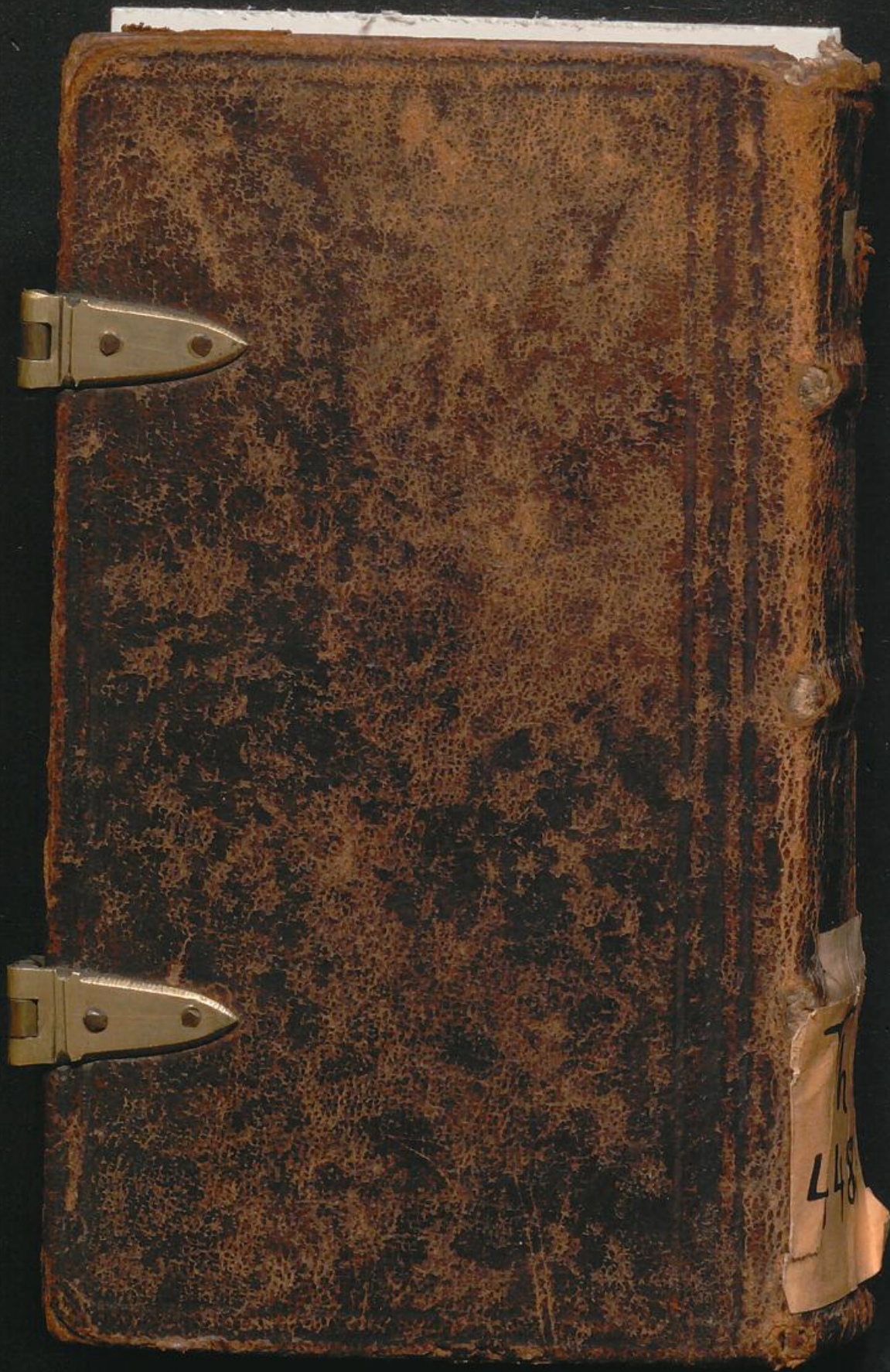

seminastis multum et in tulistis parum
et mercedem congregavit mihi casus saeculi
perditum. Aggari. 1. C. 6. R.
ponite corda vna supra vias vras ibid.
sic et ego habui mentes vacuas, et noctes
laboriosas enumeravi mihi Jobi 7.
pulverem iactantibus in aerem ad. 22.
iactantes triticum in mare ad. 27.

Th
4487